

วิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน
จังหวัดอุดรธานี

FACTORS AFFECTING THE SUCCESS OF THE COMMUNITY
FINANCIAL INSTITUTION IN UDON THANI

นางสาวสุภาภรณ์ วงศ์รักตระกูล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. 2550

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

สหกรณ์

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนจังหวัดอุดรธานี

Factors Affecting the Success of the Community Financial Institution in Udon Thani

นามผู้วิจัย นางสาวสุภาภรณ์ วงศ์รักตระกูล

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสรรค์ ปิติปัญญา, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์ทองฟู ศิริวงศ์, M.S.)

หัวหน้าภาควิชา

(อาจารย์ปรีชา สิทธิกรณไกร, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วินัย อาจคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ๒๕ เดือน ๖ .ค พ.ศ. ๕๖

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนจังหวัดอุดรธานี

Factors Affecting the Success of the Community Financial Institution in Udon Thani

โดย

นางสาวสุภาภรณ์ วงศ์รักตระกูล

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

พ.ศ. 2550

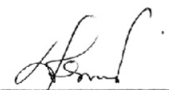
สุภาภรณ์ วงศ์รักตระกูล 2551: ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน จังหวัด
อุดรธานี ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
ภาควิชาสหกรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสรรค์ ปิติปัญญา,
Ph.D. 100 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพัฒนาการและผลการดำเนินงานของสถาบันการเงิน
ชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ และสถาบันการเงินชุมชน อบต.สร้างก่อ ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ คณะกรรมการและสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนเทศบาล
ตำบลสร้างก่อจำนวน 179 คน และของสถาบันการเงินชุมชน อบต.สร้างก่อจำนวน 83 คน เก็บรวบรวม
ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย
รวมถึงมีการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ Mann-Whitney U test และสถิติไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า สถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อเป็นสถาบันที่มีความสำเร็จสูง
กว่าสถาบันการเงินชุมชน อบต.สร้างก่อ จากการวิเคราะห์พบว่าคณะกรรมการมีระดับความรู้มาก
ทั้ง 2 สถาบัน ในส่วนของสมาชิก สมาชิกมีความรู้ในระดับปานกลางทั้ง 2 สถาบัน เรื่องความพึงพอใจ
สถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูงสมาชิกมีความพึงพอใจระดับมาก ส่วนสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำ
สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมสมาชิกทั้ง 2 สถาบันมีส่วนร่วมระดับปานกลาง
และเรื่องความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสมาชิกมีความเชื่อมั่นระดับมากทั้ง 2 สถาบัน
เช่นเดียวกัน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในด้านผู้นำ ได้แก่ เพศ
อายุ และประสบการณ์ในการบริหารงานของคณะกรรมการ ด้านสมาชิก ได้แก่ ความพึงพอใจ และ
ความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน และด้านการบริหารอื่นๆคือ ทำเลที่ตั้ง
อาคารสถานที่

ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันการเงินชุมชน ในส่วนของคณะกรรมการจะต้องมีการอบรม
ให้ความรู้ พร้อมกับชี้แจงนโยบายให้ชัดเจนเพื่อให้สมาชิกเข้าใจ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจและเข้ามา
มีส่วนร่วมกับทางสถาบัน นอกจากนั้นคณะกรรมการต้องมีการปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน ให้ทันสมัย
และสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก พร้อมกับเพิ่มช่องทางการติดต่อ และการให้บริการ

ลายมือชื่อผู้วิจัย

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

๕๖ / ๑ / ๖๑

Suphaphorn Wongruktrakun 2008: Factors Affecting the Success of the Community Financial Institution in Udon Thani. Master of Arts (Cooperative Economics), Major Field: Cooperative Economics, Department of Cooperative. Thesis Advisor: Assistant Professor Rungsan Pitipunya, Ph.D. 100 pages.

The objective of the research were to study business performance and development in Srangko municipal district community financial institution and Srangko local government community financial institution related factors of affecting the success of these community financial institutions.

The samples were 179 and 83 committee and members of Srangko municipal district community financial institution and Srangko local government community financial institution respectively. The data collection tool was a questionnaire. Percentage, mean, Mann-Whitney U test and Chi-square were applied in this study.

The analysis indicated that Srangko municipal district community financial institution getting more successful than Srangko local government community financial institution. The analysis also revealed those committees were high knowledge level both institutions. Part of member were average knowledge level are both, high satisfaction level of successful institution's member and average satisfaction level of successful institution's member, participation were average level and confidence to committee community financial institution were high level are both institutions too. The related factors that to the successful community financial institution in the part of leadership were marital status, age and experience of the committees. More ours member satisfaction and confidence to committee community financial institution and another business performance was location were also related factors to the successful.

Recommendations for community financial institutions are that the committees should provide knowledge and make clear policy declaration to members for satisfaction, participation. Aside from this, committee were development manage for demand of member so that they would precede their communication channel.

S. Wongruktrakul
Student's signature

Rungsan Pitipunya 23 / 1 / 08
Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.รังสรรค์ ปิติปัญญา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ได้ให้คำแนะนำ ปรึกษา และช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้มาตลอด ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ทองฟู ศิริวงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผศ.ดร.ณรงค์ กุ์เจริญประสิทธิ์ ประธานการสอบ และ ศ.ดร.ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่กรุณาแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจน ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้จัดการ และพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอุดร จัหวัดอุดรธานี ที่กรุณาให้คำปรึกษาพร้อมอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บรวบรวม ข้อมูล ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการ และสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ สถาบันการเงินชุมชน อบต.สร้างก่อ ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล จนทำให้วิทยานิพนธ์ครั้งนี้ สำเร็จขึ้นได้

ขอขอบพระคุณ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่ได้มอบทุนการศึกษา และทุนในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ และครอบครัว ผู้ที่เป็นกำลังใจอย่างดีเยี่ยมมา ขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ทุกคนที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จไปได้ ด้วยดี

สุภาภรณ์ วงศ์รักตระกูล
พฤษภาคม 2550

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(4)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตการศึกษา	3
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	5
แนวคิดที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิดเรื่องความสำเร็จ	5
แนวคิดเรื่องสถาบันการเงินชุมชน	8
แนวคิดเรื่องความรู้	13
แนวคิดเรื่องความพึงพอใจ	14
แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วม	14
แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องผู้นำ	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
กรอบแนวความคิดในการศึกษา	23
สมมติฐาน	24
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	25
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	27
ปัจจัยและการวัดค่า	28
วิธีวิเคราะห์	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชนที่ศึกษา	34
สถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ	34
สถาบันการเงินชุมชน อบต.สร้างก่อ	42
ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนตัวอย่าง	50
บทที่ 5 ผลการศึกษา	53
สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคณะกรรมการ กับความสำเร็จ	
ของสถาบันการเงินชุมชน	53
ความรู้ของคณะกรรมการ และสมาชิกและความสัมพันธ์กับความสำเร็จ	
ของสถาบันการเงินชุมชน	58
ความพึงพอใจของสมาชิก และความสัมพันธ์กับความสำเร็จ	
ของสถาบันการเงินชุมชน	65
การมีส่วนร่วมของสมาชิก และความสัมพันธ์กับความสำเร็จของ	
สถาบันการเงินชุมชน	71
ความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการ และความสัมพันธ์กับความสำเร็จ	
ของสถาบันการเงินชุมชน	75
ปัจจัยการบริหารอื่นๆ	80
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	82
สรุปผลการศึกษา	82
ข้อเสนอแนะ	86
ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา	86
การศึกษาในครั้งต่อไป	87
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	88

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก

91

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

100

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	มาตรฐานสถาบันการเงินชุมชน	10
2	ขนาดตัวอย่างตามการสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน	26
3	งบดุลสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 49	36
4	แสดงจำนวน ร้อยละข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ	39
5	แสดงจำนวน ร้อยละข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ	41
6	งบดุลสถาบันการเงินชุมชน อบต.สร้างก่อ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 49	44
7	แสดงจำนวน ร้อยละข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน อบต.สร้างก่อ	47
8	แสดงจำนวน ร้อยละข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน อบต.สร้างก่อ	49
9	ระดับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน	52
10	ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการกับความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชน	54
11	ระดับความรู้ของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนจังหวัดอุดรธานี	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	ระดับความรู้ของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จแตกต่างกัน	60
13	การวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้คณะกรรมการกับความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชน	61
14	ระดับความรู้ของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนจังหวัดอุดรธานี	63
15	ระดับความรู้ของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จต่างกัน	64
16	การวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้สมาชิกกับความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชน	65
17	ระดับความพึงพอใจของสมาชิกต่อสถาบันการเงินที่มีความสำเร็จสูง	66
18	ระดับความพึงพอใจ ของสมาชิกต่อสถาบันการเงินที่มีความสำเร็จต่ำ	68
19	การวิเคราะห์ความแตกต่างของความพึงพอใจของสมาชิกกับความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชน	69
20	ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน	71
21	ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อสถาบันการเงินที่มีความสำเร็จสูง	72
22	ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อสถาบันการเงินที่มีความสำเร็จต่ำ	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	การวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของสมาชิกกับความสำเร็จ สถาบันการเงินชุมชน	74
24	ระดับความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินที่มี ความสำเร็จสูง	76
25	ระดับความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินที่มี ความสำเร็จต่ำ	77
26	การวิเคราะห์ความแตกต่างของความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการกับ ความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชน	79
27	ความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จ ของสถาบันการเงินชุมชน	80

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวความคิดสถาบันการเงินชุมชนเป็นองค์กรกทางการเงินชุมชน	9
2	กรอบแนวความคิด	23
3	โครงสร้างคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ	35
4	โครงสร้างคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน อบต.สร้างก่อ	43

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2548 รัฐบาลในขณะนั้นได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาว่าจะพัฒนาระบบการเงินที่สนับสนุนเศรษฐกิจฐานราก จากกองทุนหมู่บ้านที่มีความพร้อมไปสู่สถาบันการเงินชุมชนที่ให้โอกาสประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ รัฐบาลมอบหมายให้กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สทบ.) ร่วมกันกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถาบันการเงินชุมชนจะดำเนินการ ภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2547 โดยหลักสำคัญในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้เป็นสถาบันการเงินชุมชนคือ กองทุนหมู่บ้านต้องมีความพร้อม และการดำเนินงานไม่ขัดกับหลักการของพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติดังกล่าว สำหรับกิจกรรมสถาบันการเงินชุมชนที่ได้จัดตั้งขึ้น มีการกำหนดไว้ดังนี้ (สุวิทย์ คุณกิตติ, 2548)

1. เป็นแหล่งเงินทุนระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว (เดิมเป็นเพียงแหล่งเงินทุนในระยะสั้นเท่านั้น)
2. ส่งเสริมการออมของสมาชิก และประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการพัฒนาชุมชนแบบยั่งยืน
3. ขยายรูปแบบการให้บริการ ที่ตรงกับความต้องการของชุมชน และครอบคลุมพื้นที่เขตดำเนินงานหมู่บ้านแต่ไม่เกินระดับตำบล
4. เปิดให้บริการธุรกรรมทางการเงินขั้นพื้นฐาน เช่น รับฝากเงิน ถอนเงิน กู้ยืมเงิน ซึ่งธุรกรรมเหล่านี้ อยู่ภายใต้กรอบพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มาตรา 5(1) , (2) , (3) และมาตรา 9 (5) เป็นตัวแทน หรือทำธุรกรรมทางการเงินแทนสถาบันการเงินที่สนับสนุน

เพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าว ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้ส่งเสริมให้กองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศร่วมกันจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนระดับฐานรากของคนในชุมชน ให้ชุมชนได้รับการบริการที่ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง สร้างความยั่งยืนด้านระบบการเงินและความเข้มแข็งให้ชุมชน โดยกลุ่มดังกล่าวได้ดำเนินการรับฝากเงิน ให้บริการเงินกู้ และจัดสวัสดิการให้แก่ชุมชน ยิ่งกว่านั้น ธ.ก.ส. ยังมีนโยบายสนับสนุนให้ธนาคารชุมชนจ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกลูกค้ารายย่อย รับจำนำผลิตผล รับชำระค่าบริการและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ อีกด้วย

สถาบันการเงินชุมชนที่จัดตั้งขึ้นมาเหล่านี้บางแห่งสามารถดำเนินการได้ผลดีตามเป้าหมาย ขณะที่บางแห่งยังไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างที่ต้องการ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ที่จะศึกษาให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

จังหวัดอุดรธานี เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีการจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชนขึ้นในหลายสถาบัน ซึ่งในระยะที่ผ่านมาทั้งที่การดำเนินงานได้ผลดี และไม่ได้ผลดี จึงมีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นพื้นที่ศึกษาในครั้งนี้ได้ และจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นพบว่าในเขตอำเภอกุมภวาปี สถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ สามารถดำเนินการได้ผลในระดับน่าพอใจ และที่สถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อยังดำเนินการไม่ได้ผลดีนัก การศึกษาในที่นี้จึงเลือกสถาบันการเงินชุมชนทั้ง 2 แห่งนี้เป็นกรณีศึกษา เพื่อหาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการ และผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน เทศบาลตำบลสร้างก่อ และสถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การที่ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเเร็จของสถาบันการเงินชุมชน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้อง สามารถวางแผนพัฒนาการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของคนในชุมชน และส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งมากขึ้น นอกจากนั้นยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ ธ.ก.ส. สามารถใช้เป็นแนวทางการพัฒนาสถาบันการเงินรูปแบบเดียวกันที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตให้ประสบผลสำเเร็จได้

ขอบเขตของการศึกษา

การทำวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเเร็จของสถาบันการเงินชุมชน โดยเลือกสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ และสถาบันการเงินชุมชน อบต.สร้างก่อ เป็นตัวอย่างในการศึกษาเปรียบเทียบ สำหรับข้อมูลที่ใช้ในครั้งนี้เป็นข้อมูลในรอบปีบัญชี 2548-49 สำหรับปัจจัยที่ศึกษาในที่นี้ประกอบด้วย ปัจจัยเกี่ยวกับผู้นำ ปัจจัยเกี่ยวกับสมาชิก และปัจจัยด้านการบริหารสถาบัน

นิยามศัพท์

“ความสำเเร็จ” หมายถึง ความสำเเร็จของสถาบันการเงินชุมชน พิจารณาจากความสำเเร็จทางด้านการธุรกิจ คือ ความสามารถในการระดมทุนจากสมาชิก ความสามารถในการสร้างผลกำไรของสถาบันการเงินชุมชน ผลตอบแทนต่อการลงทุน

“สถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเเร็จสูง” หมายถึง สถาบันการเงินชุมชนที่มีผลกำไรจากการดำเนินงาน มีความสามารถในการระดมทุนจากสมาชิก และมีสัดส่วนอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนสูงกว่าสถาบันการเงินชุมชนอื่น ซึ่งในที่นี้หมายถึง สถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ

“สถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จต่ำ” หมายถึง สถาบันการเงินชุมชนที่มีผลกำไรจากการดำเนินงาน มีความสามารถในการระดมทุนจากสมาชิก และมีสัดส่วนอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่ำกว่าสถาบันการเงินชุมชนอื่น ซึ่งในที่นี้หมายถึง สถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ

“สมาชิก” หมายถึง สมาชิกของสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ และสถาบันการเงินชุมชน อบต.สร้างก่อ

“ผู้นำ” หมายถึง คณะกรรมการ ผู้จัดการ ที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการของสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ สถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ

“ความรู้” หมายถึง ความรู้ของสมาชิก และความรู้ของคณะกรรมการที่มีต่อแนวคิด หลักการ และการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน

“ความพึงพอใจ” หมายถึง ความรู้สึกพอใจ หรือชอบใจของสมาชิก ที่มีต่อสถาบันการเงินชุมชนเป็นต้นว่า ความพึงพอใจต่อสินเชื่อ สวัสดิการ ความมั่นคง ผลตอบแทน เป็นต้น

“การมีส่วนร่วม” หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำกิจกรรม หรือการใช้บริการของสถาบันการเงินชุมชน ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม การฝากเงิน การกู้ยืม การชำระหนี้ หรือการใช้บริการอื่น ๆ เป็นต้น

“ความเชื่อมั่น” หมายถึง ความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการของสถาบันการเงินชุมชน ซึ่งวัดด้วยระดับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อคณะกรรมการในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพ และวิสัยทัศน์ของคณะกรรมการในการบริหารสถาบันการเงินชุมชน

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเรื่องความสำเร็จ

สุภัทรา ตันอารีย์ (2539) จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ สหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย ได้ให้ความหมายโดยสรุปของคำว่า ความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ หมายถึง สหกรณ์ดำเนินธุรกิจโดยมีกำไร แล้วนำกำไรที่ได้มาปรับปรุงการดำเนินธุรกิจ ปรับปรุงการให้บริการแก่สมาชิกให้ได้มากขึ้นด้วย

สุวรรณ หวังเจริญเดช (2547) ความสำเร็จของธุรกิจ คือ ผลลัพธ์และงบการเงิน การดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวก็ขึ้นอยู่กับผลลัพธ์ และงบการเงินที่ผู้บริหารให้ความสำคัญและสนใจที่จะบริหารให้ถูกต้อง ผลลัพธ์สร้างรายได้และกำไรให้กับธุรกิจ ส่วนงบการเงินสร้างเงินทุนมาดำเนินธุรกิจเพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจมากที่สุด งบการเงินเปรียบเหมือนกระจกที่สะท้อนให้เห็นถึงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของธุรกิจ งบการเงินที่ดีจึงต้องให้ข้อมูลที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน ครบถ้วนและถูกต้องสามารถสะท้อนให้เห็นถึงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเคลื่อนไหวของกระแสเงินสดของกิจการได้อย่างแท้จริง ปัจจัยที่ทำให้งบการเงินมีคุณภาพนั้น ได้แก่ มาตรฐานและคุณภาพ ความเข้าใจและเชื่อถือได้ ข้อมูลที่โปร่งใสและครบถ้วน ความทันสมัยและการตัดสินใจ โดยผู้ที่ใช้งบการเงินสามารถนำข้อมูลไปใช้วิเคราะห์และคาดการณ์ในอนาคตของธุรกิจ

ธงชัย สันติวงษ์ (2539) ปัจจัยในการจัดการที่ถือเป็นมูลฐาน เพื่อใช้ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกิจการอันจะนำพาธุรกิจไปสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย

1. คน (man) คือทรัพยากรที่เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะก่อให้เกิดผลสำเร็จของการจัดการ ทั้งในแง่ของปริมาณงานและคุณภาพงาน

2. เครื่องจักร (machine) คือเครื่องจักรอุปกรณ์เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า

3. เงินทุน (money) เป็นปัจจัยในการสนับสนุนการจัดหาทรัพยากร เพื่อให้กิจกรรมขององค์กรดำเนินต่อไปไม่ติดขัด ไม่ว่าจะเป็นเงินทุนระยะสั้น ระยะยาว รวมถึงต้นทุนเงิน คือ ดอกเบี้ย อีกด้วย

4. วัสดุสิ่งของ (material) คือปัจจัยที่ต้องมีการจัดหาเพื่อใช้ในการดำเนินการผลิต หรือสร้างบริการตลอดเวลา

การนำเอาทรัพยากรที่เกี่ยวข้องการจัดการมาใช้ในการดำเนินงานนั้น จะประสบความสำเร็จได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยอีกกลุ่มหนึ่ง ที่จะมาช่วยเสริมสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นได้ตามความต้องการ ได้แก่

1. ตลาด(market) คือตลาดที่ประกอบด้วยลูกค้า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจ และการขยายตัวของรายได้และประชากร รวมทั้งพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

2. วิธีการปฏิบัติงาน (method) ซึ่งอยู่ในระบบงานขององค์กร จุดที่สำคัญที่สุดของระบบงานภายในคือ วิธีการปฏิบัติงาน ถ้ากิจการใดได้มีการจัดวิธีการปฏิบัติงานได้ดีประสิทธิภาพจากการปฏิบัติงานต่าง ๆ ก็จะมีมากขึ้น

3. การจูงใจผู้ปฏิบัติงาน (motivate) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคนในองค์กร โดยอาศัยความสามารถของการเป็นผู้นำทำการจูงใจ รวมทั้งส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้มุนะมันคง จงรักภักดีตั้งใจทำงานให้เสร็จลุล่วงไปให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ การจูงใจจึงถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร

4. วิธีการจัดการ (management) เป็นภารกิจของนักบริหารโดยตรงเป็นตัวแทน และกำกับให้ปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นทรัพยากรให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการได้

ชาติรี บุญนา (2544) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มเกษตรกร ขึ้นอยู่กับรูปแบบ และหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งกลุ่ม มีองค์ประกอบของกลุ่มครบถ้วน ความสำเร็จของกลุ่มจะทำให้ สมาชิกมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการบริการทำธุรกิจที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิก และเกิดสวัสดิการ แก่ชุมชน มีการขยายตัวให้กว้างขวางเพื่อความเข้มแข็ง ยั่งยืนและพึ่งตนเองได้อย่างเป็นอิสระ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีอำนาจที่จะต่อรองในการกำหนดนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร ความสำเร็จของกลุ่มเกษตรกรเกิดขึ้นและพัฒนาจากอุดมการณ์และ ความช่วยเหลือกันของเกษตรกร การดำเนินงานที่เข้มแข็งและยั่งยืนได้มาจากการให้ความสำคัญต่อการ พัฒนาแบบมีส่วนร่วมของสมาชิก สมาชิกมีความศรัทธา มีความร่วมมือกับคณะกรรมการ พึ่งพาตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นับว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานของความสำเร็จของกลุ่มเกษตรกร นอกจากปัจจัยพื้นฐานนี้แล้วยังมีปัจจัยตัวอื่น ๆ ที่ต้องพิจารณาประกอบด้วยคือ

1. โครงสร้างของกลุ่ม ได้แก่ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของกลุ่มต้องชัดเจน นำไป ปฏิบัติได้ สามารถติดตามและวัดผลได้ ผู้นำจะต้องมีความสามารถ มีความรู้ทักษะในด้านการเกษตร มีอุดมการณ์ความรับผิดชอบ มีความเสียสละอดทน ตั้งใจทำงานอย่างสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ สมาชิกต้องมีความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีเห็นประโยชน์ของกลุ่มและมีความสามารถในการ ประกอบอาชีพของตนได้ดี และสุดท้ายการดำเนินธุรกิจจะต้องมีกฎระเบียบที่ดีเป็นที่ยอมรับ ได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกส่วนใหญ่ ต้องเอื้อประโยชน์ให้แก่สมาชิกอย่างต่อเนื่องและ เป็นธรรมเพื่อให้ทุกคนพอใจ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อกลุ่ม อันประกอบไปด้วย ปัจจัยภายใน ได้แก่ ความเป็นผู้นำ การสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจของสมาชิกที่เหมือนกันในเรื่องเดียวกันในเวลาที่เหมาะสม ทัศนคติของสมาชิกที่มีผลต่อเป้าหมาย ต่อเพื่อนสมาชิกด้วยกัน ต่อคณะกรรมการหรือต่อการดำเนินงาน ของกลุ่มเป็นอย่างไร บทบาทผู้นำต่อสมาชิกมีความเหมาะสม และส่งเสริมแก่สมาชิกหรือไม่ รวมไปถึงการกำหนดนโยบายและการติดต่อกับหน่วยงานภายนอก เป็นต้น สำหรับปัจจัยภายนอก ได้แก่ นโยบายของรัฐที่สนับสนุน การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน และการติดตามระหว่างกลุ่มกับ ภายนอก

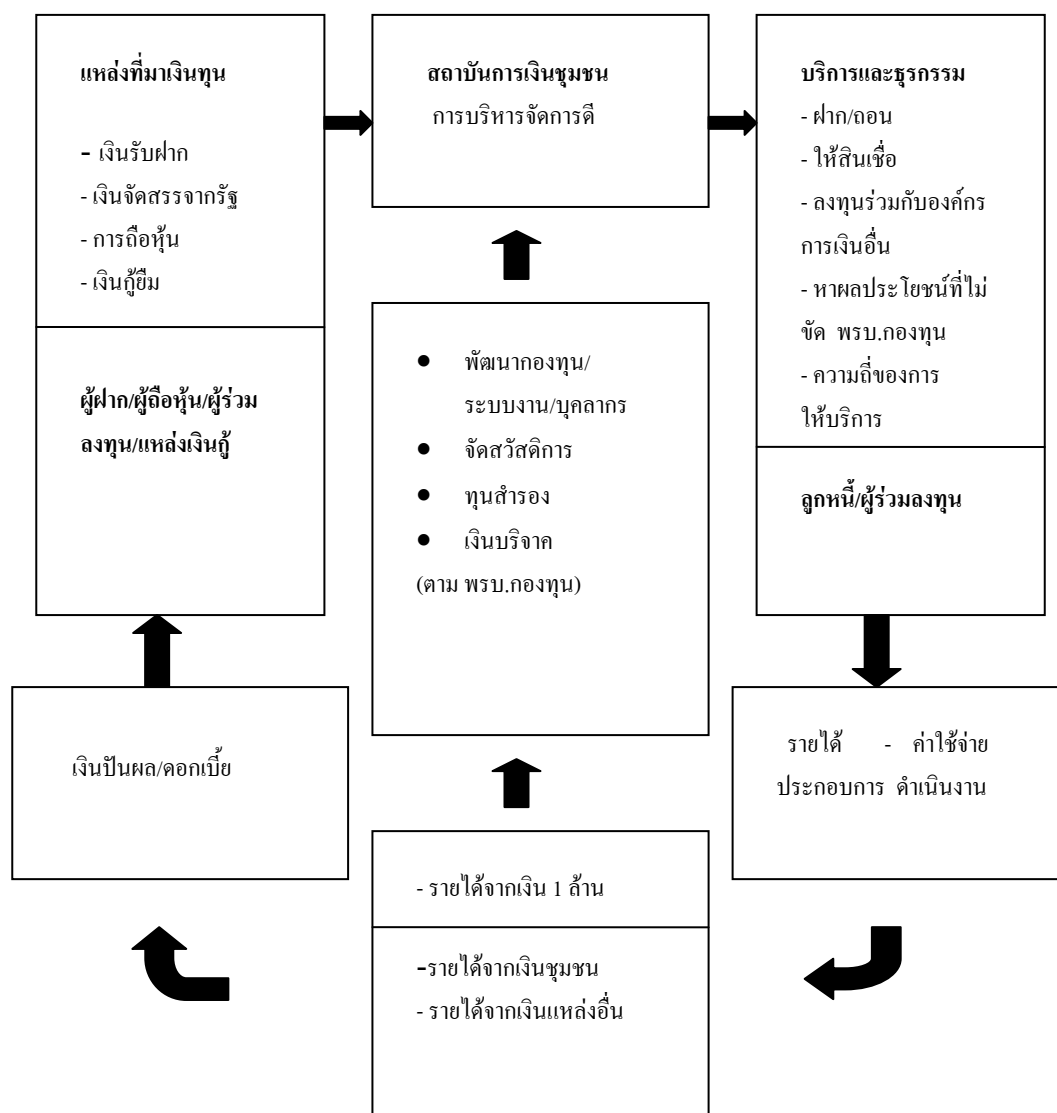
3. ปัญหาทางด้านกฎหมาย กลุ่มเกษตรกรเกิดขึ้นจากประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 140 และ 141 ซึ่งให้กลุ่มเกษตรกรจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลโดยอาศัยกฎหมายของพระราชบัญญัติสหกรณ์ 2511 เป็นสหกรณ์ในระดับตำบล และเป็นสหกรณ์ระดับอำเภอเมื่อมีความเข้มแข็งขึ้น ต่อมาเมื่อปี

พ.ศ. 2515 กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้จูนถึงปัจจุบันมีกลุ่มเกษตรกรมากกว่า 4,000 กลุ่ม แต่มีจดทะเบียนไม่ถึงร้อยละ 5 เท่านั้น เนื่องด้วยสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรที่ประสบความสำเร็จจะเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ ทำการเกษตรเรื่องข้าวเท่านั้น ส่วนสหกรณ์เล็ก ๆ ได้ทำธุรกิจหลากหลายที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนสภาพการดำเนินงานได้ง่ายกว่า สามารถให้บริการแก่สมาชิกได้ทั่วถึงระดับหมู่บ้าน และแบ่งแยกออกเป็นกลุ่มเกษตรกรมากมาย เพราะกฎหมายให้มีแค่สหกรณ์การเกษตรเดียวเท่านั้นในหนึ่งอำเภอในขณะนั้น ซึ่งได้มีการปรับเปลี่ยนแล้วในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าจากตัวกฎหมายเองก็เป็นปัญหาของกลุ่มการเกษตร คงจะเป็นการดีถ้ากลุ่มเกษตรกรสามารถมีพระราชบัญญัติออกมาใช้เอง ใช้ในการเติบโตในสายงานของกลุ่มเกษตรกรเอง ซึ่งในต่างประเทศก็มีสถาบันเกษตรกรได้ทั้ง 2 รูปแบบ

4. ปัญหาของการสนับสนุนจากทางราชการ จากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จมีเครื่องชี้ให้เห็นว่า เพราะขาดความสนใจของฝ่ายส่งเสริม ฝ่ายการปกครอง ถ้าหากให้ความสนับสนุนแล้วงานกลุ่มเกษตรกรในอำเภอนั้นก็จะก้าวหน้าไปได้ โดยเฉพาะปัญหาการไม่ชำระหนี้สินของชาวเกษตรกรที่เป็นปัญหาสำคัญยิ่ง ทำให้กลุ่มไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ ดังนั้นถ้าทางราชการให้ความช่วยเหลือด้านนี้ได้ก็จะมีส่วนช่วยส่งเสริมงานกลุ่มเกษตรกรได้มาก

แนวคิดเรื่องสถาบันการเงินชุมชน

สุวิทย์ คุณกิตติ (2548) ได้ให้ความหมายของสถาบันการเงินชุมชน หมายถึง สถาบันการเงินของชุมชนที่จัดตั้งขึ้น โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้บริการทางการเงินที่สามารถตอบสนองความต้องการแก่ประชาชนในชุมชน ซึ่งขาดโอกาสในการเข้าถึง และใช้บริการทางการเงินของสถาบันการเงินทั่วไปตามวัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์ มาตรฐาน และรูปแบบ ซึ่งทางคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดไว้โดยมีแนวความคิดจากเงินทุนที่ได้จากสมาชิก ได้แก่ เงินรับฝาก เงินหุ้น หรือเงินสนับสนุนจากภาครัฐ รวมไปถึงเงินกู้ยืมจากแหล่งอื่น นำมารวมกันตั้งสถาบันการเงินชุมชนแล้วบริหารจัดการเงินทุนเหล่านั้นให้เกิดผลกำไร นำผลกำไรที่ได้มาพัฒนาสถาบันการเงิน จัดสรรสวัสดิการให้แก่ชุมชน และแบ่งปันผลประโยชน์คืนให้แก่สมาชิก ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดสถาบันการเงินชุมชนเป็นองค์กรทางการเงินชุมชน

มาตรฐานสถาบันการเงินชุมชน สำหรับมาตรฐานของสถาบันการเงินชุมชนประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ หนึ่ง ความสามารถในการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนของสถาบันการเงินชุมชน สอง ความหลากหลายของบริการทางการเงินที่ให้บริการแก่ชุมชนและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และสุดท้าย การขยายโอกาสในการเข้าถึง และให้บริการทางการเงินแก่ผู้มีรายได้น้อย โดยมีวัตถุประสงค์ในมาตรฐาน และตัวชี้วัด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 มาตรฐานสถาบันการเงินชุมชน

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์ในมาตรฐาน	ตัวชี้วัด
ความสามารถในการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนของสถาบันการเงินชุมชน	สถาบันฯต้องมีขีดความสามารถในการดำรงอยู่ในการให้บริการโดยเฉพาะผู้ที่ขาดโอกาสในการใช้บริการทางการเงินทั่วไปอย่างต่อเนื่องและบริหารจัดการให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำเนินงานพร้อมขยายกิจกรรมทางธุรกิจ	- ปริมาณเงินฝาก - ผลประกอบการโดยมีอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม - หนี้ค้างชำระ/มาตรการแก้ไขหนี้ - สินเชื่อคงเหลือ - ทุนสำรองและระบบสวัสดิการ - ความสม่ำเสมอในการเข้าร่วมกิจกรรม - ความถูกต้องของระบบรายงาน
ความหลากหลายของบริการทางการเงินที่ให้บริการแก่ชุมชนและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ	ประชาชนระดับฐานรากไม่ได้มีความต้องการทางการเงินเฉพาะด้านสินเชื่อ แต่ต้องการสถานที่เก็บเงินออมการประกันชีวิตและความเสี่ยงต่างๆ การโอนเงินหรือธุรกรรมอื่นๆ ซึ่งต้องมีความสะดวกในการบริการ ความรวดเร็วและค่าใช้จ่ายในการใช้บริการที่เหมาะสม	- ประเภทบริการทางการเงิน - เปรียบเทียบความต้องการของคนในชุมชน - ความพึงพอใจในการใช้บริการของคนในชุมชน - อัตราก้าวหน้าของปริมาณรายการที่ให้บริการ
การขยายโอกาสในการเข้าถึงและให้บริการทางการเงินแก่ผู้มีรายได้น้อย	วัตถุประสงค์หลักของสถาบันฯ คือ การขยายโอกาสให้ประชาชนโดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อยให้มีโอกาสในการใช้บริการเนื่องจากขาดคุณสมบัติที่จะใช้บริการของธนาคารทั่วไปและปัญหาระยะทาง ซึ่งถ้าสถาบันฯมีสำนักงาน บุคลากรในชุมชนมีความรู้จักคุ้นเคย และมีความเข้าใจในวิถีชีวิตของคนในชุมชนก็สามารถบริการให้ผู้มีรายได้น้อยได้เข้าถึงได้	- อัตราส่วนระหว่างลูกค้าทั่วไปกับลูกค้าที่เป็นผู้มีรายได้น้อย - อัตราการเพิ่มขึ้นของลูกค้าซึ่งเป็นผู้ที่มีรายได้น้อย - โครงการ/กิจกรรมที่เอื้ออาทรสำหรับผู้มีรายได้น้อย

วัตถุประสงค์สถาบันการเงินชุมชน ในส่วนของวัตถุประสงค์ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน เพื่อเป็นแหล่งเก็บออมที่มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีผลตอบแทนที่เหมาะสม ให้เป็นแหล่งเงินทุน เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและบรรเทาความเดือดร้อน ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยให้มีการเสริมสร้างสวัสดิการ และสวัสดิภาพของชุมชน ควบคู่กันกับการเสริมสร้างระเบียบวินัยทางการเงิน มีการให้คำแนะนำปรึกษาด้านการเงินแก่ชุมชน และให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ร่วมกัน ในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของชุมชน

รูปแบบสถาบันการเงินชุมชน เรื่องรูปแบบของสถาบันการเงินชุมชนได้ถูกกำหนดไว้

4 รูปแบบด้วยกันคือ

รูปแบบที่ 1 สถาบันการเงินชุมชนที่จัดตั้งขึ้น โดยเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของกองทุนหมู่บ้าน หรือกองทุนชุมชนเมือง

รูปแบบที่ 2 สถาบันการเงินชุมชนที่เกิดจาก กองทุนหมู่บ้าน หรือกองทุนชุมชนเมือง หลายกองทุนร่วมกันจัดตั้ง

รูปแบบที่ 3 สถาบันการเงินชุมชนที่เกิดจาก การยุบรวมกองทุนหมู่บ้าน หรือกองทุนชุมชนเมืองเข้าด้วยกัน

รูปแบบที่ 4 สถาบันการเงินชุมชนที่เกิดขึ้นโดย หมู่บ้านร่วมกับกลุ่มการเงินชุมชน และกองทุนหมู่บ้าน ร่วมกันจัดตั้งขึ้น

ขวัญใจ รุจิเรข และ อรัญญา คัมภีรานนท์ (2549: 28) หลังจากทีรัฐบาลได้ดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านไปแล้ว ก็ได้เกิดนโยบายที่จะให้ธนาคารของรัฐเข้าไปดูแล ต่อยอดกองทุนหมู่บ้าน เพื่อสร้างความยั่งยืนด้านระบบการเงินและความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน โดยการยกระดับกองทุนหมู่บ้านเป็นสถาบันการเงินชุมชน (ธนาคารชุมชน) เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนที่เข้าใจความต้องการของชาวบ้านอย่างแท้จริง เพราะเมื่อเป็นธนาคารชุมชนก็จะได้รับฝากเงินและการให้กู้เงิน จากเดิมที่กองทุนหมู่บ้านทำได้เฉพาะการปล่อยเงินให้กู้เพียงอย่างเดียวเท่านั้นนับว่ายังไม่ครบวงจร เมื่อเป็นสถาบันการเงินชุมชนแล้วต้องมีการพัฒนารูปแบบการจัดการ นำระบบธนาคารเข้ามาบริหารจัดการ สถาบันการเงินชุมชนจะทำหน้าที่เป็น แขน ขา ให้แก่ธนาคารของรัฐแทนที่จะเปิดสาขาในท้องถิ่น

ธนาคารของรัฐสามารถให้เงินกู้ผ่านไปยังสถาบันการเงินชุมชน และสถาบันการเงินชุมชนไปให้กู้ต่อให้แก่ชาวบ้าน นอกจากนี้สถาบันการเงินชุมชนยังมีการให้บริการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มรายได้คือ ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เช่น รับชำระค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ เป็นต้น ถือว่าเป็นการสร้างบริการสำหรับชุมชน มีการสร้างงานและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนอีกด้วย

รังสรรค์ ปิติปัญญา (2543) ได้แบ่งธุรกิจชุมชนด้านการเงิน หรือองค์กรทางการเงินชุมชนออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

1. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต อยู่ภายใต้การส่งเสริมของกรมการพัฒนาชุมชน
2. ธนาคารหมู่บ้าน อยู่ภายใต้การส่งเสริมของสมาคมนักพัฒนาหมู่บ้านมุสลิมไทยเพื่อชีวิตประเสริฐและองค์กรอื่น ๆ
3. เครดิตยูเนียน ภายใต้การส่งเสริมของชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย
4. กลุ่มอื่น ๆ เช่น กลุ่มออมทรัพย์แบบพัฒนาครอบครัวชีวิต กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์

แม้ว่าจะใช้ชื่อแตกต่างกันและข้อปลีกย่อยบางประการที่แตกต่างกันคือ การออม การให้กู้ การจัดสรรสวัสดิการให้แก่สมาชิก การบริหาร สถานภาพทางกฎหมาย แต่โดยทั่วไปแล้วมีวัตถุประสงค์ หลักการ และวิธีการดำเนินงานที่คล้ายกันคือ ใช้กิจกรรมการออมเป็นกุศโลบายในการพัฒนาคนและสังคมให้ดีขึ้น โดยยึดหลักคุณธรรมพื้นฐานที่ว่าด้วย ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นใจ และการไว้วางใจกัน ซึ่งก่อให้เกิดสันติสุขขึ้นในชุมชนและสังคมโดยรวม เงินที่ได้จากการออมจะถูกบริหาร เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนสมาชิกที่เดือดร้อนในรูปของเงินกู้ยืม ผลตอบแทนที่ได้จากการให้กู้ยืมจะถูกนำมาจัดสรรไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการจัดให้บริการด้านอื่น ๆ ที่จำเป็น และสร้างความมั่นคงแก่ชีวิตและทรัพย์สินของสมาชิกและสังคม เช่น สวัสดิการประเภทต่าง ๆ กิจกรรมอนุรักษ์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

แนวคิดเรื่องความรู้

สุกัลกษณ์ อิงคินันท์ (2537) ได้ให้ความหมายของความรู้ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ สิ่งของ เหตุการณ์หรือบุคคล ซึ่งได้จากการสังเกต ประสบการณ์ หรือจากรายงานซึ่งการรับรู้ข้อเท็จจริงเหล่านี้ต้องอาศัยเวลา และต้องชัดเจน

Bloom (n.d. อ้างใน วีระยุทธ สุขเจริญ, 2535: 17) ได้ศึกษาและจำแนกพฤติกรรมด้านความรู้เป็นลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก ดังนี้

1. ความรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ ความจำ การระลึกได้
2. ความเข้าใจ หมายถึง เมื่อได้รับความรู้มาก่อน แล้วผู้เขียนก็จะเกิดความเข้าใจ ซึ่งความเข้าใจจะออกมาในรูปแบบของการแปลความ การตีความและการคาดคะเน
3. การนำไปใช้ หมายถึง การรู้จักนำวิธีการ ทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ นำไปใช้เพื่อแก้ปัญหา โดยการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ใหม่ หรือสถานการณ์จริง ๆ
4. การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการพิจารณา จำแนกข้อมูล หรือเรื่องราวที่สมบูรณ์ออกเป็นส่วนย่อย ๆ ได้ และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนประกอบต่าง ๆ เหล่านั้น รวมทั้งการมองหลักการที่ส่วนประกอบย่อยนั้นจะมารวมกันแล้วเกิดปัญหา หรือสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
5. การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการรวบรวมข้อมูลที่เป็นส่วนย่อยต่าง ๆ เข้ามารวมกันเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างใหม่ ซึ่งมีความชัดเจนและมีคุณภาพ
6. การประเมินค่า หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับคุณค่าของความคิด วิธีการ แนวทาง และมาตรฐานต่าง ๆ ถูกนำมาใช้เพื่อตัดสินประเมินค่า เป็นความสามารถในการวินิจฉัย โดยมีกฎเกณฑ์และมาตรฐานการวิจัยเป็นเครื่องประกอบในการวินิจฉัย

แนวคิดเรื่องความพึงพอใจ

วิชัย เหลืองธรรมชาติ (2531: 15) กล่าวว่า ความพึงพอใจ มีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนอง ซึ่งมนุษย์ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด ย่อมมีความต้องการในขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

สนิท เหลืองบุตรนาค (2529: 7) กล่าวถึง ความพึงพอใจ หมายถึง ท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายหลังที่ได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้นมาแล้ว เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการ ในทางบวกก็จะพึงพอใจ นิยมชมชอบ สนับสนุน เกิดเจตคติที่ดีของบุคคล ในทางตรงกันข้าม ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น จะเห็นได้ว่า ความพึงพอใจ และความไม่พึงพอใจมีความเกี่ยวข้องกันในลักษณะตรงกันข้าม

สรุปแล้ว ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งที่มาตอบสนองตามความต้องการ ถ้าตรงกับความต้องการก็รู้สึกพอใจ หรือเป็นบวก แต่ถ้าไม่ตรงกับความต้องการก็รู้สึกไม่พอใจ หรือเป็นลบนั่นเอง

แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (ม.ป.ป. อ้างใน ชินรัตน์ สมสืบ, 2539: 21) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมหมายถึง การทำงานร่วมกับกลุ่ม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือร่วมใจ โดยการกระทำการดังกล่าวในห้วงเวลา และลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ คือ ถูกจังหวะ และเหมาะสมกับทั้งการกระทำการดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพัน ให้ประจักษ์ว่าเชื่อถือได้ แสดงว่าการมีส่วนร่วมเป็นผลของความร่วมมือร่วมใจ การประสานและความรับผิดชอบ

Bryant and White (n.d. อ้างใน ชินรัตน์ สมสืบ, 2539: 21-22) แบ่งกรณีการมีส่วนร่วม เป็น 3 ประเภทคือ

1. การมีส่วนร่วมในแนวนระดับ (horizontal forms participation) เป็นการมีส่วนร่วมแบบดั้งเดิมที่กำหนดโดยการเข้าร่วมเป็นสมาชิก

2. การมีส่วนร่วมในแนวตั้ง (vertical forms participation) เป็นการที่ประชาชนมีความสัมพันธ์ในเรื่องต่าง ๆ กับผู้นำหรือเจ้าหน้าที่ เพื่อได้รับผลประโยชน์จากกันและกัน

3. การมีส่วนร่วมในการบริหาร (participation in administrative process) เป็นการมีส่วนร่วมทั้งในแนวนอนและแนวตั้ง อาจเป็นแบบของกิจกรรมที่กลุ่มผลประโยชน์กำหนดการตัดสินใจในการบริหารหรือการแลกเปลี่ยนระหว่างนาย-บ่าว อย่างใดอย่างหนึ่งแต่การเข้าร่วมมากกว่า 2 แบบข้างต้น เช่น การเข้าร่วมการฝึกอบรม การตัดสินใจยอมรับเทคโนโลยีใหม่ การวางแผนการตลาด เป็นต้น

Romos and Fletcher (n.d. อ้างใน ชินรัตน์ สมสืบ, 2539: 27-28) กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ

1. เป็นเครื่องชี้ว่า การตัดสินใจของรัฐบาลมาจากความต้องการของประชาชน
2. เพิ่มความรับผิดชอบและเพิ่มความสามารถในการตรวจสอบได้ของรัฐที่มีต่อประชาชน
3. ช่วยในการสร้างแผนต่าง ๆ ที่ดีกว่าเดิม
4. เพิ่มความสำเร็จในการปฏิบัติงาน
5. สร้างการสนับสนุนให้แก่หน่วยงานวางแผน

ชินรัตน์ สมสืบ (2539) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมีดังนี้

1. การมีส่วนร่วมเป็นสิทธิ (right) และเป็นเอกสิทธิ (privilege) ในฐานะสิทธิจะต้องรับการเคารพและให้เกียรติ ในฐานะเอกสิทธิจะต้องไม่ถูกบังคับ และครอบงำ ทั้งสองประการนี้ต้องเกิดจากบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยมากที่สุด

2. การมีส่วนร่วมเป็นการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นผลรวมของข้อผูกมัดจากคนแต่ละคนบนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่าโครงการเป็นของพวกเขา เพื่อพวกเขา และโดยพวกเขา ที่แสดงออกมาในรูปพฤติกรรมร่วม เป็นการแสดงพฤติกรรมของผลประโยชน์ร่วม ดังนั้นการเรียนรู้จะเกิดขึ้นประชาชนสามารถเรียนรู้ได้ ถูกสอนและถูกนำ แต่ก็ไม่ได้ทำเพื่อผลประโยชน์ของคนอื่น

3. การมีส่วนร่วมคือส่วนสำคัญของกระบวนการบริหารการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วมจะถูกดำเนินใน 2 บริบทคือ นักบริหารการพัฒนาจะต้องรู้ในสิ่งที่ประชาชนมุ่งหวัง และต้องให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น ประการที่สอง โครงการพัฒนาต้องให้ประชาชนรับรู้ ประชาชนต้องเข้าใจในโครงการ รู้ถึงทรัพยากรที่จำเป็น และประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

4. การมีส่วนร่วมคือเครื่องชี้วัดการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับพื้นฐาน ในการพัฒนาชนบทยิ่งมาก และเข้มข้นเท่าใดแสดงว่าผลประโยชน์ของการพัฒนาจะตกแก่ประชาชนมากขึ้นเท่านั้น

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทเป็นทั้งวิธีการและจุดหมายของการพัฒนาเพื่อให้ความต้องการของประชาชนได้รับการตอบสนองอย่างแท้จริง การมีส่วนร่วมของประชาชนในชนบทจะต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล และบุคคลภายนอก เพื่อให้ประชาชนได้แก้ไขปัญหา วางแผน ตัดสินใจ ดำเนินการ ใช้ประโยชน์ และประเมินผลโครงการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง จะทำให้ประชาชนมีการยอมรับโครงการ ผูกพันกับโครงการ ใช้ประโยชน์จากโครงการ ตลอดจนมีสมรรถภาพการบริหารโครงการเพิ่มขึ้น และเป็นเครื่องชี้ว่าการตัดสินใจในโครงการพัฒนาชนบทมาจากความต้องการของประชาชนด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องผู้นำ

เกติณี ปายะนันท์ (2537) กล่าวว่าไว้ว่า ได้มีผู้ให้นิยามความหมายของการเป็นผู้นำไว้มากมาย สาระสำคัญส่วนใหญ่มักมีความคล้ายคลึงกันดังต่อไปนี้

การเป็นผู้นำ คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำอันก่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์ที่ดี เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

การเป็นผู้นำ คือ การที่บุคคลนั้นได้รับมอบหมาย หน้าที่การงาน ที่จะต้องพึงกระทำต่อคนในกลุ่ม ในการอำนวยการ และประสานงาน อันเกี่ยวกับกิจกรรมของกลุ่ม

การเป็นผู้นำ คือ ขบวนการที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมกลุ่ม อันพึงประสงค์ เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน

การเป็นผู้นำ คือ การริเริ่มให้มีโครงสร้าง หรือขบวนการใหม่ ๆ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมายขององค์การ หรือเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมายขององค์การ

จากคำนิยามดังกล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า การเป็นผู้นำนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสามารถของบุคคล ในอันที่จะก่อให้เกิดการกระทำ กิจกรรม หรือการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุประสงค์ที่พึงต้องการ และบุคคลที่จะได้ชื่อว่าเป็นผู้นำ จะต้องมีความสามารถในการจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการ หรือคำสั่งของตนได้

แนวคิดต่าง ๆ ของนักวิชาการหลายท่าน อาจรวมเป็นหลักเกณฑ์ หรือตั้งเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการเป็นผู้นำได้ดังนี้

1. ทฤษฎีพันธุกรรม (genetic theory) แนวความคิดตามทฤษฎีนี้มีมาแต่โบราณกาล เชื่อกันว่าบุคลิภาพ และลักษณะของการเป็นผู้นำ เป็นของที่มีมาแต่กำเนิด และคุณสมบัติเหล่านี้เป็นคุณสมบัติเฉพาะตัว สามารถถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้ ผู้ที่เกิดในตระกูลของผู้นำย่อมจะต้องมีลักษณะเป็นผู้นำด้วย
2. ทฤษฎีลักษณะของผู้นำ(trait theory) แนวความคิดตามทฤษฎีนี้เชื่อกันว่า การเป็นผู้นำขึ้นอยู่กับคุณลักษณะส่วนบุคคลว่าเหมาะสมจะเป็นผู้นำหรือไม่ คุณสมบัติเหล่านี้ อาจมีการแต่กำเนิดตามทฤษฎีพันธุกรรม หรืออาจได้มาจากประสบการณ์ก็ได้
3. ทฤษฎีผลกระทบระหว่างบุคคลกับสถานการณ์ (personal-situation theory) ทฤษฎีนี้มีแนวความคิดว่าการศึกษาภาวะผู้นำ โดยเน้นเฉพาะตัวผู้นำเพียงอย่างเดียว นั้น เป็นการศึกษาที่ไม่สมบูรณ์ ควรมีการศึกษาถึงสถานการณ์แวดล้อมด้วย เพราะผู้นำนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์เป็นสำคัญ เช่น ผู้ที่มีความฉลาดไม่ได้หมายถึงว่าจะเป็นผู้นำได้ทุกโอกาส ผู้นำจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นมีลักษณะที่สอดคล้องกับสถานการณ์ เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงการเป็นผู้นำก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

4. ทฤษฎีสัมพันธ์กับความคาดหวัง (interaction-expectation theory) แนวความคิดตามทฤษฎีนี้กล่าวว่า สมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มสามารถเป็นผู้นำได้ ถ้าหากว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ริเริ่มบทบาทนั้นจะต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ของกลุ่ม ประกอบด้วย อำนาจตามตำแหน่ง ภารกิจของกลุ่ม และความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและสมาชิกในกลุ่ม

5. ทฤษฎีมนุษยนิยม (humanistic theory) ทฤษฎีมนุษยนิยมเน้นความสำคัญที่ตัวบุคคลคือเน้นตัวมนุษย์ และสร้างหลักการ โดยอาศัยธรรมชาติมนุษย์เป็นเกณฑ์ นักทฤษฎีกลุ่มนี้เห็นว่าผู้นำกลุ่มจะต้องมีแนวคิด เน้นธรรมชาติเป็นหลัก มนุษย์รักความอิสระ มีความต้องการ ความหวัง ความตั้งใจ และแรงจูงใจที่จะทำงาน เมื่อมนุษย์ทำงานร่วมกันหรือกลุ่มองค์การ ธรรมชาติขององค์การย่อมจะต้องมีการควบคุมให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ภารกิจของผู้นำคือ จัดและปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อธรรมชาติมนุษย์ ให้ทำงานได้เต็มที่ พร้อมทั้งจะตอบสนองความต้องการส่วนบุคคล และในขณะเดียวกันก็ทำให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ตามต้องการด้วย

เอมอร์ อังสุรัตน์ (2538: 5) ผู้นำ คือ บุคคลที่มีความสามารถ และศิลปะในการที่จะชักจูงใจ หรือมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นหรือกลุ่ม ให้มีกิจกรรมหรือประกอบกิจกรรม หรือให้ความร่วมมือในการประกอบกิจกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นผู้นำจึงต้องมีความเกี่ยวข้องกับเรื่อง “งาน” และความสัมพันธ์กับ “บุคคล” ด้วย

ทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ (trait theory) เป็นแนวคิดที่ได้จากนักจิตวิทยาทั่วไป มีการศึกษาถึงคุณลักษณะผู้นำในระยะแรก ๆ คือประมาณ ค.ศ.1940 แล ค.ศ.1950 นักทฤษฎีกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า ผู้นำย่อมมีลักษณะที่แตกต่างจากผู้ตาม โดยเฉพาะลักษณะทางกายภาพ และลักษณะบุคลิกภาพ และบุคคลที่จะเป็นผู้นำได้นั้นเฉพาะเขาเกิดมาพร้อม กับคุณลักษณะ(trait) บางอย่าง ที่ส่งเสริมให้เขาเป็นผู้นำ นอกจากนี้ Stogdill (1948: 71) ก็ได้ทำการตรวจสอบเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำ และได้สรุปว่า ผู้นำควรมีลักษณะที่สำคัญ 6 ประการดังนี้

1. คุณลักษณะทางกาย (physical characteristics) เป็นสิ่งที่มีติดตัวมาตั้งแต่เกิดของแต่ละคนตามพันธุกรรม แต่ก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้โดยการรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และการออกกำลังกายที่เหมาะสม คุณลักษณะเหล่านี้ได้แก่ ส่วนสูง น้ำหนัก ความแข็งแรง รวมไปถึงรูปร่างหน้าตา ทั้งนี้การศึกษาในกลุ่มนี้เชื่อว่า คนที่มีรูปร่างสูงใหญ่ แข็งแรง และหน้าตาดี จัดว่ามีคุณลักษณะที่ส่งเสริมให้เป็นผู้ผู้นำ

2. ภูมิหลังทางสังคม(social background) จากการศึกษาพบว่า ภูมิหลังทางสังคม รวมถึง ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา ตำแหน่งทางสังคม รายได้ และพื้นที่ถือครอง บุคคลที่มี คุณสมบัติดังกล่าวมาก หรือสูงกว่าผู้อื่นจะมีความเป็นผู้นำ หรือโอกาสเป็นผู้นำที่ดีกว่า

3. ความรู้ความสามารถ (intelligence) ความรู้ความสามารถของผู้นำสามารถวัดได้จาก หลายอย่าง เช่น เชาว์ปัญญา ซึ่งขึ้นอยู่กับพันธุกรรม สภาพแวดล้อม การแข่งขัน และการฝึก ตนเองเป็นต้น ความแม่นยำในการตัดสินใจ ระดับความรู้ และความคล่องแคล่ว หรือความชำนาญ ในการใช้ภาษาและการสื่อสาร

4. บุคลิกภาพ(personality) บุคลิกภาพแม้จะเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่เกิด แต่ก็สามารถปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้นได้เช่นกัน เช่น ความสามารถในการปรับตัว ความต้องการที่จะนำ ความมั่นคงทางอารมณ์ ความเป็นตัวของตัวเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ความอดุสาหะ และความอดทนในอุปสรรคต่าง ๆ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความทะเยอทะยาน

5. คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน (task-related characteristics) สำหรับลักษณะที่เกี่ยวกับ งานโดยตรง เช่น ความรับผิดชอบต่องาน มนุษย์สัมพันธ์ต่อเพื่อนร่วมงานและบุคคลภายนอก ความสามารถในการบริหารงาน ตลอดจนถึงการมีความริเริ่มสร้างสรรค์ในงาน จัดว่าเป็น ส่วนสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้นำ

6. คุณลักษณะทางสังคม (social characteristics) ลักษณะทางสังคมสามารถวัดได้จาก การรู้จักประนีประนอม ความสามารถในการให้และขอความร่วมมือ ความเป็นที่นิยมชมชอบ การเป็นผู้ที่ชอบการติดต่อและพบปะสังสรรค์กับบุคคล รวมถึงความเป็นนักการทูต อันหมายถึง ความสามารถในการใช้ปฏิภาณไหวพริบ ความเอาใจเขามาใส่ใจเรา การโน้มน้าวใจ ความสามารถในการแก้ไขปัญหา ทำให้ปัญหาใหญ่กลายเป็นเรื่องเล็ก จัดเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จของ ผู้นำ

ณัฐยา ลินตระกูลผล (2549: 38-41) คุณสมบัติของผู้นำแห่งความสำเร็จ ต้องกล้าที่จะนำ ในสิ่งที่ถูกต้อง มีความสามารถที่จะสื่อสารได้อย่างชัดเจน โน้มน้าวผู้มีอำนาจตัดสินใจท่ามกลาง สถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจภาพรวมและจุดประสงค์ขององค์การ กรอบโครงสร้างของงาน อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายเหล่านั้น กล้าตัดสินใจในเรื่องเกี่ยวข้อง

กับบุคลากร เพื่อคัดสรรพนักงานที่ดีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของทีม มีอารมณ์ขัน อาศัยสามัญสำนึก เป็นตัวชี้นำการตัดสินใจ ไม่ยึดติดอยู่กับความสำเร็จในอดีต แต่จะมุ่งเน้นการกระทำในสิ่งที่จำเป็นต่อการยกระดับองค์กรให้ดียิ่งขึ้น ไม่พยายามทำตัวให้เป็นที่ชื่นชอบของใคร ๆ ไม่พูดในสิ่งที่สมาชิกในกลุ่มต้องการให้พูด และจะไม่หยิ่งยโสโอหัง แม้ว่าจะเป็นบุคคลที่โดดเด่นมากเพียงใดก็ตาม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นัชชา อินทวงษา (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จังหวัดขอนแก่น เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จากการสอบถามสมาชิกของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ และสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ไม่ประสบความสำเร็จถึงปัจจัยด้านผู้นำ ด้านสมาชิกและด้านการบริหารจัดการภายในกลุ่ม ที่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการดำเนินงานใช้สถิติโคสแควร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในด้านผู้นำ ได้แก่ อายุ ทัศนคติการเป็นผู้นำ ในด้านสมาชิก ได้แก่ อายุ รายได้ ประสบการณ์การทำงาน ความพึงพอใจในการร่วมเป็นสมาชิกของสมาชิกกลุ่ม และในด้านการจัดการบริหารภายในกลุ่ม ได้แก่ ความเหมาะสมในการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ความถี่ในการประชุม การแสดงความคิดเห็นร่วม วิธีการสื่อสารภายในกลุ่ม งบประมาณสนับสนุน และการได้รับความรู้จากเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตร ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานคือ ความไม่ต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ที่ขาดความรู้ในการบริหารจัดการกลุ่ม ขาดตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ ขาดเงินทุนหมุนเวียน การจัดหาวัตถุดิบ การกำหนดราคาสินค้า การบรรจุภัณฑ์ ดังนั้นควรจะมีการวางแผนงานการดำเนินงาน หรือมีการอบรมดูงานกลุ่มที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

บุญชัย วนิชย์วงศ์วาน (2544) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์กรณีศึกษาจากกลุ่มออมทรัพย์ จังหวัดตราด เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ และผลประโยชน์ทางตรงและทางอ้อมที่สมาชิกจะได้รับจากกลุ่มโดยพิจารณาจากกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ที่ประสบความสำเร็จ และไม่ประสบความสำเร็จอย่างละ 1 กลุ่ม กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่ประสบความสำเร็จพิจารณาจาก การจัดตั้งตามรูปแบบวิธีการของกรมพัฒนาชนบท ได้รับคัดเลือกชนะเลิศจากการประกวดกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ระดับจังหวัด กลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จคือกลุ่มที่ไม่ได้รับการคัดเลือกเข้าประกวด กลุ่มนี้จะออมทรัพย์ที่ประสบความสำเร็จพิจารณาจาก แนวโน้มยอดเงินฝากสัจจะที่เพิ่มขึ้น อัตราการค้างชำระหนี้เงินกู้มีน้อย มีกิจกรรมสม่ำเสมอและเพียงพอแก่สมาชิก ส่วนกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ที่ไม่ประสบความสำเร็จคือ กลุ่มมีแนวโน้มเงินฝากสัจจะลดลงทุกปี จากการศึกษาพบว่า ต้นทุนธุรกรรมในการดำเนินงานต่อจำนวนเงินออม ต่อจำนวนสินเชื่อ และต่อกำไรจากการดำเนินธุรกิจของกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบความสำเร็จต่ำกว่ากลุ่มออมทรัพย์ที่ไม่ประสบความสำเร็จและยังพบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่ม ผู้นำ และการได้รับการส่งเสริมจากภายนอก มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์อีกด้วย

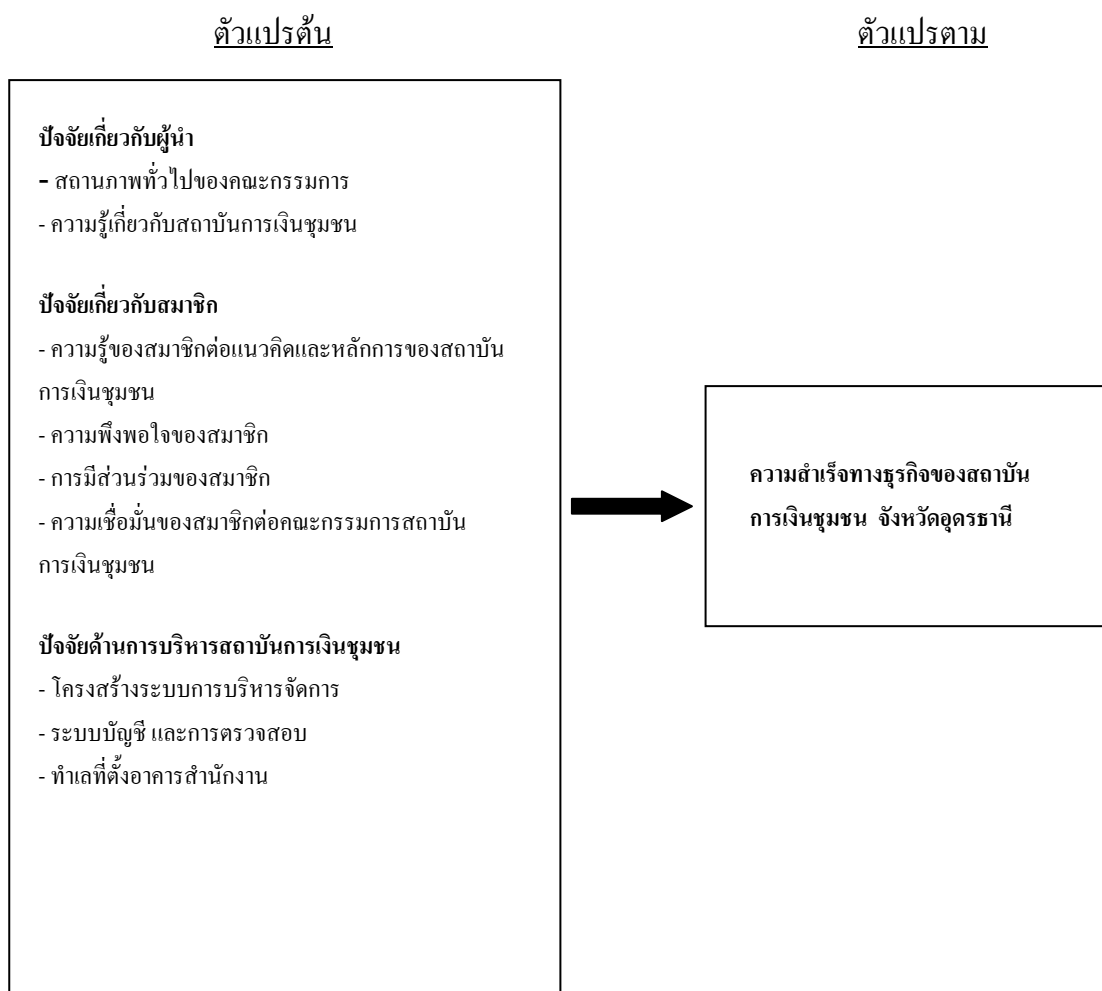
นิวัติ หิรัญ (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน โรงเหล็ก อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม เพื่อศึกษาความสำเร็จในการบริหารรวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ โดยการใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติ t-test, f-test ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลปรากฏว่า สมาชิกมีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการบริหารกองทุนหมู่บ้านในระดับสูงมีความรู้ในวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในระดับสูง การมีส่วนร่วมของสมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง การได้รับการสนับสนุนจากบุคคล และองค์กรที่เกี่ยวข้องในระดับสูง จากการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยที่มีความรู้ในวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านคือ การมีส่วนร่วมของประชาชน การได้รับการสนับสนุนจากบุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการบริหารกองทุนหมู่บ้านโรงเหล็ก

จิตรกร พงศดิลก (2544) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรทำสวนยางพารา ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร โดยการใช้ปัจจัยต่อความสำเร็จจากความคิดเห็นของสมาชิก วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับความสำเร็จของการดำเนินงานของกลุ่ม และใช้สหสัมพันธ์เพียร์สันในการทดสอบสมมติฐาน ผลปรากฏว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่ม ได้แก่ ระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่ม ผู้นำและกรรมการกลุ่ม การติดต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม การเปิดรับข่าวสารของกลุ่ม ลักษณะของสมาชิกกลุ่ม บรรยากาศภายในกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม และการตัดสินใจร่วมกันในกลุ่ม ส่วนปัญหาในการดำเนินงานคือ สมาชิกยังขาดความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ดังนั้นควรมีการจัดการฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อเสริมสร้างความรู้ให้สมาชิก เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวิทยาการทางเกษตรให้สมาชิกกลุ่มทราบอย่างสม่ำเสมอ

โดยสรุปแล้วปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินกิจการ จำเป็นที่จะต้องอาศัยปัจจัยหลาย ๆ ปัจจัยเป็นองค์ประกอบ คือ ปัจจัยด้านสมาชิก เป็นคนที่ได้ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มขึ้นมา เพื่อหวังที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการรวมกันในรูปแบบต่าง ๆ กันออกไป สมาชิกมีส่วนสนับสนุนให้องค์กรสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยทางด้านผู้นำไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือกรรมการต้องมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และต้องมีวิสัยทัศน์ที่ดี เพื่อทำหน้าที่ในการดูแลจัดการกิจการ บริหารจัดการสถาบันทำให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ภายนอก ได้แก่ บทบาทของเจ้าหน้าที่ที่ให้ความสนับสนุน หรือแนวทางการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่ให้การส่งเสริม และสนับสนุนองค์การในพื้นที่ ในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงานของกิจการให้ประสบความสำเร็จ อันจะนำไปสู่การพัฒนาขององค์กรนั้น ๆ ต่อไป

กรอบแนวความคิดในการศึกษา

จากการตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้พัฒนาขึ้นเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กรอบแนวความคิด

สมมติฐาน

1. ปัจจัยเกี่ยวกับผู้นำ ได้แก่ สถานภาพทั่วไป และความรู้ของคณะกรรมการเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน
2. ปัจจัยเกี่ยวกับสมาชิก ได้แก่ ความรู้ต่อแนวคิดและหลักการ ความพึงพอใจ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน
3. ปัจจัยด้านการบริหาร ได้แก่ โครงสร้างระบบการบริหารจัดการ ระบบการจัดทำบัญชี และการตรวจสอบ และทำเลที่ตั้งอาคารสำนักงาน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ

เป็นข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งข้อมูลโดยตรง ในที่นี้ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลตัวอย่างของสถาบันการเงินชุมชน และข้อมูลจากความรู้ ความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม และความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อ สถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ สถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ รวมไปถึงปัญหา และอุปสรรคที่มีผลต่อการดำเนินงาน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อจำนวนสมาชิก 709 คน กรรมการ 20 คน สถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อจำนวนสมาชิก 195 คน กรรมการ 27 คน รวมสมาชิกทั้งสิ้น 904 คน กรรมการ 47 คน เพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมใช้วิธีการคำนวณหาขนาดตัวอย่างจำนวนสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนของ Taro Yamane ที่นัยสำคัญเท่ากับ 0.05 ดังนี้

$$\begin{aligned}n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\&= \frac{904}{1 + 904(0.05)^2} \\&= 277\end{aligned}$$

ขนาดตัวอย่างสมาชิกสถาบันการเงินที่เหมาะสมที่คำนวณได้ คือ 277 คน สำหรับ
คณะกรรมการจัดเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการทั้งหมด คือ 47 คน

การสุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดี ในที่นี้เลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตาม
ระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (proportional stratified sampling) โดยกำหนดจำนวนตัวอย่างที่จะสุ่ม
ออกเป็น 2 กลุ่มคือ สถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ สถาบันการเงินชุมชน อบต.
สร้างก่อ ให้สัดส่วนมากน้อยตามประชากรที่มีอยู่ โดยขนาดของตัวอย่างของสถาบันการเงินชุมชน
เทศบาลตำบลสร้างก่อ คือ 217 ราย และสถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ คือ 60 ราย
รวมขนาดตัวอย่างที่ใช้ทั้งสิ้น 277 ราย (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ขนาดตัวอย่างตามการสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน

สถาบันการเงินชุมชน	ประชากร		ตัวอย่างที่สุ่ม	
	จำนวนสมาชิก	ร้อยละ	จำนวนสมาชิก	ร้อยละ
เทศบาลตำบลสร้างก่อ	709	78.43	217	78.43
อบต.สร้างก่อ	195	21.57	60	21.57
รวม	904	100	277	100

จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยการจับสลากจากจำนวน
หมายเลขที่มีการกำหนดให้สมาชิกแต่ละคนในแต่ละสถาบันการเงินชุมชน แล้วทำการสุ่มจับสลาก
โดยไม่มีการใส่ทดแทน (selection without replacement) จนได้ครบจำนวนสมาชิกของสถาบัน
การเงินชุมชนที่ได้กำหนด

ข้อมูลทฤษฎี

เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งของข้อมูลที่ได้มีการจัดเก็บไว้แล้ว ไม่ได้จัดเก็บข้อมูลจากเจ้าของ
โดยตรง ได้แก่ เอกสารการจัดตั้ง การดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ
และสถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ และข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน
ชุมชน อันได้แก่ นโยบาย แนวทางปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. ที่ให้การส่งเสริมและ
สนับสนุน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่มีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ (1) สถานภาพทั่วไปส่วนบุคคล (2) ส่วนที่วัดความรู้ของสมาชิก (3) ส่วนที่วัดความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม และความคิดเห็นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน และ (4) ส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะของสมาชิกต่อสถาบันการเงินชุมชน สำหรับคำถามที่ใช้สอบถามกรรมการ กลุ่มด้านปัจจัยเกี่ยวกับผู้นำ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนเช่นกันคือ (1) สถานภาพทั่วไปส่วนบุคคล (2) ส่วนที่วัดความรู้ของคณะกรรมการ และ (3) ส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะของคณะกรรมการต่อสถาบันการเงินชุมชน

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามดังนี้

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จได้นำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ก่อนนำไปสอบถามจริง

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ (pre-test) กับสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนจังหวัดอุดรธานีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ให้มากยิ่งขึ้นก่อนนำไปสอบถามจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ซึ่งจะใช้ในการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปส่วนบุคคล ข้อมูลด้านความรู้ ความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม และความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน รวมถึงความรู้ของคณะกรรมการ และใช้สถิติไคสแควร์ และสถิติ Mann-Whitney U test ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และความแตกต่างของตัวแปรซึ่งมีรายละเอียดของการวิเคราะห์ดังนี้

ปัจจัยและการวัดค่า

1. ปัจจัยทางด้านผู้นำ ได้แก่ สถานภาพทั่วไปของคณะกรรมการ และความรู้ที่เกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทั่วไปของคณะกรรมการ กับระดับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในที่นี้ใช้สถิติไคสแควร์ สำหรับการวัดความรู้ของคณะกรรมการ ดำเนินการจะใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ของกรรมการ ในการจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน การบริหารจัดการรวมไปถึงการตัดสินใจในการดำเนินงานและการรักษาผลประโยชน์ต่าง ๆ ของสมาชิก จำนวนคำถามที่ใช้คือ 10 ข้อ คำถามแต่ละข้อมีให้เลือก 2 ตัวเลือกคือ ใช่ กับ ไม่ใช่ โดยมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้คือ

ให้ 1 คะแนน สำหรับ ข้อที่ตอบ ถูกต้อง

ให้ 0 คะแนน สำหรับ ข้อที่ตอบ ไม่ถูกต้อง

คะแนนที่ได้จะถูกใช้เป็นดัชนีชี้วัดระดับความรู้โดย นำมาแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5.00 หมายถึง ระดับความรู้น้อย

มากกว่า 5.00 - 7.25 หมายถึง ระดับความรู้ปานกลาง

มากกว่า 7.25 หมายถึง ระดับความรู้มาก

ระดับความรู้ที่ได้จะถูกนำมาวิเคราะห์หาความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบความสำเร็จสูงและต่ำ โดยใช้สถิติ Mann-Whitney U test

2. ปัจจัยทางด้านสมาชิก ได้แก่ ความรู้ ความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม ความคิดเห็นของสมาชิกต่อคณะกรรมการ ซึ่งในกรณีของความรู้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับความรู้ของสมาชิกในการจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน รวมไปถึงผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่สมาชิกจะได้รับจากการเป็นสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน จำนวน 20 ข้อ คำถามแต่ละข้อมีให้เลือก 2 ตัวเลือกคือ ใช่ กับ ไม่ใช่ โดยมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้คือ

ให้ 1 คะแนน สำหรับ ข้อที่ตอบ ถูกต้อง

ให้ 0 คะแนน สำหรับ ข้อที่ตอบ ไม่ถูกต้อง

คะแนนที่ได้จะถูกใช้เป็นดัชนีชี้วัดระดับความรู้ โดยนำมาแบ่งเป็น 3 ระดับดังนี้

น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10.00	หมายถึง	ระดับความรู้ต่ำ
มากกว่า 10.00 - 15.00	หมายถึง	ระดับความรู้ปานกลาง
มากกว่า 15.00	หมายถึง	ระดับความรู้สูง

เช่นเดียวกับกรณีของคณะกรรมการ ระดับความรู้ของสมาชิกจะถูกนำไปวิเคราะห์หาความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูงและต่ำ โดยใช้สถิติ Mann-Whitney U test

กรณีการวัดความพึงพอใจประกอบด้วยคำถามจำนวน 12 ข้อ การมีส่วนร่วมประกอบด้วยคำถามจำนวน 5 ข้อ และความคิดเห็นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนประกอบด้วยคำถาม 10 ข้อ จะใช้วิธีการวัดของ Likert Scale ให้สมาชิกตอบ มีให้เลือก 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง การให้คะแนนจะขึ้นอยู่กับชนิดของคำถามว่าเป็นประเภทใด ดังนี้ (สุวรรณ ชูโชติ, 2541: 68)

คำตอบ	คะแนนเชิงลบ	คะแนนเชิงบวก
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5
เห็นด้วย	2	4
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	4	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1

จากนั้นคำนวณหาผลรวมของคะแนนคำตอบแต่ละข้อ เพื่อมาหาระดับความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม และความคิดเห็นของสมาชิก ตามสูตรการแบ่งอันดับภาคชั้น คือ

$$\begin{aligned}
 \text{สูตรอันดับภาค} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

เมื่อได้คะแนนเฉลี่ยแสดงค่าแล้วจะนำมาจัดแบ่งออกเป็น 5 ระดับโดยที่มีเกณฑ์ดังนี้

- 1.00-1.80 หมายถึง ความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม ความเชื่อมั่นที่น้อยที่สุด
- 1.81- 2.60 หมายถึง ความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม ความเชื่อมั่นที่น้อย
- 2.61-3.40 หมายถึง ความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม ความเชื่อมั่นปานกลาง
- 3.41-4.20 หมายถึง ความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม ความเชื่อมั่นที่มาก
- 4.21-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม ความเชื่อมั่นมากที่สุด

ระดับความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม และความคิดเห็นของสมาชิกต่อคณะกรรมการ จะถูกนำมาวิเคราะห์หาแตกต่างกันของระดับความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม และความคิดเห็นต่อ คณะกรรมการระหว่างสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูงและต่ำ โดยใช้สถิติ Mann-Whitney U test

วิธีการวิเคราะห์

1. การทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-Square) เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงกลุ่ม 2 ตัว โดยมีสูตรดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549: 286)

$$\text{สถิติทดสอบ} \quad \chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

โดยที่ χ^2 คือ ค่าไคสแควร์

O_{ij} คือ ค่าความถี่ที่ได้จากการสังเกต

E_{ij} คือ ค่าความถี่ที่คาดว่าจะอยู่ใน cell (i,j)

ค่าตัวแปรทั้งสองเป็นการตั้งสมมติฐานดังนี้

H_0 : ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านั้นหรือเป็นอิสระต่อกัน

H_1 : มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านั้นหรือไม่เป็นอิสระต่อกัน

ถ้า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าค่า χ^2 ในตารางไคสแควร์ หรือเมื่อค่าความน่าจะเป็น (significance) ของค่าสถิติทดสอบมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด จะยอมรับสมมติฐาน H_0 แสดงว่าตัวแปรเหล่านั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน

ถ้า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าค่า χ^2 ในตารางไคสแควร์ หรือเมื่อค่าความน่าจะเป็น (significance) ของค่าสถิติทดสอบน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด จะปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ยอมรับ H_1 แสดงว่าตัวแปรเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กัน

ในกรณีที่ไม่วางอยู่ในเงื่อนไขของ Pearson Chi-Square การใช้ Exact Tests ใช้แทนการวิเคราะห์ไคสแควร์เพื่อคำนวณค่า significance ของค่าสถิติทดสอบด้วยการแจกแจงจริง เมื่อเกิดกรณีต่อไปนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549: 302)

1. $E_{ij} < 5$ เกิน 20% ของจำนวน cell ทั้งหมด
2. ตารางขนาด 2x2 และมีขนาดเล็ก
3. ขนาดตัวอย่างเล็ก
4. จำนวน row และ column แตกต่างกันมากเช่น 20x3
5. มี cell ที่มีค่า O_{ij} เป็นศูนย์หลาย ๆ cell

2. การทดสอบ Mann-Whitney U test สำหรับการทดสอบของแมนน์-วิทนีเป็นการทดสอบที่มีอำนาจในการทดสอบสูงมากอันหนึ่งในบรรดาการทดสอบที่ไม่ใช้พารามิเตอร์ ใช้แทนการทดสอบแบบใช้พารามิเตอร์ เมื่อต้องการเปรียบเทียบตัวอย่าง 2 ชุดที่สุ่มมาอย่างเป็นอิสระกัน และไม่ทราบว่าประชากรมีการแจกแจงแบบใด หรือข้อมูลที่น่าสนใจวิเคราะห์อยู่ในระดับมาตราเพียงในนาม (nominal scale) หรือมาตราแสดงลำดับ (ordinal scale) ซึ่งไม่สามารถใช้วิธีการทดสอบที่ใช้พารามิเตอร์ได้ โดยมีวิธีการทดสอบดังนี้ (มัลลิกา บุณนาค, 2537: 223-224)

2.1 ตั้งสมมติฐาน

H_0 : ค่าเฉลี่ยของประชากร 2 ประชากรเท่ากัน หรือตัวอย่าง 2 ชุดมาจากประชากรเดียวกัน

H_1 : ค่าเฉลี่ยของประชากร 2 ประชากรไม่เท่ากัน หรือตัวอย่าง 2 ชุดไม่ได้มาจากประชากรเดียวกัน

2.2 ให้ลำดับที่ (Rank) แก่ข้อมูลทั้ง 2 ชุดเสมือนกับเป็นข้อมูลชุดเดียวกัน จากค่าน้อยสุดไปค่ามากที่สุด

2.3 หาผลรวมของลำดับที่สำหรับข้อมูลชุดที่ 1 ให้เท่ากับ R_1

2.4 หาผลรวมของลำดับที่สำหรับข้อมูลชุดที่ 2 ให้เท่ากับ R_2

2.5 คำนวณค่า

$$T_1 = n_1 n_2 + \frac{n_1(n_1 + 1)}{2} - R_1$$

$$T_2 = n_1 n_2 + \frac{n_2(n_2 + 1)}{2} - R_2$$

$$\text{หรือ } T_2 = n_1 n_2 - T_1$$

2.6 คำนวณค่าสถิติ $U = \min(T_1, T_2)$

2.7 นำค่า U ไปเทียบกับค่า U_α จากตารางที่แสดงค่าวิกฤตของแมนน์-วิทนี จะปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ถ้า $U \leq U_\alpha$

2.8 เมื่อ n_1 หรือ n_2 มีค่ามาก ($n_1, n_2 > 20$) U จะมีการแจกแจงโดยประมาณใกล้เคียงการแจกแจงปกติ

$$\text{โดยมี ค่าเฉลี่ย } (E(U)) = \frac{n_1 n_2}{2}$$

$$\text{ค่าความแปรปรวน } (\sigma_U^2) = \frac{n_1 n_2 (n_1 + n_2 + 1)}{12}$$

แปลง U ให้มีการแจกแจงแบบปกติมาตรฐาน โดยมีค่าเฉลี่ย $= 0$ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน $= 1$ และคำนวณค่าสถิติ Z จากสูตร

$$Z = \frac{U - E(U)}{\sigma_U}$$

และทำการทดสอบโดยนำค่า Z ที่คำนวณได้ไปเทียบกับค่าวิกฤติจากตารางการแจกแจงแบบปกติมาตรฐาน

บทที่ 4

ข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชนที่ศึกษา

สถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ

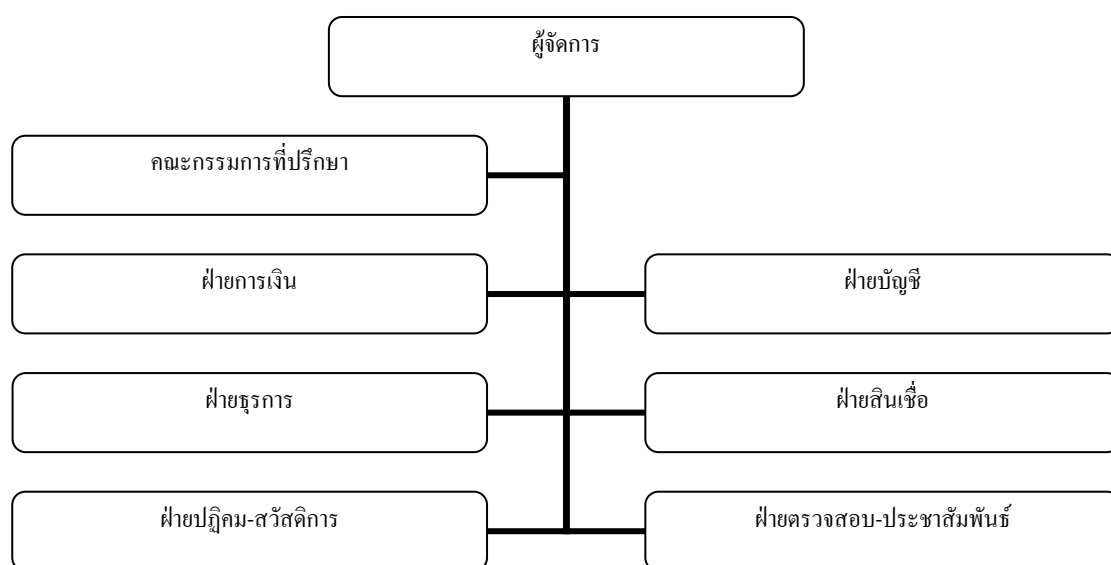
ประวัติ

สถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ ได้จัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2548 โดยมีสมาชิกผู้ก่อตั้งมาจากกองทุนหมู่บ้านสร้างก่อ บ่อเงิน บ่อทอง บ่อคำ กลุ่มยางพารา กลุ่มเพาะเห็ด กลุ่มออมทรัพย์และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการจัดทำแผนแม่บทชุมชนของเทศบาลตำบลสร้าง เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2548 โดยมีทีมงานพัฒนาลูกค้า ธ.ก.ส. สำนักงานจังหวัดอุดรธานีเป็นวิทยากรกระบวนการ ผลของการจัดทำแผนแม่บทชุมชนได้มีกรอบแผนงานและโครงการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง กลุ่มไร่นาสวนผสม กลุ่มผลิตถ่านไม้และสบู่ดำ กลุ่มเพาะเห็ด กลุ่มร้านค้าชุมชน กลุ่มยางพารา กลุ่มปลาไร่ข้ามปี กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ กลุ่มกล้วยอบเนย กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า กลุ่มเลี้ยงโคกระบือ กลุ่มปฏีชีวภาพ กลุ่มนวดแผนไทย กลุ่มดนตรีชุมชน กลุ่มจักสาน กลุ่มเลี้ยงสุกรและกลุ่มสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ ได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีภูมิปัญญาของชุมชน มีความพร้อมที่จะเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน จึงได้สนับสนุนให้จัดทำเวทีการเรียนรู้และจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2548 ร่วมกับสมาชิกผู้ก่อตั้งสถาบันการเงินชุมชนอันประกอบไปด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบ้านสร้างก่อ บ้านบ่อเงิน บ้านบ่อทอง บ้านบ่อคำ กลุ่มยางพารา กลุ่มเพาะเห็ด กลุ่มออมทรัพย์และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ

สถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ ได้เริ่มทดลองดำเนินการเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2548 ได้รับการสนับสนุนด้านอาคารสถานที่ จากเทศบาลตำบลสร้าง ให้ใช้ศูนย์แสดง และจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์พื้นเมือง เป็นที่ตั้ง และที่ทำการสถาบันการเงินชุมชนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการทุนของชุมชนร่วมกัน ในการแก้ไขปัญหาความยากจน มีกิจกรรมหลักคือ การลงหุ้น การรับฝากเงิน โครงการเงินออมวันละบาทเพื่อสวัสดิการ เมื่อสถาบันการเงินชุมชนระดมทุนได้แล้วก็จะมีการวางแผนบริหารเงินทุน โดยการให้กู้ยืม เพื่อพัฒนาอาชีพเป็นรายกลุ่มหรือวิสาหกิจชุมชนต่อไป

โครงสร้างองค์กร

โครงสร้างของสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ ประกอบด้วย ผู้จัดการ คณะกรรมการที่ปรึกษา และฝ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด 6 ฝ่ายคือ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายสินเชื่อ ฝ่ายบัญชี ฝ่ายธุรการ ฝ่ายตรวจสอบ-ประสัมพันธ์และฝ่ายปฎิคมสวัสดิการ (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 โครงสร้างคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ

ฐานะทางการเงิน

จากการดำเนินกิจการตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2549 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2549 พบว่า สถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ มีสินทรัพย์ที่ประกอบไปด้วย เงินสด เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น และลูกหนี้เงินกู้ระยะยาว โดยเฉพาะเงินฝากธนาคารมีเป็นจำนวนมากคือ 1,1026,558.64 บาท ทำให้สินทรัพย์รวมของสถาบันการเงินชุมชนมีทั้งสิ้น 4,041,558.64 บาท

หนี้สินของสถาบันการเงินชุมชน ประกอบด้วยเจ้าหนี้เงินกู้ยืมจาก ธ.ก.ส. จำนวน 500,000 บาท เงินรับฝาก และเจ้าหนี้เงินเกินบัญชี รวมหนี้สินของทางสถาบันการเงินชุมชนทั้งสิ้น 3,468,900.89 บาท

ทุนของสถาบันการเงินชุมชนได้มาจากสมาชิกถือหุ้นไว้กับทางสถาบันจำนวน 423,300.00 บาท เมื่อครบปีบัญชีทางสถาบันการเงินชุมชนได้ดำเนินกิจการมีรายได้ทั้งสิ้น 188,536.73 บาท มีค่าใช้จ่าย 39,178.98 ส่งผลให้สถาบันมีผลกำไร 149,357.75 บาท แล้วนำกำไรที่ได้ไปจัดสรรตามระเบียบที่กำหนดไว้ดังนี้คือ ปันผลหุ้นร้อยละ 50 ค่าตอบแทนคณะกรรมการร้อยละ 30 เงินสทบกองทุนร้อยละ 15 และเงินค่าสาธารณประโยชน์ร้อยละ 5 เมื่อนำกำไรเข้าไปรวมกับทุนของทางสถาบันแล้ว ส่งผลทำให้สถาบันมีหนี้สินและทุนรวมทั้งสิ้น 4,041,558.64 บาท ดังรายละเอียดที่แสดงในงบดุล ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 งบดุลสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549

รายการ	บาท
สินทรัพย์	
เงินสดในมือ	30,000.00
เงินฝากธนาคาร	1,026,558.64
ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น	1,520,000.00
ลูกหนี้เงินกู้ระยะยาว	<u>1,465,000.00</u>
รวมสินทรัพย์	<u>4,041,558.64</u>
หนี้สินและทุน	
หนี้สิน	
เจ้าหนี้เงินกู้ ธ.ก.ส.	500,000.00
เจ้าหนี้เงินกู้ยืม	219.50
เงินฝากออมทรัพย์	2,737,032.14
เงินฝากวันละบาท	116,485.00
เงินฝากประจำ	<u>115,164.25</u>
รวมหนี้สิน	3,468,900.89
ทุน	
ทุนเรือนหุ้น	423,300.00
กำไร(ขาดทุน) สุทธิ	<u>149,357.75</u>
รวมทุน	<u>572,657.75</u>
รวมหนี้สินและทุน	<u>4,041,558.64</u>

ที่มา: สถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ (2549)

กิจกรรมและการดำเนินงาน

สถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ มีลักษณะการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. ค่าธรรมเนียมแรกเข้าสมาชิกผู้กู้ รายละ 20 บาท
2. เปิดให้สมาชิกถือหุ้น หุ้นละ 100 บาท
3. รับฝากเงินประเภท
 - ออมทรัพย์ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.00 ต่อปี
 - ประจำ 3 เดือน อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.25 ต่อปี
 - ประจำ 6 เดือน อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.50 ต่อปี
 - ประจำ 12 เดือน อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.75 ต่อปี
4. เงินฝากสัจจะออมทรัพย์ เพื่อสวัสดิการโดยการออมวันละ 1 บาท
5. การให้กู้ยืม อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6.00 ต่อปี ให้บริการกู้ยืมเงินทั้งในการพัฒนาอาชีพ เป็นรายกลุ่มอาชีพ หรือวิสาหกิจชุมชน และให้กู้ยืมฉุกเฉินเป็นเงินกู้ระยะสั้นสำหรับเป็นรายบุคคล
6. สนับสนุนการจัดหาปัจจัยการผลิต
7. สนับสนุนการรวบรวมผลผลิต
8. การเป็นตัวแทนบริการชำระค่าสาธารณูปโภค และตัวแทนการจัดทำประกันภัย

สถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ มีแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากเงินรับฝากจากสมาชิกและคนในชุมชน รองลงมาคือเงินกู้ยืมจาก ธ.ก.ส. ให้สมาชิกกู้ยืมเงินเป็นรายบุคคล มีระบบการจัดทำบัญชีด้วยระบบ manual แล้วค่อยนำไปบันทึกในเครื่องคอมพิวเตอร์มีระบบโปรแกรมการจัดทำบัญชีและการตรวจสอบเพื่อจัดทำงบต่าง ๆ ที่ทำการสถาบันการเงินเทศบาลตำบลสร้างก่อตั้งอยู่ที่ ศูนย์จำหน่ายและแสดงผลิตภัณฑ์พื้นเมืองเทศบาลตำบลสร้างก่อ สะดวกในการเดินทางมาติดต่อเพราะ เป็นศูนย์รวมของคนตำบลสร้างก่อ เปิดให้บริการเฉพาะวันจันทร์ พุธ และศุกร์ ตั้งแต่เวลา 8.30 น.-12.00 น. ดำเนินกิจการครั้งแรกในวันที่ 7 ตุลาคม 2548 จนถึงปัจจุบัน รวมผลการดำเนินงาน 1 ปีบัญชี ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจาก ธ.ก.ส. ในการอบรมและจัดทำโปรแกรมการทำบัญชี พร้อมตรวจสอบการจัดทำบัญชีของสถาบัน มีการอบรมให้ความรู้เรื่องสถาบันการเงินชุมชน พร้อมให้การช่วยเหลือสนับสนุนด้านเงินทุน

สถานภาพทั่วไปขอสมาชิก

จากการสอบถามสมาชิกของสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ จำนวน 159 คน พบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย คือเพศหญิงร้อยละ 54.1 เป็นเพศชายร้อยละ 45.9 มีอายุระหว่าง 31-40 ปีคิดเป็นร้อยละ 28.3 ระหว่าง 41-50 ปีคิดเป็นร้อยละ 25.8 กลุ่มสมาชิกที่มีอายุน้อยที่สุดมีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปีคิดเป็นร้อยละ 3.8 และกลุ่มสมาชิกที่มีอายุมากที่สุดคืออายุ 60 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 4.4 สถานภาพของสมาชิกมีทั้งสมรส โสด และหย่าร้างหรือเป็นหม้าย โดยมีสถานภาพสมรสแล้วเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 88.7) รองลงมายังเป็นโสด และหย่าร้างหรือเป็นหม้ายตามลำดับ ส่วนมากสมาชิกจบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 69.2) รองลงมาจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 16.4) ระดับต่ำสุดที่สมาชิกจบการศึกษา คือต่ำกว่าประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 8.2 ส่วนระดับการศึกษาสูงสุดที่สมาชิกจบ คือ ระดับปริญญาตรี มีเพียงร้อยละ 0.6 อาชีพที่เป็นรายได้หลักของสมาชิกก็แตกต่างกันออกไป สมาชิกที่มีรายได้หลักมาจากการทำนามีสัดส่วนสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 71.7 รองลงมามีรายได้หลักมาจากการรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 11.3) ส่วนอาชีพการทำสวนที่เป็นรายได้หลักนั้นน้อยที่สุดมีเพียงร้อยละ 0.6 เมื่ออาชีพที่เป็นรายได้หลักมาจากการทำนาเสียเป็นส่วนใหญ่ ทำให้สมาชิกมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน มากถึงร้อยละ 71.7 รองลงมารายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 5,001-10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 26.4 สำหรับสมาชิกที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงสุดมีรายได้อยู่ที่ 25,000- 30,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 1.3 เมื่อพิจารณาถึงการถือครองที่ดิน พบว่าสมาชิกส่วนมากมีที่ดินทำการเกษตรเป็นของตนเองถึงร้อยละ 83.6 ต้องเช่าผู้อื่นร้อยละ 3.8 และไม่มีที่ดินทำการเกษตรเลยร้อยละ 12.6 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน ร้อยละข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบล
สร้างก่อ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รวม	159	100
<u>เพศ</u>		
หญิง	86	54.1
ชาย	73	45.9
<u>อายุ(ปี)</u>		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20	6	3.8
21-30	30	18.9
31-40	45	28.3
41-50	41	25.8
51-60	30	18.8
60ปีขึ้นไป	7	4.4
<u>สถานภาพ</u>		
โสด	15	9.4
สมรส	141	88.7
หม้าย/หย่า	3	1.9
<u>ระดับการศึกษาสูงสุดที่ท่านจบ</u>		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	13	8.2
ประถมศึกษา	110	69.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	26	16.4
มัธยมศึกษาตอนปลาย	8	5.0
อนุปริญญา/ปวส.	1	0.6
ปริญญาตรี	1	0.6
<u>อาชีพที่เป็นรายได้หลัก</u>		
ทำนา	114	71.7
ทำไร่	10	6.3
ทำสวน	1	0.6

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รวม	159	100
เลี้ยงสัตว์	3	1.9
ค้าขาย	8	5.0
รับจ้างทั่วไป	18	11.3
อื่นๆ	5	3.2
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน(บาท)		
ต่ำกว่า 5,000	114	71.7
5,001-10,000	42	26.4
10,001-15,000	1	0.6
25,001-30,000	2	1.3
ที่ดินทำการเกษตรเป็นของใคร		
ของตนเองทั้งหมดหรือบางส่วน	133	83.6
เช่าผู้อื่นทั้งหมด	6	3.8
ไม่ได้ทำการเกษตร	20	12.6

สถานภาพทั่วไปของคณะกรรมการ

จากแบบสอบถามคณะกรรมการของสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ จำนวน 20 คน พบว่า เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือเป็นเพศชายร้อยละ 60.0 เพศหญิงร้อยละ 40.0 คณะกรรมการมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 35.0) รองลงมา (ร้อยละ 20) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และอายุระหว่าง 51-60 ปี กลุ่มคณะกรรมการที่มีอายุน้อยที่สุดมีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.0 สถานภาพของคณะกรรมการสมรสแล้วทั้งหมด (ร้อยละ 100) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 40.0 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 35.0 ระดับการศึกษาที่คณะกรรมการ จบสูงสุด คือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 25.0) ส่วนใหญ่รายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 5,000 บาท ต่อเดือนถึงร้อยละ 65.0 รองลงมาร้อยละ 30.0 มีรายได้เฉลี่ย 5,001-10,000 บาทต่อเดือน คณะกรรมการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงสุดมีรายได้อยู่ที่ 15,001-20,000 บาท (ร้อยละ 5.0) ประสบการณ์ในการบริหารจัดการองค์กรต่าง ๆ ของคณะกรรมการอยู่ระหว่าง 5-8 ปี (ร้อยละ 35.0)

ประสบการณ์ที่น้อยที่สุดของคณะกรรมการอยู่ระหว่าง 1-3 ปี (ร้อยละ 30.0) และประสบการณ์ในการบริหารจัดการองค์กรที่มากที่สุดคือ 10 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 10.0 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน ร้อยละข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนเทศบาล
ตำบลสร้างก่อ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รวม	20	100
<u>เพศ</u>		
หญิง	8	40.0
ชาย	12	60.0
<u>อายุ(ปี)</u>		
21-30	2	10.0
31-40	4	20.0
41-50	3	15.0
51-60	4	20.0
60ปีขึ้นไป	7	35.0
<u>สถานภาพ</u>		
สมรส	20	100.0
<u>ระดับการศึกษาสูงสุดที่ท่านจบ</u>		
ประถมศึกษา	8	40.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	7	35.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5	25.0
<u>ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง</u>		
ประธานกรรมการ	1	5.0
รองประธานกรรมการ	2	10.0
เลขานุการ	2	10.0
เหรัญญิก	2	10.0
กรรมการ	13	65.0

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รวม	20	100
<u>รายได้เฉลี่ยต่อเดือน(บาท)</u>		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000	13	65.0
5,001-10,000	6	30.0
15,001-20,000	1	5.0
<u>ประสบการณ์ด้านการบริหารองค์กรต่างๆ</u>		
ระหว่าง 1-3ปี	6	30.0
ระหว่าง 3-5ปี	4	20.0
ระหว่าง 5-8ปี	7	35.0
ระหว่าง 8-10ปี	1	5.0
10ปีขึ้นไป	2	10.0

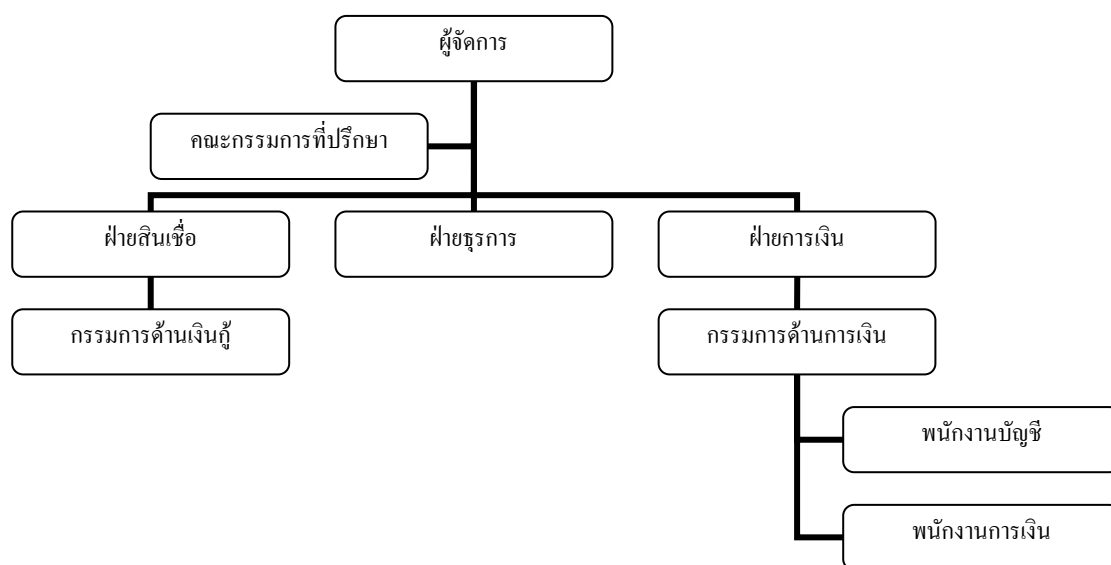
สถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ

ประวัติ

สถาบันการเงินชุมชน อบต.สร้างก่อ ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2548 โดยมีสมาชิกเป็นผู้ก่อตั้ง มาจากกองทุนหมู่บ้านในเขต อบต.สร้างก่อ 9 หมู่บ้านด้วยกันคือ นาหนองทุ่ม นาอ้ายใหญ่ โนนฐานะ โนนธาตุ ดงหัน ถ้ำเต่า ผัง 2 เก้า ผัง 4 ใหม่ และหนองแคน โดยมีกองทุนหมู่บ้านนาหนองทุ่ม ซึ่งได้รับรางวัลกองทุนหมู่บ้านดีเด่นประจำปี 2547 เป็นผู้ประสานงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการทุนของชุมชนร่วมกัน ในการแก้ไขปัญหาความยากจน และพัฒนา ศักยภาพของชุมชน สถานที่ทำการ ได้รับการสนับสนุนที่ทำการของสถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ และด้านอื่น ๆ จาก อบต. สร้างก่อ ได้รับความร่วมมือกับ ธ.ก.ส. สาขาอุดจักษ์ เพื่อให้เป็น ชุมชนที่เข้มแข็งต่อไป

โครงสร้างองค์กร

โครงสร้างของสถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ ประกอบด้วยคณะกรรมการมาจากการเลือกตั้งจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้ง 9 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 3 คน รวมมีกรรมการทั้งสิ้น 27 คน ประกอบด้วย ผู้จัดการ คณะกรรมการที่ปรึกษา และฝ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด 3 ฝ่ายคือ ฝ่ายสินเชื่อ ฝ่ายธุรการ และฝ่ายการเงิน (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 โครงสร้างคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ

ฐานะทางการเงิน

จากการดำเนินกิจการตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2549 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2549 พบว่า สถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ มีสินทรัพย์ประกอบไปด้วย เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้เงินกู้ประเภทกลุ่ม ลูกหนี้เงินกู้ประเภทลูกเงิน และดอกเบี้ยค้างรับ รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 927,668.05 บาท

หนี้สินของทางสถาบันการเงินชุมชนประกอบด้วย เจ้าหนี้เงินกู้ ธ.ก.ส. จำนวน 312,493.00 บาท เงินรับฝาก รวมไปถึงดอกเบี้ยค้างจ่าย ธ.ก.ส. รวมเป็นหนี้สินทั้งสิ้น 831,198.53 บาท

ทุนของสถาบันการเงินชุมชนมาจากเงินทุนของสมาชิก จำนวน 71,800.00 บาท เมื่อสิ้นปีบัญชี ทางสถาบันดำเนินการมีรายได้รวม 43,977.05 บาท มีค่าใช้จ่ายรวม 19,307.53 บาท มีผลกำไรทั้งสิ้น 24,669.52 บาท แล้วนำกำไรที่ได้ไปจัดสรรตามมติที่ประชุม เมื่อนำทุนรวมกับหนี้สิน ส่งผลทำให้หนี้สินและทุนของสถาบันมีจำนวนทั้งสิ้น 927,668.05 บาท โดยมีรายละเอียดแสดงในงบดุล (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 งบดุลสถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549

รายการ	บาท
สินทรัพย์	
เงินฝากธนาคาร	319,115.05
ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น	80,000.00
ลูกหนี้เงินกู้ระยะยาว	500,000.00
ดอกเบี้ยค้างรับ	<u>28,553.00</u>
รวมสินทรัพย์	<u>927,668.05</u>
หนี้สินและทุน	
หนี้สิน	
เจ้าหนี้เงินกู้ ธ.ก.ส.	312,493.00
เงินฝากออมทรัพย์	461,953.99
เงินฝากประจำ	5,250.59
เงินฝากวันละบาท	50,114.00
ดอกเบี้ยค้างจ่าย ธ.ก.ส.	<u>1,386.95</u>
รวมหนี้สิน	831,198.53
ทุน	
ทุนเรือนหุ้น	71,800.00
กำไร(ขาดทุน) สุทธิ	<u>24,669.52</u>
รวมทุน	<u>96,469.52</u>
รวมหนี้สินและทุน	<u>927,668.05</u>

ที่มา: สถาบันการเงินชุมชน อบต.สร้างก่อ (2549)

กิจกรรมและการดำเนินงาน

สถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ มีลักษณะการดำเนินงานเช่นเดียวกับสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ค่าธรรมเนียมแรกเข้าสมาชิกผู้กู้ รายละเอียด 20 บาท
 2. เปิดให้สมาชิกถือหุ้น หุ้นละ 100 บาท
 3. รับฝากเงินประเภท
 - ออมทรัพย์ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.00 ต่อปี
 - ประจำ 3 เดือน อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.25 ต่อปี
 - ประจำ 6 เดือน อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.50 ต่อปี
 - ประจำ 12 เดือน อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.75 ต่อปี
 4. เงินฝากสัจจะออมทรัพย์ เพื่อสวัสดิการโดยการออมวันละ 1 บาท
 5. การให้กู้ยืม อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6.00 ต่อปี ให้บริการกู้ยืมเงินทั้งในการพัฒนาอาชีพ เป็นรายกลุ่มอาชีพ หรือวิสาหกิจชุมชน และให้กู้ยืมฉุกเฉินเป็นเงินกู้ระยะสั้นสำหรับเป็นรายบุคคล
 6. สนับสนุนการจัดหาปัจจัยการผลิต
 7. สนับสนุนการรวบรวมผลิตผล
 8. การเป็นตัวแทนบริการชำระค่าสาธารณูปโภค และตัวแทนการจัดทำประกันภัย
- สถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ มีแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากเงินรับฝากจากสมาชิกและคนในชุมชน รองลงมาคือเงินกู้ยืมจาก ธ.ก.ส. ให้สมาชิกกู้ยืมเงิน มีระบบการจัดทำบัญชีด้วยระบบ manual แล้วค่อยนำไปบันทึกในเครื่องคอมพิวเตอร์มีระบบการจัดทำบัญชีและการตรวจสอบเพื่อจัดทำงบต่าง ๆ ที่ทำการสถาบันการเงิน อบต.สร้างก่อตั้งอยู่ที่ ที่ทำการ อบต.

สร้างก่อ เป็นสถาบันการเงินชุมชนที่ให้บริการครอบคลุมในพื้นที่กว้าง และห่างไกล เปิดให้บริการเฉพาะวันจันทร์ พุธ และศุกร์ ตั้งแต่เวลา 8.30 น.-12.00 น. ดำเนินกิจการครั้งแรกในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2548 โดยมีสมาชิกเป็นก่อตั้ง มาจากกองทุนหมู่บ้านในเขต อบต. สร้างก่อจำนวน 9 หมู่บ้าน มีกองทุนหมู่บ้านนาหนองทุ่มซึ่งได้รับรางวัลกองทุนหมู่บ้านดีเด่น ปี 2547 เป็นผู้ประสานงานจนถึงปัจจุบัน รวมผลการดำเนินงาน 1 ปีบัญชี ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจาก ธ.ก.ส. ในการอบรมและจัดทำโปรแกรมการทำบัญชี พร้อมตรวจสอบการจัดทำบัญชี สถาบันการเงิน อบต. สร้างก่อ มีการอบรมให้ความรู้เรื่องสถาบันการเงินชุมชน พร้อมให้การช่วยเหลือและสนับสนุนด้านเงินทุน

สถานภาพทั่วไปของสมาชิก

จากแบบสอบถามสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ จากจำนวนตัวอย่าง 56 คน พบว่า เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงเพียงเล็กน้อย คือ เป็นเพศชายร้อยละ 51.8 เพศหญิงร้อยละ 48.2 กลุ่มสมาชิกมีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปีคิดเป็นร้อยละ 35.7 อายุระหว่าง 51-60 ปีร้อยละ 28.6 กลุ่มสมาชิกที่มีอายุน้อยที่สุดมีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปีคิดเป็นร้อยละ 3.6 ส่วนกลุ่มสมาชิกที่มีอายุมากที่สุดคือมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 3.6 เท่ากัน สถานภาพของสมาชิกมีทั้งสมรส โสด เป็นหม้ายหรือหย่าร้าง ส่วนมากสมรสแล้วร้อยละ 73.2 รองลงมาคือโสดและเป็นหม้ายหรือหย่าร้าง สมาชิกจบการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 44.6 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 17.9 กลุ่มสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่ำที่สุดคือต่ำกว่าประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 1.8 ส่วนกลุ่มสมาชิกที่มีระดับการศึกษาที่สูงที่สุดคือระดับปริญญาตรีถึงร้อยละ 16.1 อาชีพที่เป็นรายได้หลักให้แก่สมาชิกมาจากอาชีพรับราชการหรือทำงานบริษัทร้อยละ 32.1 ทำไร่ร้อยละ 21.4 จากอาชีพนี้เองทำให้สมาชิกมีรายได้เฉลี่ย 5,001-10,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 35.7) และมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 30.4) สำหรับสมาชิกที่มีรายได้เฉลี่ยสูงสุดต่อเดือนอยู่ที่ 30,001-35,000 บาท (ร้อยละ 1.8) สมาชิกส่วนมากมีที่ดินทำการเกษตรเป็นของตนเองถึงร้อยละ 71.4 ต้องไปเช่าที่ดินทำการเกษตรร้อยละ 9.0 และไม่ได้ทำการเกษตรร้อยละ 19.6 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน ร้อยละข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน อบต.สร้างก่อ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รวม	56	100
<u>เพศ</u>		
หญิง	27	48.2
ชาย	29	51.8
<u>อายุ(ปี)</u>		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20	2	3.6
21-30	3	5.3
31-40	13	23.2
41-50	20	35.7
51-60	16	28.6
60 ปีขึ้นไป	2	3.6
<u>สถานภาพ</u>		
โสด	14	25.0
สมรส	41	73.2
หม้าย/หย่า	1	1.8
<u>ระดับการศึกษาสูงสุดที่ทำนจบ</u>		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	1	1.8
ประถมศึกษา	25	44.6
มัธยมศึกษาตอนต้น	5	8.9
มัธยมศึกษาตอนปลาย	10	17.9
อนุปริญญา/ปวส.	6	10.7
ปริญญาตรี	9	16.1
<u>อาชีพที่เป็นรายได้หลัก</u>		
ทำนา	16	28.6
ทำไร่	12	21.4

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รวม	56	100
ทำสวน	1	1.8
ค้าขาย	5	9.0
รับจ้างทั่วไป	4	7.1
รับราชการ/บริษัท	18	32.1
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน(บาท)		
ต่ำกว่า 5,000	17	30.4
5,001-10,000	20	35.7
10,001-15,000	12	21.4
15,001-20,000	4	7.1
25,001-30,000	2	3.6
30,001-35,000	1	1.8
ที่ดินทำการเกษตรเป็นของใคร		
ของตนเอง/ครอบครัว	40	71.4
เช่าผู้อื่น	5	9.0
ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง	11	19.6

สถานภาพทั่วไปของคณะกรรมการ

จากการสอบถามคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ จากตัวอย่างจำนวน 27 คน พบว่า เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีเพศชายถึงร้อยละ 92.6 เพศหญิงเพียงร้อยละ 7.4 ส่วนมากคณะกรรมการมีอายุอยู่ระหว่าง 41-40 ปี (ร้อยละ 59.3) คณะกรรมการคนที่มีอายุน้อยที่สุดมีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 18.5) และคณะกรรมการคนที่มีอายุสูงที่สุดมีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 3.7 สถานภาพของคณะกรรมการทั้งหมดได้สมรสแล้ว ระดับการศึกษาที่คณะกรรมการจบส่วนมากจบการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงร้อยละ 70.1 ซึ่งเป็นระดับการศึกษาที่ต่ำที่สุด จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 14.8 สำหรับคณะกรรมการที่จบการศึกษาสูงสุดมีการจบการศึกษาระดับปริญญาตรีเพียงร้อยละ 3.7 ในส่วนเรื่องรายได้เฉลี่ยต่อ

เดือนของคณะกรรมการ พบว่า มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 70.4) รองลงมาคือ มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 10,001-15,000 บาทต่อเดือน สำหรับคณะกรรมการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน สูงสุดมีรายได้เฉลี่ย 15,001-20,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 3.7 ประสบการณ์ด้านการบริหาร องค์กรต่างๆ ของคณะกรรมการ ส่วนมากมีประสบการณ์ในการบริหารกองทุนหมู่บ้านมีประสบการณ์ต่ำกว่า 1 ปี (ร้อยละ 70.4) สำหรับคณะกรรมการที่มีประสบการณ์มากที่สุดอยู่ที่ 8-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.8 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน ร้อยละข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน อบต.
สร้างก่อ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รวม	27	100
<u>เพศ</u>		
หญิง	2	7.4
ชาย	25	92.6
<u>อายุ(ปี)</u>		
31-40	5	18.5
41-50	16	59.3
51-60	5	18.5
60ปีขึ้นไป	1	3.7
<u>สถานภาพ</u>		
สมรส	27	100.0
<u>ระดับการศึกษาสูงสุดที่ทำงานจบ</u>		
ประถมศึกษา	19	70.1
มัธยมศึกษาตอนต้น	2	7.4
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4	14.8
อนุปริญญา/ปวส.	1	3.7
ปริญญาตรี	1	3.7

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รวม	27	100
<u>ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง</u>		
รองประธานกรรมการ	2	7.4
เลขานุการ	1	3.7
กรรมการ	24	88.9
<u>รายได้เฉลี่ยต่อเดือน(บาท)</u>		
ต่ำกว่า 5,000	23	85.2
5,001-10,000	1	3.7
10,001-15,000	2	7.4
15,001-20,000	1	3.7
<u>ประสบการณ์ด้านการบริหารองค์กรต่าง ๆ</u>		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1ปี	19	70.4
ระหว่าง 1-3ปี	2	7.4
ระหว่าง 3-5ปี	2	7.4
ระหว่าง 8-10ปี	4	14.8

ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาถึงการผลการดำเนินงานของปีบัญชี 2549 ที่มีการบริหารจัดการสถาบันจนก่อให้เกิดผลกำไรอันจะนำไปสู่ผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นที่เป็นเจ้าของสถาบันและการดำรงอยู่ของสถาบันการเงินชุมชนต่อไป โดยพิจารณาจาก ความสามารถในการระดมทุนของสถาบัน และ อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment = ROI) หรืออัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนในสินทรัพย์ของกิจการคิดเป็นร้อยละ นั่นคือเมื่อมีสินทรัพย์ของกิจการ 100 บาท จะได้ผลตอบแทนหรือกำไรกลับมาคิดเป็นร้อยละเท่าใด ถ้ากิจการหนึ่งมีอัตราส่วนนี้สูงกว่าก็แสดงให้เห็นว่ามีความสำเร็จสูงกว่า ถ้ามองในแง่ นักลงทุน อัตราส่วนนี้แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารเงินลงทุนทั้งหมดของผู้บริหารของ

กิจการ และผู้ลงทุนสามารถใช้พิจารณาเปรียบเทียบเพื่อการตัดสินใจลงทุนในเบื้องต้นได้ (สุมาลี อุณหะนันท์, 2548: 52)

ผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ เมื่อเปรียบเทียบกับ สถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ พบว่าสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ มีจำนวน สมาชิกถึง 709 คน มีปริมาณเงินฝาก 2,968,681.39 บาท ทุนเรือนหุ้น 423,300 บาท สมาชิก หนึ่งคนถือหุ้นเฉลี่ย 597.04 บาท มีสินทรัพย์รวม 4,041,558.64 บาท มีส่วนของผู้ถือหุ้น 572,657.75 บาท โดยที่สมาชิกหนึ่งคนมีส่วนของผู้ถือหุ้น 807.70 บาท มีผลกำไรจากการดำเนินงาน ทั้งสิ้น 149,357.75 บาท คิดเป็นกำไรต่อสินทรัพย์รวม ร้อยละ 3.70 ในขณะที่สถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อมีสมาชิก 195 คน มีปริมาณเงินฝาก 517,318.58 บาท ทุนเรือนหุ้น 71,800 บาท สมาชิกหนึ่งคนถือหุ้นเฉลี่ย 368.21 บาท มีสินทรัพย์รวม 927,668.05 บาท มีส่วนของผู้ถือหุ้น 96,469.52 บาท โดยที่สมาชิกหนึ่งคนมีส่วนของผู้ถือหุ้น 494.72 บาท มีผลกำไรจากการดำเนินงาน ทั้งสิ้น 24,669.52 บาท คิดเป็นกำไรต่อสินทรัพย์รวม ร้อยละ 2.66

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อมีมากกว่า สถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ 3.5 เท่า ปริมาณเงินฝากสูงกว่า 5.7 เท่า ปริมาณเงินทุน เรือนหุ้นสูงกว่า 5.9 เท่า สมาชิกหนึ่งคนถือหุ้นมากกว่า 1.6 เท่า สินทรัพย์รวมมากกว่า 4.4 เท่า ส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่า 5.9 เท่า ส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสมาชิกสูงกว่า 1.6 เท่า กำไรสุทธิสูงกว่า 6.1 เท่า และอัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์รวมของสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ คือ ร้อยละ 3.70 ในขณะที่อัตราส่วนเดียวกันของสถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ คือ ร้อยละ 2.66 หรือมีอัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์ของสถาบันการเงินเทศบาลตำบลสร้างก่อคิดเป็น 1.4 เท่า ของสถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานทางการเงินของสถาบัน การเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ มีความสำเร็จสูงกว่าของสถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ อย่างชัดเจน (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ระดับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

ข้อความ	สถาบันการเงินชุมชน		สัดส่วน
	เทศบาลตำบลสร้างก่อ	อบต.สร้างก่อ	
จำนวนสมาชิก(คน)	709	195	3.5
ปริมาณเงินฝาก(บาท)	2,968,681.39	517,318.58	5.7
ทุนเรือนหุ้น(บาท)	423,300	71,800	5.9
ทุนเรือนหุ้นต่อสมาชิก(บาท)	579.04	368.21	1.6
สินทรัพย์รวม(บาท)	4,041,558.64	927,668.05	4.4
ส่วนของผู้ถือหุ้น(บาท)	572,657.75	96,469.52	5.9
ส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสมาชิก(บาท)	807.70	494.72	1.6
กำไรสุทธิ(บาท)	149,357.75	24,669.52	6.1
กำไรต่อสินทรัพย์รวม(ร้อยละ)	3.70	2.66	1.4

บทที่ 5

ผลการศึกษา

ในบทนี้จะแบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

1. สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคณะกรรมการกับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน
2. ความรู้ของคณะกรรมการ และสมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน
3. ความพึงพอใจของสมาชิกในการใช้บริการสถาบันการเงินชุมชน กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน
4. การมีส่วนร่วมของสมาชิก กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน
5. ความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน
6. ปัจจัยด้านการบริหารอื่น ๆ กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคณะกรรมการ กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

เพศ

เพศของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง เป็นหญิง 8 คน และชาย 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และ 60.00 ขณะที่สถาบันที่มีความสำเร็จต่ำเป็นหญิง 2 คน ชาย 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.41 และ 92.59 ตามลำดับ (ตารางที่ 10) ซึ่งดูเหมือนว่าเพศของคณะกรรมการของสถาบันที่มีความสำเร็จสูง และความสำเร็จต่ำมีความแตกต่างกันบ้าง อย่างไรก็ตามเมื่อนำมาทดสอบ

ความสัมพันธ์ด้วยค่าสถิติไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า χ^2 ได้จากการคำนวณคือ 7.287 เนื่องด้วยเป็นตารางขนาดเล็ก หรือตารางขนาด 2x2 จึงต้องใช้ Exact Test ในการคำนวณหาค่า นัยสำคัญทางสถิติ ได้ค่านัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.011 (ตารางที่ 10) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก(H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง(H_1)

หมายความว่า สถานภาพทางเพศของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบัน การเงินชุมชน จากการข้อมูลพบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นหญิงของสถาบันการเงินชุมชน ที่มีความสำเร็จสูงมีสัดส่วนที่สูงกว่าสถาบันที่สำเร็จต่ำ ซึ่งอาจจะมีผลมาจากผู้หญิงมีความสามารถในการประสานงานได้ดีกว่าผู้ชาย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีบุคลิกภาพจากทัศนะของนักจิตวิทยาสตรีชื่อ แนนซี โซโรโดว์ (Nancy Chorodow) ที่ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับบุคลิกภาพแบบสตรีเอาไว้ อีกแง่มุมหนึ่ง โดยชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของครอบครัวและบุคลิกภาพสตรี ที่ผู้หญิงมีบุคลิกภาพแตกต่างจากผู้ชาย โดยเฉพาะในเรื่องที่ว่าผู้หญิงสามารถนำเอาตัวเองเข้าไปมี ความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ได้ดีกว่าผู้ชาย ผู้หญิงจึงทำงานด้านการประสานงานได้ดีกว่าผู้ชาย หรืออาจพูดได้ว่า สตรีมีความเป็นปัจเจกน้อยกว่าผู้ชายและแสดงออกได้อย่างยืดหยุ่นกว่า มีจิตใจ ที่มั่นคงกว่า (สายสุรี จุติกุล, 2541 : 239-241)

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการกับความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชน

รายละเอียด	สถาบันการเงินชุมชน		รวม	χ^2	P-VALUE	ระดับนัยสำคัญ
	สำเร็จสูง	สำเร็จต่ำ				
จำนวน	20	27	47			
เพศ						
หญิง	8 (40.00)	2 (7.41)	10	7.287	.011	*
ชาย	12 (60.00)	25 (92.59)	37			

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายละเอียด	สถาบันการเงินชุมชน		รวม	χ^2	P-VALUE	ระดับนัยสำคัญ
	สำเร็จสูง	สำเร็จต่ำ				
จำนวน	20	27	47			
<u>อายุ</u>						
น้อยกว่าเท่ากับ 40 ปี	6 (30.00)	5 (18.52)	41	10.788	.003	*
41-60 ปี	7 (35.00)	21 (77.78)	28			
มากกว่า 60 ปี	7 (35.00)	1 (3.70)	8			
<u>ระดับการศึกษา</u>						
การศึกษาประถมศึกษา	8 (40.00)	19 (70.37)	27	4.335	.072	ns
สูงกว่าประถมศึกษา	12 (60.00)	8 (29.63)	20			
<u>รายได้เฉลี่ยต่อเดือน</u>						
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000	13 (65.00)	23 (85.19)	36	2.611	.165	ns
มากกว่า 5,000	7 (35.00)	7 (25.93)	11			
<u>ประสบการณ์การบริหาร</u>						
ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี	10 (50.00)	23 (85.19)	33	6.801	.012	*
มากกว่า 5 ปี	10 (50.00)	4 (14.81)	14			

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ns ไม่มีนัยสำคัญ

อายุ

อายุของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง มีอายุระหว่าง 41-60 ปี และอายุมากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.00 เท่ากัน ขณะที่สถาบันที่มีความสำเร็จต่ำ คณะกรรมการมีอายุระหว่าง 41-60 ปี มากที่สุด รองลงมาคืออายุไม่เกิน 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 77.78 และ 18.52 ตามลำดับ (ตารางที่ 10) ซึ่งดูเหมือนว่า ลักษณะทางอายุของคณะกรรมการสถาบันที่มีความสำเร็จสูง และความสำเร็จต่ำมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง อย่างไรก็ตามเมื่อนำมาทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสถิติไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า χ^2 ได้จากการคำนวณคือ 10.788 เพราะมี cell ที่มีค่าเป็นศูนย์ หรือมีค่าน้อยๆ หลาย cell จึงต้องใช้ Exact Test ในการคำนวณหาค่านัยสำคัญทางสถิติ ได้ค่านัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.003 (ตารางที่ 10) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า อายุของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน ซึ่งพบว่าอายุของคณะกรรมการของสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง มีการกระจายของอายุอยู่ในทุกระดับอายุอย่างสม่ำเสมอมากกว่าสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำที่มีอายุอยู่ในช่วงระดับเดียวคือวัยกลางคน ซึ่งองค์ประกอบของวัยที่แตกต่างกันนี้ อาจทำให้เกิดความคิดความอ่านที่แตกต่างและหลากหลาย มีความรอบคอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มอายุได้มากขึ้น

ระดับการศึกษา

คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และสูงกว่าระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40.00 และ 60.00 ขณะที่สถาบันการเงินที่มีความสำเร็จต่ำ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และสูงกว่าระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70.37 และ 29.63 ตามลำดับ (ตารางที่ 10) ซึ่งดูเหมือนว่าระดับการศึกษาของคณะกรรมการสถาบันการเงินที่มีความสำเร็จสูงและสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำ มีความแตกต่างกันอยู่บ้าง อย่างไรก็ตามเมื่อนำมาทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสถิติไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า χ^2 ได้จากการคำนวณคือ 4.335 แต่เนื่องด้วยเป็นตารางขนาดเล็ก หรือตารางขนาด 2x2 จึงต้องใช้ Exact Test ในการคำนวณหาค่านัยสำคัญทางสถิติได้ค่านัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.072 (ตารางที่ 10) ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ระดับการศึกษาของคณะกรรมการไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน แต่ถ้าพิจารณาถึงแนวโน้มลักษณะของการศึกษามีระดับ

นัยสำคัญที่ค่อนข้างสูง อธิบายได้ว่าการศึกษาคณะกรรมการสถาบันการเงินที่มีความสำเร็จสูง มีระดับการศึกษาโดยเปรียบเทียบที่สูงกว่าสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำ โดยการศึกษาจะมีส่วนช่วยให้สามารถเรียนรู้ และพัฒนาระบบการจัดการสถาบันได้ดีขึ้น

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง มีรายได้ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท และรายได้มากกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 65.00 และ 35.00 ส่วนคณะกรรมการสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำมีรายได้ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท และรายได้ มากกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 85.19 และ 14.81 ตามลำดับ (ตารางที่ 10) ซึ่งดูเหมือนว่า รายได้ของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง และความสำเร็จต่ำใกล้เคียงกัน คือส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาททั้งสองสถาบัน อย่างไรก็ตามเมื่อนำมาทดสอบ ความสัมพันธ์ด้วยค่าสถิติไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า χ^2 ได้จากการคำนวณคือ 2.611 เพราะเป็นตารางขนาดเล็ก หรือตารางขนาด 2x2 จึงต้องใช้ Exact Test ในการคำนวณหา ค่านัยสำคัญทางสถิติ ได้ค่า นัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.165 (ตารางที่ 10) ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานหลัก(H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง(H_1) หมายความว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของคณะกรรมการไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของ สถาบันการเงินชุมชน

ประสบการณ์การบริหารองค์กรต่าง ๆ

ประสบการณ์ในการบริหารงานของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง คณะกรรมการมีประสบการณ์ไม่เกิน 5 ปี และสูงกว่า 5 ปี มีสัดส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ขณะที่คณะกรรมการสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำ มีประสบการณ์ไม่เกิน 5 ปีและสูงกว่า 5 ปี คิดเป็น ร้อยละ 85.19 และ 14.81 ตามลำดับ (ตารางที่ 10) ซึ่งดูเหมือนว่าคณะกรรมการของสถาบันที่มี ความสำเร็จสูงมีประสบการณ์ในการบริหารองค์กรต่าง ๆ สูงกว่าสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำ อย่างไรก็ตามเมื่อนำมาทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสถิติไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า χ^2 ได้ จากการคำนวณคือ 6.801 เพราะเป็นตารางขนาดเล็ก หรือตารางขนาด 2x2 จึงต้องใช้ Exact Test ในการคำนวณหา ค่านัยสำคัญทางสถิติ ได้ค่า นัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.012 (ตารางที่ 10) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติ ฐานรอง (H_1) หมายความว่า ประสบการณ์ในการบริหารของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับ

ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน ซึ่งจากข้อมูลที่มีอยู่ชี้ให้เห็นว่าสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง คณะกรรมการมีส่วนประสบความสำเร็จในการบริหารองค์กรที่สูงกว่าสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำเป็นไปตามที่ควรจะเป็น ซึ่งคาดหมายได้ว่าประสบการณ์เป็นความรู้อย่างหนึ่งซึ่งมีผลต่อการบริหารองค์กร

ความรู้ของคณะกรรมการ และสมาชิกและความสัมพันธ์กับความสำเร็จ ของสถาบันการเงินชุมชน

ระดับความรู้ของคณะกรรมการ

เพื่อวัดความรู้ของคณะกรรมการเกี่ยวกับหลักการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนจากคำถามทั้งหมด 10 ข้อ ของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จแตกต่างกัน พบว่าความรู้ของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูงจำนวน 20 ตัวอย่าง มีความรู้ระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 8.95 หรือคิดเป็นร้อยละ 89.50 (ตารางที่ 11) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า คณะกรรมการจำนวน 17 คน มีความรู้ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 85.00 และคณะกรรมการ 3 คน มีความรู้ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 15.00 (ตารางที่ 12) อย่างไรก็ตามเกือบทั้งหมดได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 80 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่าเกือบทุกข้อมีสมาชิกตอบถูกเกินกว่าร้อยละ 80 โดยมีข้อที่คณะกรรมการได้คะแนนเต็มหรือร้อยละ 100 ในเรื่องคณะกรรมการมาจากการเลือกตั้งดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี เรื่องสมาชิกเป็นเจ้าของสถาบันการเงินชุมชน เรื่องผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนต้องมีการเปิดเผยให้แก่สมาชิกและบุคคลทั่วไปให้รับทราบ และเรื่องกำไรสุทธิจากการดำเนินงานสถาบันฯ ถูกนำมาจัดสวัสดิการให้แก่ชุมชน แต่ก็มีข้อที่คณะกรรมการได้คะแนนค่อนข้างต่ำคือ เรื่องผู้จัดการมีหน้าที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เงินกู้ของทางสถาบันการเงินเงิน ที่ได้คะแนนร้อยละ 35.00 ดังนั้นในเรื่องนี้คณะกรรมการควรต้องทำความเข้าใจในเรื่อง กฎ ระเบียบ วิธีปฏิบัติของสถาบันการเงินชุมชนให้ชัดเจน เพื่อที่จะได้ทำหน้าที่ในการบริหารงานของสถาบันการเงินชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

สำหรับความรู้ของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จต่ำ มีความรู้ระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 8.95 หรือคิดเป็นร้อยละ 89.50 (ตารางที่ 11) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า คณะกรรมการจำนวน 25 คน มีความรู้ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 92.59 และคณะกรรมการ 2 คน มีความรู้ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 7.41 (ตารางที่ 12) เกือบทั้งหมดก็ได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 80 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่าเกือบทุกข้อมีสมาชิกตอบถูกเกินกว่าร้อยละ 80 โดยมีเรื่องคณะกรรมการมีหน้าที่ดำเนินตามวัตถุประสงค์และ

มติของที่ประชุมใหญ่ ที่ได้คะแนนร้อยละ 100 แต่ก็ยังมีความรู้ค่อนข้างต่ำในเรื่อง ผู้จัดการมีหน้าที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เงินกู้ของทางสถาบันการเงินชุมชน และเรื่องกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน สถาบันการเงินชุมชน ถูกนำมาจัดสวัสดิการให้แก่ชุมชน ได้คะแนนร้อยละ 70.37 และ 77.78 ตามลำดับ ดังนั้นเพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน ควรจะต้องมีการศึกษาถึงเรื่อง กฎ ระเบียบ วิธีปฏิบัติของสถาบันการเงินชุมชนให้ชัดเจน

ตารางที่ 11 ระดับความรู้ของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

ข้อความ	ความสำเร็จ		รวม
	สูง คะแนน	ต่ำ คะแนน	
จำนวนตัวอย่าง	20	27	47
1. สถาบันฯมีหน้าที่ให้คำปรึกษาทางการเงินแก่ชุมชน	19 (95.00)	26 (96.30)	45 (95.74)
2. สถาบันการเงินชุมชนเป็นองค์กรของรัฐ	18 (90.00)	24 (88.89)	42 (89.36)
3. แหล่งเงินทุนของสถาบันฯคือเงินฝากและเงินหุ้นเท่านั้น	18 (90.00)	24 (88.89)	42 (89.36)
4. สถาบันฯมีการประชุมใหญ่ปีละ 1 ครั้ง	19 (95.00)	25 (92.59)	44 (93.62)
5. คณะกรรมการมีหน้าที่ดำเนินตามวัตถุประสงค์และมติของที่ประชุมใหญ่	18 (90.00)	27 (100)	56 (94.92)
6. คณะกรรมการมาจากการเลือกตั้งดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี	20 (100)	26 (96.30)	46 (97.87)
7. สมาชิกเป็นเจ้าของสถาบันฯ	20 (100)	25 (92.59)	45 (95.74)
8. ผู้จัดการมีหน้าที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เงินกู้ของสถาบันฯ	7 (35.00)	19 (70.37)	26 (55.32)
9. ผลการดำเนินงานของสถาบันฯต้องมีการเปิดเผยให้แก่สมาชิกและบุคคลทั่วไปได้รับทราบ	20 (100)	22 (81.48)	42 (89.36)

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อความ	ความสำเร็จสูง ความสำเร็จต่ำ		รวม
	คะแนน	คะแนน	
10. ถ้าไรสุทธิจากการดำเนินงานสถาบันฯถูกนำมาจัดสวัสดิการให้แก่ชุมชน	20 (100)	21 (77.78)	41 (87.23)
คะแนนเฉลี่ย	8.95 (89.50)	8.85 (88.52)	8.89 (88.94)
ระดับความรู้เฉลี่ย	มาก	มาก	มาก

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นจำนวนร้อยละ

ตารางที่ 12 ระดับความรู้ของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จแตกต่างกัน

ระดับความรู้*	ความสำเร็จสูง	ความสำเร็จต่ำ	รวม
	คน	คน	
ระดับน้อย	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
ระดับปานกลาง	3 (15.00)	2 (7.41)	5 (71.16)
ระดับมาก	17 (85.00)	25 (92.59)	42 (14.41)
รวม	20	27	47

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

*ระดับรู้น้อย คือได้คะแนนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5.00 คะแนน

ระดับความรู้ปานกลาง คือได้คะแนนมากกว่า 5.01-7.25 คะแนน

ระดับความรู้มาก คือได้คะแนนมากกว่า 7.25 คะแนน

ความรู้ของคณะกรรมการกับความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชน

ข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นว่า สถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง คณะกรรมการมีความรู้เกี่ยวกับหลักการดำเนินงานของสถาบันการเงินมากกว่าคณะกรรมการของสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำ อย่างไรก็ตาม เมื่อนำมาจัดลำดับความรู้แล้ว พบว่า ระดับความรู้ของคณะกรรมการทั้ง 2 กลุ่มอยู่ในระดับมากเหมือนกัน เพื่อยืนยันความเหมือน หรือความแตกต่างดังกล่าว ในที่นี้จะทำการทดสอบทางสถิติอีกครั้งหนึ่ง ในการทดสอบเปรียบเทียบระดับความรู้ของคณะกรรมการดังกล่าวจะทดสอบด้วย Mann-Whitney U test เนื่องด้วยการทดสอบเบื้องต้นพบว่าการแจกแจงข้อมูลความรู้ของคณะกรรมการ ไม่เป็นแบบปกติ จากการคำนวณได้ ค่า U test ที่ได้คือ 256.000 มีค่านัยสำคัญทางสถิติ 0.750 (ตารางที่ 13) ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ความรู้คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง และต่ำไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจตีความได้ว่าระดับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน และระดับความรู้เกี่ยวกับหลักการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน ไม่สัมพันธ์กัน

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้คณะกรรมการกับความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชน

สถาบันการเงินชุมชน	จำนวน	Mean Rank	Mann-Whitney U	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
ความสำเร็จสูง	20	24.70	256.000	-.319	.750
ความสำเร็จต่ำ	27	23.48			
รวม	47				

ระดับความรู้ของสมาชิก

ได้กล่าวมาแล้วว่า เพื่อวัดความรู้ของสมาชิกเกี่ยวกับหลักการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน คำถามจำนวน 20 ข้อ ได้ถูกพัฒนาขึ้น และใช้ในการทดสอบความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งปรากฏว่า สมาชิกสถาบันการเงินเทศบาลตำบลสร้างก่อ ที่เป็นสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง โดยรวมแล้วมีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน

ในระดับปานกลางโดย มีคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 14.60 หรือคิดเป็นร้อยละ 72.99 (ตารางที่ 14) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า สมาชิกจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.43 มีความรู้ในระดับมาก 128 คน คิดเป็นร้อยละ 80.50 และ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.06 มีความรู้ในระดับปานกลาง และต่ำตามลำดับ (ตารางที่ 15) อย่างไรก็ตามเกือบทั้งหมดก็ได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 50 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่าเกือบทุกข้อ มีสมาชิกตอบถูกเกินกว่าร้อยละ 50 ยกเว้นเรื่อง (1) สถาบันการเงินชุมชนรับฝากเงินเฉพาะสมาชิกเท่านั้น (2) สถาบันการเงินชุมชนให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิก ประชาชนทั่วไป และองค์กรการเงินอื่นที่ไม่เป็นสมาชิกด้วย (3) สถาบันการเงินชุมชนให้บริการทางการเงินเพื่อมิให้คนในชุมชนไปใช้บริการสถาบันการเงินอื่น (4) อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เงินกู้ กำหนดโดยผู้จัดการสถาบันการเงินชุมชน และ (5) เรื่องผู้จัดการมีหน้าที่กำหนดวงเงินกู้ให้แก่สมาชิกแต่ละคน ที่ได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 40.88, 33.96, 39.62, 44.03 และร้อยละ 10.69 ตามลำดับ ซึ่งในทั้ง 5 ประเด็นนี้ เป็นเรื่องที่ผู้บริหารสถาบันการเงินชุมชน และกลุ่มผู้ให้การส่งเสริม ต้องเร่งทำความเข้าใจกับสมาชิกให้มากขึ้น

สำหรับสมาชิกสถาบันการเงิน อบต. สร้างก่อที่มีระดับความสำเร็จต่ำกว่าสถาบันการเงินชุมชนแรก โดยรวมแล้วสมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 13.30 หรือคิดเป็นร้อยละ 66.52 (ตารางที่ 14) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า สมาชิกจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 มีความรู้ในระดับมาก 25 คน คิดเป็นร้อยละ 44.64 และ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 26.78 มีความรู้ในระดับปานกลาง และต่ำตามลำดับ (ตารางที่ 15) โดยเกือบทั้งหมดก็ได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 50 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าคะแนนมากกว่าร้อยละ 50 ยกเว้นในเรื่องของ (1) สถาบันการเงินชุมชนให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิก ประชาชนทั่วไป และองค์กรการเงินอื่นที่ไม่เป็นสมาชิกด้วย (2) สถาบันการเงินชุมชนให้บริการทางการเงินเพื่อมิให้คนในชุมชนไปใช้บริการสถาบันการเงินอื่น และ (3) เรื่องผู้จัดการมีหน้าที่กำหนดวงเงินกู้ให้แก่สมาชิกแต่ละคน ที่ได้คะแนนร้อยละ 48.21, 42.86 และร้อยละ 33.93 ตามลำดับ ซึ่งในทั้ง 3 ประเด็นนี้มีความคล้ายคลึงกันกับสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง โดยที่ผู้บริหารสถาบันการเงินชุมชน รวมไปถึงผู้ที่ให้การสนับสนุนส่งเสริม ต้องทำการแก้ไขและเร่งส่งเสริมให้สมาชิกเข้าใจให้ถูกต้อง

ตารางที่ 14 ระดับความรู้ของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนจังหวัดอุดรธานี

ข้อความ	ความสำเร็จสูง	ความสำเร็จต่ำ	รวม
	คะแนน	คะแนน	
จำนวนตัวอย่าง	159	56	215
1. สถาบันฯ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาทางการเงินแก่ชุมชน	146	43	189
	(91.82)	(76.79)	(87.91)
2. สถาบันฯ เป็นองค์กรของรัฐ	102	29	131
	(64.15)	(51.18)	(60.93)
3. สถาบันฯ รับฝากเงินเฉพาะสมาชิกเท่านั้น	65	32	97
	(40.88)	(57.14)	(45.12)
4. สถาบันฯ เน้นการให้บริการสินเชื่อเพียงอย่างเดียว	129	38	167
	(81.13)	(67.86)	(77.67)
5. แหล่งเงินทุนของสถาบันฯ คือ เงินฝากและเงินหุ้นเท่านั้น	116	37	153
	(72.96)	(66.07)	(71.16)
6. สถาบันฯ ให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิก ประชาชนทั่วไปและองค์กรการเงินอื่นที่ไม่เป็นสมาชิกด้วย	54	27	81
	(33.96)	(48.21)	(37.67)
7. สถาบันฯ ให้บริการทางการเงินเพื่อมิให้คนในชุมชนไปใช้บริการสถาบันการเงินอื่น	63	24	87
	(39.62)	(42.86)	(40.47)
8. สถาบันฯ มีการประชุมใหญ่ปีละ 1 ครั้ง	152	37	189
	(95.60)	(66.07)	(87.91)
9. สมาชิกมีหน้าที่เข้าร่วมประชุม สนับสนุนกิจกรรมของสถาบันฯ อย่างจริงจัง	138	48	186
	(86.80)	(85.71)	(86.51)
10. สมาชิกต้องมีส่วนร่วมในการถือหุ้นและออมเงินอย่างสม่ำเสมอกับสถาบันฯ	147	46	193
	(92.45)	(82.14)	(89.77)
11. สมาชิกไม่มีสิทธิออกความคิดเห็นในการดำเนินงานของสถาบันฯ	107	38	145
	(67.30)	(67.86)	(67.44)
12. สมาชิกเป็นเจ้าของสถาบันฯ	134	42	176
	(84.28)	(75.00)	(81.86)
13. คณะกรรมการมาจากการเลือกตั้งดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี	146	46	192
	(91.82)	(82.14)	(89.30)
14. คณะกรรมการเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมดในการบริหารงานของสถาบันฯ	142	32	174
	(89.31)	(57.14)	(80.93)
15. คณะกรรมการต้องมีความรู้ บทบาทภารกิจและการบริหารจัดการสถาบันฯ	152	45	197
	(95.60)	(80.36)	(91.63)

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อความ	ความสำเร็จสูง	ความสำเร็จต่ำ	รวม
	คะแนน	คะแนน	
16. อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เงินกู้ กำหนดโดยผู้จัดการ สถาบันฯ	70 (44.03)	31 (55.36)	101 (46.98)
17. ผู้จัดการมีหน้าที่กำหนดวงเงินกู้ให้แก่สมาชิก แต่ละคน	17 (10.69)	19 (33.93)	36 (16.74)
18. คณะกรรมการและผู้จัดการจะต้องเป็นบุคคลที่มี ชื่อเสียงเท่านั้น	126 (79.25)	40 (71.43)	166 (77.21)
19. สถาบันฯ ต้องมีสวัสดิการแก่สมาชิกและชุมชน	156 (98.11)	44 (78.57)	200 (93.02)
20. สถาบันฯ ต้องจัดสรรกำไรใช้ในการดำเนินกิจการ และพัฒนาสถาบันฯ ด้วย	158 (99.37)	47 (83.93)	205 (95.35)
คะแนนเฉลี่ย	14.60 (72.99)	13.30 (66.52)	14.26 (71.30)
ระดับความรู้เฉลี่ย	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

ตารางที่ 15 ระดับความรู้ของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จต่างกัน

ระดับความรู้*	ความสำเร็จสูง	ความสำเร็จต่ำ	รวม
	คน	คน	
ระดับน้อย	16 (10.06)	15 (26.78)	31 (14.42)
ระดับปานกลาง	128 (80.50)	25 (44.64)	153 (71.16)
ระดับมาก	15 (9.43)	16 (28.57)	31 (14.41)
รวม	159	56	215

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

*ระดับความรู้น้อย คือ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 คะแนน

ระดับความรู้ปานกลาง คือ มากกว่า 10.00-15.00 คะแนน

ระดับความรู้มาก คือ มากกว่า 15.00 คะแนน

ความรู้ของสมาชิกกับความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชน

ข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นว่า สถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง สมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบันการเงินมากกว่าสมาชิกของสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำ อย่างไรก็ตาม เมื่อนำมาจัดลำดับความรู้แล้ว พบว่า ระดับความรู้ของสมาชิกทั้ง 2 กลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง เหมือนกัน เพื่อยืนยันความเหมือน หรือความแตกต่างดังกล่าว ในที่นี้จะทำการทดสอบทางสถิติ อีกครั้งหนึ่ง ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้สมาชิกดังกล่าวกับความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชน จะทดสอบด้วย Mann-Whitney U test เนื่องด้วยการทดสอบเบื้องต้นพบว่าการแจกแจงข้อมูลความรู้ของสมาชิก ไม่เป็นแบบปกติ จากการคำนวณได้ ค่า U test เท่ากับ 4162.500 มีค่านัยสำคัญทางสถิติ 0.463 (ตารางที่ 16) ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ความรู้ของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง และต่ำไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจตีความได้ว่า ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน และระดับความรู้ของสมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้สมาชิกกับความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชน

สถาบันการเงินชุมชน	จำนวน	Mean Rank	Mann-Whitney U	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
ความสำเร็จสูง	159	109.82	4162.500	-.733	.463
ความสำเร็จต่ำ	56	102.83			
รวม	215				

ความพึงพอใจของสมาชิก และความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

ระดับความพึงพอใจของสมาชิก

จากสอบถามความพึงพอใจในการใช้บริการของสมาชิกจำนวน 12 ข้อ ในด้านการรับฝากเงิน ได้แก่ การให้บริการฝาก-ถอนเงิน อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ระยะเวลาเปิดให้บริการรับฝาก-ถอนเงิน ด้านการให้กู้ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ปริมาณเงินให้กู้แต่ละครั้ง ขั้นตอนและระยะเวลาที่ใช้

ในการกู้ยืม ระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้ การลงโทษเมื่อไม่ชำระคืนหรือผิดสัญญา ด้านสวัสดิการ ความช่วยเหลือสมาชิกและชุมชน และด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านตัวบุคคลคือ ความสามารถซื้อสัตย์ กระตือรือร้นในการทำงานของผู้จัดการและพนักงาน ด้านสถานที่ตั้งลำบากในการเดินทางด้านการแจ้งข่าวสารให้สมาชิกทราบอย่างเหมาะสม พบว่าความพึงพอใจโดยรวมของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.58 (ตารางที่ 17) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่าสมาชิกส่วนมากมีความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ ความพึงพอใจในเรื่อง (1) การให้บริการฝาก-ถอนเงิน (2) ระยะเวลาเปิดให้บริการรับฝาก และถอนเงิน (3) ปริมาณเงินให้กู้แต่ละครั้ง (4) สวัสดิการความช่วยเหลือสมาชิกและชุมชน (5) ความสามารถซื้อสัตย์ กระตือรือร้นในการทำงานของผู้จัดการ และพนักงาน และ (6) เรื่องการแจ้งข่าวสารให้สมาชิกทราบเหมาะสม ที่ได้ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.09, 3.61, 3.47, 3.89, 4.02 และ 4.07 ตามลำดับ (ตารางที่ 19) ส่วนประเด็นอื่น ๆ ที่เหลือ สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ทั้งนี้พบประเด็นที่ได้รับคะแนนความพึงพอใจค่อนข้างต่ำ ได้แก่ เรื่องสถานที่ตั้งลำบากในการเดินทาง เรื่องอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และเรื่องขั้นตอนและระยะเวลาที่ใช้ในการกู้ยืม โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.75, 3.24 และ 3.26 ตามลำดับ ซึ่งผู้บริหาร พนักงานสถาบันการเงินชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องควรที่จะต้องมีการแก้ไขให้ดี และให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกมากขึ้น

ตารางที่ 17 ระดับความพึงพอใจของสมาชิกต่อสถาบันการเงินที่มีความสำเร็จสูง

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ*					ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)		
1. การให้บริการฝาก-ถอนเงิน	0 (0.00)	0 (0.00)	30 (18.87)	84 (52.83)	45 (28.30)	4.09	มาก
2. อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก	2 (1.26)	9 (5.66)	77 (48.43)	70 (44.03)	1 (0.63)	3.37	ปานกลาง
3. ระยะเวลาเปิดให้บริการรับฝากและถอนเงิน	0 (0.00)	3 (1.89)	67 (42.14)	78 (49.06)	11 (6.92)	3.61	มาก
4. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้	0 (0.00)	15 (9.43)	93 (58.49)	49 (30.82)	2 (1.26)	3.24	ปานกลาง
5. ปริมาณเงินให้กู้แต่ละครั้ง	2 (1.26)	2 (1.26)	95 (59.75)	39 (24.53)	21 (13.21)	3.47	มาก
6. ขั้นตอนและระยะเวลาที่ใช้ในการกู้ยืม	0 (0.00)	0 (0.00)	125 (78.62)	27 (16.98)	7 (4.40)	3.26	ปานกลาง

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ*					ค่าเฉลี่ย	ระดับความ พอใจ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)		
7. ระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้	0 (0.00)	3 (1.89)	109 (68.55)	28 (17.61)	19 (11.95)	3.40	ปานกลาง
8. การลงโทษเมื่อไม่ชำระคืนหรือ ผิดสัญญา	1 (0.63)	8 (5.03)	91 (57.23)	54 (33.96)	5 (3.14)	3.34	ปานกลาง
9. สวัสดิการความช่วยเหลือสมาชิก และชุมชน	0 (0.00)	1 (0.63)	65 (40.88)	44 (27.67)	49 (30.82)	3.89	มาก
10. ความสามารถซื้อสัตว์ กระตือ รือร้นในการทำงานของ ผู้จัดการและพนักงาน	1 (0.63)	2 (1.26)	28 (17.61)	90 (56.60)	38 (23.90)	4.02	มาก
11. สถานที่ตั้งลำบากในการ เดินทาง	41 (25.79)	12 (7.55)	30 (18.87)	19 (11.95)	57 (35.85)	2.75	ปานกลาง
12. การแจ้งข่าวสารให้สมาชิก ทราบเหมาะสม	1 (0.63)	1 (0.63)	32 (20.13)	77 (48.43)	48 (30.19)	4.07	มาก
ระดับความพึงพอใจเฉลี่ย	48 (2.52)	56 (2.94)	842 (44.13)	659 (34.59)	303 (15.88)	3.58	มาก

* (1)น้อยที่สุด (2)น้อย (3)ปานกลาง (4)มาก (5)มากที่สุด

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

สำหรับกรณีของสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จต่ำ มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.33 (ตารางที่ 18) แต่ก็มีความพึงพอใจมากในเรื่อง (1) การให้บริการฝาก-ถอนเงิน (2) อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และ (3) เรื่องความสามารถซื้อสัตว์ กระตือรือร้นในการทำงานของผู้จัดการและพนักงาน ที่ได้ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.50, 3.48 และ 3.73 ตามลำดับ ส่วนประเด็นอื่นๆ ที่เหลือ สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ทั้งนี้พบประเด็นที่ได้รับคะแนนความพึงพอใจค่อนข้างต่ำ ได้แก่ เรื่องสถานที่ตั้งลำบากในการเดินทาง เรื่องปริมาณเงินให้กู้แต่ละครั้ง เรื่องระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้ และเรื่องระยะเวลาเปิดให้บริการรับฝากและถอนเงิน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.95, 3.11, 3.16 และ 3.18 ตามลำดับ ซึ่งผู้บริหาร พนักงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีการพัฒนาการให้บริการให้เกิดความพึงพอใจในการใช้บริการกับสถาบันการเงินชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 18 ระดับความพึงพอใจ ของสมาชิกต่อสถาบันการเงินที่มีความสำเร็จต่ำ

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ*					ค่าเฉลี่ย	ระดับความ พอใจ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)		
1. การให้บริการฝาก-ถอนเงิน	1 (1.79)	3 (5.36)	24 (42.86)	23 (41.07)	5 (8.93)	3.50	มาก
2. อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก	1 (1.79)	3 (5.36)	26 (46.43)	20 (35.71)	6 (10.71)	3.48	มาก
3. ระยะเวลาเปิดให้บริการรับฝาก และถอนเงิน	1 (1.79)	10 (17.86)	27 (48.21)	14 (25.00)	4 (7.14)	3.18	ปานกลาง
4. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้	0 (0.00)	4 (7.14)	32 (57.14)	16 (28.57)	4 (7.14)	3.36	ปานกลาง
5. ปริมาณเงินให้กู้แต่ละครั้ง	1 (1.79)	16 (28.57)	21 (37.50)	12 (21.43)	6 (10.71)	3.11	ปานกลาง
6. ขั้นตอนและระยะเวลาที่ใช้ใน การกู้ยืม	0 (0.00)	7 (7.14)	27 (48.21)	16 (28.57)	6 (10.71)	3.38	ปานกลาง
7. ระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้	2 (3.57)	11 (19.64)	25 (44.64)	12 (21.43)	6 (10.71)	3.16	ปานกลาง
8. การลงโทษเมื่อไม่ชำระคืนหรือ ผิดสัญญา	1 (1.79)	13 (23.21)	22 (39.29)	9 (16.07)	11 (19.64)	3.29	ปานกลาง
9. สวัสดิการความช่วยเหลือ สมาชิกและชุมชน	2 (3.57)	7 (7.14)	21 (37.50)	20 (35.91)	6 (10.71)	3.38	ปานกลาง
10. ความสามารถซื้อสัตย์ กระตือรือร้นในการทำงาน ของผู้จัดการและพนักงาน	1 (1.79)	3 (5.36)	14 (25.00)	30 (53.57)	8 (14.29)	3.73	มาก
11. สถานที่ตั้งลำบากในการ เดินทาง	2 (3.57)	11 (19.64)	29 (51.79)	10 (17.86)	4 (7.14)	2.95	ปานกลาง
12. การแจ้งข่าวสารให้สมาชิก ทราบเหมาะสม	3 (5.36)	1 (1.79)	29 (51.79)	19 (33.93)	4 (7.14)	3.36	มาก
ระดับความพึงพอใจเฉลี่ย	15 (2.23)	89 (13.24)	297 (44.20)	201 (29.91)	70 (10.42)	3.33	ปานกลาง

* (1)น้อยที่สุด (2)น้อย (3)ปานกลาง (4)มาก (5)มากที่สุด

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

ความพึงพอใจของสมาชิกกับความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชน

ข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นว่า สถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง สมาชิกมีความพึงพอใจในการใช้บริการมากกว่าสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จต่ำ อย่างไรก็ตาม เมื่อนำมาจัดลำดับความพึงพอใจแล้ว พบว่า ระดับความพึงพอใจของสมาชิกทั้ง 2 กลุ่มยังอยู่ในระดับต่างกัน เพื่อยืนยันความเหมือน หรือความแตกต่างดังกล่าว ในที่นี้จะทำการทดสอบทางสถิติอีกครั้งหนึ่ง ในการทดสอบเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของสมาชิกดังกล่าวจะทดสอบด้วย Mann-Whitney U test เนื่องด้วยการทดสอบเบื้องต้นพบว่าการแจกแจงข้อมูลความพึงพอใจของสมาชิกไม่เป็นแบบปกติ จากการคำนวณพบว่า ค่า U test เท่ากับ 2666.500 มีค่านัยสำคัญทางสถิติ 0.000 (ตารางที่ 19) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ความพึงพอใจของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง และต่ำแตกต่างกัน ซึ่งอาจตีความได้ว่า ระดับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน และระดับความพึงพอใจของสมาชิกต่อสถาบันการเงินชุมชนมีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ความแตกต่างของความพึงพอใจของสมาชิกกับความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชน

สถาบันการเงินชุมชน	จำนวน	Mean Rank	Mann-Whitney U	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
ความสำเร็จสูง	159	119.23	2666.500	-4.473	.000
ความสำเร็จต่ำ	56	76.12			
รวม	215				

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อยแล้วพบว่า สมาชิกทั้ง 2 สถาบันมีความพึงพอใจแตกต่างกันในเรื่อง ดังต่อไปนี้

1. การให้บริการฝาก-ถอนเงิน เนื่องด้วยสถาบันที่มีความสำเร็จสูง มีการจัดสรรเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการมาคอยดูแล และให้บริการอยู่ตลอดเวลา ทำให้สะดวกในการติดต่อขอรับบริการ ซึ่งแตกต่างจากสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำที่มีเพียงคณะกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานประจำเท่านั้น หากเมื่อใดเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการติดธุระก็ไม่สามารถให้บริการได้ (ตารางที่ 20)

2. ระยะเวลาเปิดให้บริการรับฝากและถอนเงิน ระยะเวลาเปิด-ปิดของสถาบันทั้ง 2 แห่งเหมือนกันคือ เปิดทำการ วันจันทร์ พุธ ศุกร์ เวลา 8.30-12.00 น. แต่สถาบันที่มีความสำเร็จดำนั้น มีพื้นที่ครอบคลุมการให้บริการเป็นพื้นที่กว้าง ต้องใช้ระยะเวลาในการเดินทางมาก ไม่สะดวกในการติดต่อ ต่างกับสถาบันที่มีความสำเร็จสูง ที่มีการเดินทางที่สะดวก และใกล้กับชุมชนมากกว่า (ตารางที่ 20)

3. ปริมาณเงินให้กู้ในแต่ละครั้ง เนื่องด้วยสถาบันที่มีความสำเร็จสูง มีสมาชิกและเงินทุนที่มากกว่า การจัดสรรเงินไว้ให้สมาชิกกู้ยืมจึงมีปริมาณมาก และเพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกรายย่อย แตกต่างจากสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำที่มีการจำกัดวงเงินให้กู้ยืม และเมื่อต้องการจะกู้จะต้องมีการแจ้งล่วงหน้าให้ทางสถาบันทราบก่อน เพื่อทำการจัดสรรเงินให้กู้ต่อไป (ตารางที่ 20)

4. ศักยภาพความช่วยเหลือสมาชิกและชุมชน ทั้งสองสถาบันมีการจ่ายสวัสดิการเหมือนกัน แต่จำนวนเงินของสถาบันที่มีความสำเร็จสูงมีจำนวนมากกว่า สามารถช่วยเหลือสมาชิกและชุมชนได้มากกว่า (ตารางที่ 20)

5. ความสามารถซื้อสัต์ กระตือรือร้นในการทำงานของผู้จัดการและพนักงาน เนื่องด้วยผู้จัดการและพนักงานของสถาบันที่มีความสำเร็จสูง มีการมอบหมายหน้าที่ให้มีการดำเนินงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ไม่ติดขัด แตกต่างจากสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำ (ตารางที่ 20)

6. เรื่องมีการแจ้งข่าวสารให้สมาชิกทราบเหมาะสม เนื่องด้วยสถาบันที่มีความสำเร็จสูง มีการประชุมสมาชิกเป็นประจำ ทำให้สมาชิกมีการทราบข่าวสารอย่างต่อเนื่อง ต่างจากสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำ ที่มีการติดต่อสมาชิกเป็นครั้งคราว สมาชิกติดต่อลำบากเพราะพื้นที่อยู่ห่างไกลกัน (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

ข้อความ	สำเร็จสูง คะแนน	สำเร็จต่ำ คะแนน	Z	Sig. 2-tailed	ระดับ นัยสำคัญ
1. การให้บริการฝาก-ถอนเงิน	4.09	3.50	-7.671	.000	*
2. อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก	3.37	3.48	-.737	.461	ns
3. ระยะเวลาเปิดให้บริการรับฝากและ ถอนเงิน	3.61	3.18	-3.692	.000	*
4. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้	3.24	3.36	-.845	.398	ns
5. ปริมาณเงินให้กู้แต่ละครั้ง	3.47	3.11	-2.770	.006	*
6. ขั้นตอนและระยะเวลาที่ใช้ในการกู้ยืม	3.26	3.38	-1.202	.229	ns
7. ระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้	3.40	3.16	-1.699	.089	ns
8. การลงโทษเมื่อไม่ชำระคืนหรือผิด สัญญา	3.34	3.29	-.886	.375	ns
9. สวัสดิการความช่วยเหลือสมาชิกและ ชุมชน	3.89	3.38	-3.114	.002	*
10. ความสามารถซื้อสัตย์ กระตือรือร้นใน การทำงานของผู้จัดการและพนักงาน	4.02	3.73	-2.243	.025	*
11. สถานที่ตั้งลำบากในการเดินทาง	2.75	2.95	-1.221	.222	ns
12. การแจ้งข่าวสารให้สมาชิกทราบ เหมาะสม	4.07	3.36	-5.369	.000	*
ระดับความพึงพอใจรวม	3.58	3.33	-4.473	.000	*

หมายเหตุ: ns ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

การมีส่วนร่วมของสมาชิก และความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก

จากการสอบถามการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกของสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จแตกต่างกัน จำนวน 5 ข้อ ในเรื่อง การเข้าร่วมประชุมที่ทางสถาบันการเงินชุมชนจัดขึ้น การร่วมแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม การรับฝากเงิน การกู้เงินกับทางสถาบันการเงินชุมชน และการชักชวนเพื่อนบ้านที่ยังไม่เป็นสมาชิกเข้าเป็นสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน พบว่า การมี

ส่วนร่วมของสมาชิกสถาบันการเงินที่มีความสำเร็จสูงมีส่วนร่วมระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.93 (ตารางที่ 21) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกส่วนมากมีส่วนร่วมในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำในเรื่อง การร่วมแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม เรื่องการฝากเงินไว้กับสถาบันการเงินชุมชน และเรื่องการกู้เงินกับสถาบันการเงินชุมชน ที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.65, 2.69 และ 2.74 ตามลำดับ แต่ก็มีส่วนร่วมมากในเรื่อง การแนะนำชักชวนเพื่อนบ้านที่ยังไม่เป็นสมาชิกให้เป็นสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน ที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 เพียงเรื่องเดียว แสดงให้เห็นว่าสมาชิกยังไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางสถาบันการเงินชุมชนจัดขึ้นเท่าที่ควร ซึ่งไม่สอดคล้องกับความเป็นเจ้าของสถาบันการเงินชุมชน ดังนั้นผู้บริหาร พนักงานสถาบันการเงินชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องควรชี้แจงให้สมาชิกทราบถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางสถาบันการเงินชุมชนจัดขึ้น เพื่อให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมกับทางสถาบันการเงินชุมชนมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 21 ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อสถาบันการเงินที่มีความสำเร็จสูง

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม*					ค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)		
1. ท่านเข้าร่วมประชุมที่ทางสถาบันการเงินชุมชนจัดขึ้นบ่อยแค่ไหน	8 (5.03)	10 (6.33)	102 (64.15)	37 (23.27)	2 (1.26)	3.09	ปานกลาง
2. ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม	43 (27.04)	28 (17.61)	47 (29.56)	23 (14.47)	18 (11.32)	2.65	ปานกลาง
3. ท่านฝากเงินไว้กับสถาบันการเงินชุมชน	45 (28.30)	6 (3.77)	67 (42.14)	36 (22.64)	5 (3.14)	2.69	ปานกลาง
4. ท่านกู้เงินกับสถาบันการเงินชุมชน	21 (13.21)	20 (12.58)	100 (62.89)	15 (9.43)	3 (1.89)	2.74	ปานกลาง
5. ท่านแนะนำชักชวนเพื่อนบ้านที่ยังไม่เป็นสมาชิกให้เป็นสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	0 (0.00)	2 (1.26)	102 (64.15)	36 (22.64)	19 (11.95)	3.45	มาก
ระดับการมีส่วนร่วมเฉลี่ย	117 (14.72)	66 (8.30)	418 (52.58)	147 (18.49)	47 (5.91)	2.93	ปานกลาง

* (1)น้อยที่สุด (2)น้อย (3)ปานกลาง (4)มาก (5)มากที่สุด

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นจำนวนร้อยละ

สำหรับกรณีของสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จต่ำ พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.05 (ตารางที่ 22) และเมื่อพิจารณาถึงรายละเอียด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเข้าร่วมประชุมที่ทางสถาบันการเงินชุมชนจัดขึ้น การร่วมแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม การรับฝากเงิน และการชักชวนเพื่อนบ้านที่ยังไม่เป็นสมาชิกเข้าเป็นสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน สมาชิกมีส่วนร่วมในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้มีประเด็นที่ได้รับคะแนนการมีส่วนร่วมค่อนข้างต่ำได้แก่ เรื่องการกู้เงินกับสถาบันการเงินชุมชน เรื่องการร่วมแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม และเรื่องเข้าร่วมประชุมที่ทางสถาบันการเงินชุมชนจัดขึ้นบ่อยแค่ไหน ที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.80, 3.00 และ 3.02 ตามลำดับ ผู้บริหาร พนักงานสถาบันการเงินชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการชี้แจง ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทราบถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางสถาบันการเงินชุมชนจัดขึ้น เพื่อให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมกับทางสถาบันการเงินชุมชนมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 22 ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อสถาบันการเงินที่มีความสำเร็จต่ำ

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม*					ค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)		
1. ท่านเข้าร่วมประชุมที่ทางสถาบันการเงินชุมชนจัดขึ้นบ่อยแค่ไหน	3 (5.36)	14 (25.00)	22 (39.29)	13 (23.21)	4 (7.14)	3.02	ปานกลาง
2. ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม	3 (5.36)	12 (21.43)	28 (50.00)	8 (14.29)	5 (8.93)	3.00	ปานกลาง
3. ท่านฝากเงินไว้กับสถาบันการเงินชุมชน	2 (3.57)	8 (14.29)	31 (55.36)	12 (21.43)	3 (5.36)	3.11	ปานกลาง
4. ท่านกู้เงินกับสถาบันการเงินชุมชน	7 (12.50)	17 (30.36)	15 (26.79)	14 (25.00)	3 (5.36)	2.80	ปานกลาง
5. ท่านแนะนำชักชวนเพื่อนบ้านที่ยังไม่เป็นสมาชิกให้เป็นสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	1 (1.79)	9 (16.07)	24 (42.86)	15 (26.79)	7 (12.50)	3.32	ปานกลาง
ระดับการมีส่วนร่วมเฉลี่ย	16 (5.71)	60 (21.43)	120 (42.86)	62 (22.14)	22 (7.86)	3.05	ปานกลาง

* (1)น้อยที่สุด (2)น้อย (3)ปานกลาง (4)มาก (5)มากที่สุด

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นจำนวนร้อยละ

การมีส่วนร่วมของสมาชิกกับความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชน

ข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นว่า สถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง สมาชิกมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของสถาบันการเงินมากกว่าสมาชิกของสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำ อย่างไรก็ตาม เมื่อนำมาจัดลำดับการมีส่วนร่วมแล้ว พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกทั้ง 2 กลุ่มอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน เพื่อยืนยันความเหมือน หรือความแตกต่างดังกล่าว ในที่นี้จะทำการทดสอบทางสถิติอีกครั้งหนึ่ง ในการทดสอบเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกดังกล่าวจะทดสอบด้วย Mann-Whitney U test เนื่องด้วยการทดสอบเบื้องต้นพบว่าการแจกแจงข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิก ไม่เป็นแบบปกติ จากการคำนวณพบว่าค่า U test ที่ได้คือ 4011.000 มีค่านัยสำคัญทางสถิติ 0.267 (ตารางที่ 23) ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง และต่ำไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจตีความได้ว่าระดับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบันการเงินชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของสมาชิกกับความสำเร็จ
สถาบันการเงินชุมชน

สถาบันการเงินชุมชน	จำนวน	Mean Rank	Mann-Whitney U	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
ความสำเร็จสูง	159	105.23	4011.000	-1.109	.267
ความสำเร็จต่ำ	56	115.88			
รวม	215				

ความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน และความสัมพันธ์กับความสำเร็จ ของสถาบันการเงินชุมชน

ระดับความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

จากการสอบถามความถึงความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน โดยการสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกต่อคณะกรรมการ จำนวน 10 ข้อ ในด้านความรู้และความสามารถในการบริหารสถาบันการเงินชุมชน ด้านคุณสมบัติของผู้นำ ได้แก่ เรื่อง ความกระตือรือร้น ความเสียสละ ความขัดแย้งในการบริหาร การตัดสินใจเป็นประชาธิปไตย และความซื่อสัตย์โปร่งใสในการทำงานของคณะกรรมการ ด้านวิสัยทัศน์ คือ การเปิดใจแสดงความคิดเห็น มีการวางแผนและทำงานตามแผน ทำงานตามขั้นตอน ระเบียบวิธีปฏิบัติและในเรื่อง การปรับปรุงวิธีการทำงานที่ผ่านมาของคณะกรรมการ ของสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง พบว่าความคิดเห็นต่อคณะกรรมการของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูงมีความเชื่อมั่นในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.96 (ตารางที่ 24) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่าสมาชิกส่วนมากมีความเชื่อมั่นในระดับมาก แต่ก็มีเชื่อมั่นมากที่สุดในเรื่อง คณะกรรมการทำงานตามแผน และเรื่องคณะกรรมการทำตามขั้นตอน ระเบียบวิธีปฏิบัติ ที่ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ส่วนประเด็นอื่นๆ ที่เหลือ สมาชิกมีความเชื่อมั่นในระดับมาก ทั้งนี้พบประเด็นที่ได้รับคะแนนความเชื่อมั่นค่อนข้างต่ำ ได้แก่ เรื่องการเปิดใจแสดงความคิดเห็น ความรู้และความสามารถในการบริหารสถาบันการเงินชุมชนของคณะกรรมการ และเรื่องในระหว่างที่ผ่านมา มีการปรับปรุงวิธีการทำงานมากน้อยเพียงใดที่ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.49, 3.84 และ 3.89 ตามลำดับ ดังนั้น คณะกรรมการควรจะมีการปรับปรุงในเรื่องของการเปิดใจให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก พร้อมกับมีการพัฒนาความรู้ เพิ่มทักษะความสามารถของตน เพื่อให้สมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อคณะกรรมการมากขึ้น และเข้ามามีส่วนร่วมกับทางสถาบันการเงินชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 24 ระดับความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินที่มีความสำเร็จสูง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น*					ค่าเฉลี่ย	ระดับความ เชื่อมั่น
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)		
1. ความรู้และความสามารถในการ บริหารสถาบันการเงินชุมชนของ คณะกรรมการ	1 (0.63)	1 (0.63)	31 (19.50)	115 (72.33)	11 (6.92)	3.84	มาก
2. ความกระตือรือร้นในการทำงาน	0 (0.00)	1 (0.63)	39 (24.53)	88 (55.35)	31 (19.50)	3.94	มาก
3. ความเสียสละของคณะกรรมการ	0 (0.00)	0 (0.00)	22 (13.84)	94 (59.12)	43 (27.04)	4.13	มาก
4. ความขัดแย้งของคณะกรรมการ ในการบริหารจัดการสถาบัน การเงินชุมชน	32 (20.13)	88 (55.35)	39 (24.53)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.96	มาก
5. การตัดสินใจเป็นประชาธิปไตย	1 (0.63)	0 (0.00)	47 (29.56)	60 (37.74)	51 (32.08)	4.01	มาก
6. ความซื่อสัตย์ และความโปร่งใส	0 (0.00)	0 (0.00)	22 (13.84)	96 (60.38)	41 (25.79)	4.12	มาก
7. การเปิดใจแสดงความคิดเห็น	2 (1.26)	3 (1.87)	80 (50.31)	63 (39.62)	11 (6.92)	3.49	มาก
8. คณะกรรมการทำงานตามแผน	0 (0.00)	0 (0.00)	11 (6.92)	85 (53.46)	63 (39.62)	4.33	มากที่สุด
9. คณะกรรมการทำตามขั้นตอน ระเบียบ วิธีปฏิบัติ	0 (0.00)	0 (0.00)	15 (9.43)	77 (48.43)	67 (42.14)	4.33	มากที่สุด
10. ในระยะที่ผ่านมา มีการปรับปรุง วิธีการทำงานมากน้อยเพียงใด	0 (0.00)	0 (0.00)	45 (28.30)	86 (54.09)	28 (17.61)	3.89	มาก
ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย	5 (2.26)	23 (5.85)	349 (22.08)	815 (48.05)	398 (21.76)	3.96	มาก

* (1)น้อยที่สุด (2)น้อย (3)ปานกลาง (4)มาก (5)มากที่สุด

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นจำนวนร้อยละ

สำหรับกรณีของสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จต่ำ พบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ 3.52 (ตารางที่ 25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่าสมาชิกส่วนมากมีความเชื่อมั่นในระดับมาก แต่ก็มี ความเชื่อมั่นปานกลางในเรื่อง ในระยะที่ผ่านมาได้มีการปรับปรุงวิธีการทำงานมาน้อยเพียงใด ที่ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากันอยู่ที่ 3.39 ส่วนประเด็นอื่นๆ ที่เหลือ สมาชิกมีความเชื่อมั่นในระดับมาก ทั้งนี้พบประเด็นที่ได้รับคะแนนความเชื่อมั่นค่อนข้างต่ำ ได้แก่ เรื่องคณะกรรมการทำงานตามแผน เรื่องความกระตือรือร้นในการทำงานของคณะกรรมการ เรื่องความรู้และความสามารถในการบริหารสถาบันการเงินชุมชนของคณะกรรมการ และเรื่องการตัดสินใจเป็นประชาธิปไตย ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.45, 3.46, 3.48 และ 3.48 ตามลำดับ คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนควรมีการปรับปรุงพฤติกรรม การดำเนินงาน การใช้อำนาจในการตัดสินใจตามแบบประชาธิปไตย พร้อมกับพัฒนาความรู้ ความสามารถให้เป็นที่น่าเชื่อมั่นของสมาชิก เพื่อให้สมาชิกเข้าใจได้ว่าการบริหารงานของสถาบันการเงินชุมชน จะสามารถดำเนินงานต่อไปได้อย่างเข้มแข็ง และยั่งยืนสนองตอบต่อความต้องการของคนในชุมชนต่อไปได้

ตารางที่ 25 ระดับความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินที่มีความสำเร็จต่ำ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น*					ค่าเฉลี่ย	ระดับความเชื่อมั่น
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)		
1. ความรู้และความสามารถในการบริหารสถาบันการเงินชุมชนของคณะกรรมการ	1 (1.79)	6 (10.71)	22 (39.29)	19 (33.93)	8 (14.29)	3.48	มาก
2. ความกระตือรือร้นในการทำงาน	1 (1.79)	3 (5.36)	25 (44.64)	23 (41.07)	4 (7.14)	3.46	มาก
3. ความเสียสละของคณะกรรมการ	1 (1.79)	1 (1.79)	14 (25.00)	36 (64.29)	4 (7.14)	3.73	มาก
4. ความขัดแย้งของคณะกรรมการในการบริหารจัดการสถาบันการเงินชุมชน	10 (17.86)	18 (32.14)	20 (35.71)	7 (12.50)	1 (1.79)	3.52	มาก
5. การตัดสินใจเป็นประชาธิปไตย	0 (0.00)	2 (3.57)	20 (35.71)	24 (42.86)	5 (8.93)	3.48	มาก
6. ความซื่อสัตย์และความโปร่งใส	2 (3.57)	4 (7.14)	15 (26.79)	27 (48.21)	8 (14.29)	3.63	มาก

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น*					ค่าเฉลี่ย	ระดับความเชื่อมั่น
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)		
7. การเปิดให้แสดงความคิดเห็น	1 (1.79)	5 (8.93)	17 (30.36)	26 (46.43)	7 (12.50)	3.59	มาก
8. คณะกรรมการทำงานตามแผน	0 (0.00)	5 (8.93)	28 (50.00)	16 (28.57)	7 (12.50)	3.45	มาก
9. คณะกรรมการทำตามขั้นตอน ระเบียบ วิธีปฏิบัติ	0 (0.00)	2 (3.57)	21 (37.5)	27 (48.21)	6 (10.71)	3.66	มาก
10. ในระยะที่ผ่านมา มีการปรับปรุง วิธีการทำงานมากน้อยเพียงใด	1 (1.79)	8 (14.29)	24 (42.86)	14 (25.00)	9 (16.07)	3.39	ปานกลาง
ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย	17 (3.04)	54 (9.64)	206 (36.79)	226 (40.36)	59 (10.54)	3.52	มาก

* (1)น้อยที่สุด (2)น้อย (3)ปานกลาง (4)มาก (5)มากที่สุด

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นจำนวนร้อยละ

ความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการกับความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชน

ข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นว่า สถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง สมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อคณะกรรมการมากกว่าสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จต่ำ อย่างไรก็ตาม เมื่อนำมาจัดลำดับความเชื่อมั่นแล้ว พบว่า ระดับความคิดเห็นของสมาชิกทั้ง 2 กลุ่มยังอยู่ในระดับมากเหมือนกัน เพื่อยืนยันความเหมือน หรือความแตกต่างดังกล่าว ในที่นี้จะทำการทดสอบทางสถิติอีกครั้งหนึ่ง ในการทดสอบเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของสมาชิกดังกล่าวจะทดสอบด้วย Mann-Whitney U test เนื่องด้วยการทดสอบเบื้องต้นพบว่าการแจกแจงข้อมูลความเชื่อมั่นของสมาชิกไม่เป็นแบบปกติ จากการคำนวณพบว่า ค่า U test เท่ากับ 1809.500 มีค่านัยสำคัญทางสถิติ 0.000 (ตารางที่ 26) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ความคิดเห็นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง และต่ำแตกต่างกัน ซึ่งอาจตีความได้ว่า ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน และระดับความเชื่อมั่นต่อคณะกรรมการของสถาบันการเงินชุมชนมีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 26 การวิเคราะห์ความแตกต่างของความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการกับ
ความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชน

สถาบันการเงินชุมชน	จำนวน	Mean Rank	Mann-Whitney U	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
ความสำเร็จสูง	159	124.62	1809.500	-6.626	.000
ความสำเร็จต่ำ	56	60.81			
รวม	215				

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อยแล้วพบว่า สมาชิกทั้ง 2 สถาบัน มีความเชื่อมั่นต่อ
คณะกรรมการสถาบันแตกต่างกันในเรื่อง ความรู้และความสามารถในการบริหารสถาบันการเงิน
ชุมชนของคณะกรรมการ เรื่องความกระตือรือร้นในการทำงาน เรื่องความเสียสละของ
คณะกรรมการ เรื่องความขัดแย้งของคณะกรรมการในการบริหารจัดการสถาบันการเงินชุมชน
เรื่องการตัดสินใจเป็นประชาธิปไตย เรื่องความซื่อสัตย์และความโปร่งใส เรื่องคณะกรรมการ
ทำงานตามแผน เรื่องคณะกรรมการทำตามขั้นตอน ระเบียบ วิธีปฏิบัติ และเรื่องในระยะที่ผ่านมา
มีการปรับปรุงวิธีการทำงานมากน้อยเพียงใด เนื่องด้วยสถาบันที่มีความสำเร็จสูง สมาชิกมี
ความสนิทสนมคุ้นเคย ใกล้ชิดกับคณะกรรมการ ทำให้สามารถรับรู้ถึงความสามารถ การทำงาน
ในการบริหารสถาบัน และเลือกคณะกรรมการที่มีความรู้เข้ามาบริหารสถาบัน แตกต่างจาก
สถาบันที่มีความสำเร็จต่ำ ซึ่งคณะกรรมการถูกกำหนดให้เลือกตั้งมาจากตัวแทนของหมู่บ้านทั้ง
9 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 3 คนทำให้สมาชิกยังไม่รับรู้ถึงความรู้ ความสามารถในการทำงานของ
คณะกรรมการบางคนเท่าที่ควร ซึ่งก็สอดคล้องกันกับทุกเรื่อง ยกเว้นในเรื่องการเปิดให้แสดง
ความคิดเห็นของคณะกรรมการ ที่สมาชิกมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของ
สถาบันการเงินชุมชน

ข้อความ	สำเร็จสูง คะแนน	สำเร็จต่ำ คะแนน	Z	Sig. 2-tailed	ระดับ นัยสำคัญ
1. ความรู้และความสามารถในการบริหาร สถาบันการเงินชุมชนของคณะกรรมการ	3.84	3.48	-3.218	.001	*
2. ความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.94	3.46	-3.922	.000	*
3. ความเสียสละของคณะกรรมการ	4.13	3.73	-3.613	.000	*
4. ความขัดแย้งของคณะกรรมการในการ บริหารจัดการสถาบันการเงินชุมชน	3.96	3.52	-3.080	.002	*
5. การตัดสินใจเป็นประชาธิปไตย	4.01	3.48	-3.743	.000	*
6. ความซื่อสัตย์ และความโปร่งใส	4.12	3.63	-3.609	.000	*
7. การเปิดใจให้แสดงความคิดเห็น	3.49	3.59	-1.188	.235	ns
8. คณะกรรมการทำงานตามแผน	4.33	3.45	-6.884	.000	*
9. คณะกรรมการทำตามขั้นตอน ระเบียบ วิธีปฏิบัติ	4.33	3.66	-5.705	.000	*
10. ในระยะที่ผ่านมา มีการปรับปรุงวิธีการ ทำงานมากน้อยเพียงใด	3.89	3.39	-3.701	.000	*
ความคิดเห็นของสมาชิกต่อคณะกรรมการรวม	3.96	3.52	-6.626	.000	*

หมายเหตุ: ns ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ปัจจัยด้านการบริหารอื่น ๆ

1. ด้านโครงสร้างระบบการบริหารจัดการ จากรูปแบบการจัดตั้งและดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน ธ.ก.ส. ภายในพื้นที่ช่วยกำหนดรูปแบบในการจัดตั้งรวมไปถึงระบบการดำเนินงานให้เป็นระบบเดียวกัน ทำให้ทั้ง 2 สถาบันที่มีพื้นที่ในเขตเดียวกันนั้นมีการจัดตั้งและรูปแบบการบริหารจัดการแบบเดียวกัน จากการสำรวจพบว่าโครงสร้างระบบการบริหารจัดการของสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง และต่ำเหมือนกัน แสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันกับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

2. ระบบบัญชี และการตรวจสอบ จากการจัดทำบัญชีและการตรวจสอบของสถาบันการเงินที่มีความสำเร็จสูง และสำเร็จต่ำ ทั้งสองสถาบันได้รับคำแนะนำ ฝึกอบรมในการจัดทำบัญชี พร้อมด้วยโปรแกรมสำหรับทำบัญชีและการตรวจสอบจากพนักงาน ธ.ก.ส. ในเขตพื้นที่เดียวกัน ทำให้มีระบบการจัดทำบัญชี และการตรวจสอบเป็นระบบเดียวกัน จากการสำรวจก็ไม่พบความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงไม่มีความแตกต่างกับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

3. ทำเลที่ตั้ง อาคาร สำนักงาน สถาบันการเงินชุมชนทั้ง 2 แห่งได้รับการอนุเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการจัดตั้งอาคารสำนักงานเหมือนกัน โดยที่สถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อได้รับอนุเคราะห์จากเทศบาลตำบลสร้างก่อ ในขณะที่สถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อได้รับความอนุเคราะห์จาก อบต. สร้างก่อ จะมีความแตกต่างกันบ้างในพื้นที่ให้บริการ สถาบันที่มีความสำเร็จสูงมีพื้นที่ให้บริการในเขตเทศบาลตำบล มีพื้นที่น้อยกว่าแต่ครอบคลุมเข้าถึงสมาชิกได้มากกว่า ในขณะที่สถาบันที่มีความสำเร็จต่ำนั้นมีพื้นที่ให้บริการครอบคลุมพื้นที่มากและห่างไกล ทำให้การติดต่อสื่อสารไม่คล่องตัว เข้าถึงสมาชิกได้ยากกว่า ดังนั้นทำเลที่ตั้ง อาคารสำนักงานที่แตกต่างกันมีผลกับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการ และผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ และสถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

เพื่อให้ได้ข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ข้างต้น ได้เลือกศึกษาจากกรณีตัวอย่าง 2 กรณี คือ สถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จมาก และสำเร็จน้อยซึ่งเป็นตัวแทนของสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ และสถาบันการเงินชุมชน อบต. สร้างก่อ

การศึกษาผลการดำเนินงาน ของสถาบันการเงินชุมชนทั้ง 2 นี้ ศึกษาจากงบการเงินในปี 2549 (ทั้งนี้สถาบันการเงินชุมชนทั้ง 2 เพิ่งดำเนินการมาได้เพียง 1 ปีบัญชี) สำหรับปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จที่ศึกษาในที่นี้ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้นำ ได้แก่ สถานภาพทั่วไป และความรู้ในการบริหารงานสถาบันการเงินชุมชนของคณะกรรมการ ปัจจัยทางด้านสมาชิก ได้แก่ ความรู้ ความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม และความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน และปัจจัยด้านการบริหารสถาบันการเงินชุมชน

ผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ เมื่อเปรียบเทียบกับสถาบันการเงินชุมชน อบต.สร้างก่อ พบว่า สถาบันการเงินชุมชนเทศบาลตำบลสร้างก่อ มีจำนวนสมาชิกถึง 709 คน มีสินทรัพย์รวม 4,041,558.64 บาท มีส่วนของผู้ถือหุ้น 572,657.75 บาท และมีหนี้สิน 3,468,900.89 บาท มีผลกำไรจากการดำเนินงานรอบปี 149,357.75 บาท คิดเป็นกำไรต่อสินทรัพย์รวม หรือผลตอบแทนจากการลงทุนร้อยละ 3.70 ในขณะที่สถาบันการเงินชุมชน อบต.สร้างก่อมีสมาชิก 195 คน มีสินทรัพย์รวม 927,668.05 บาท มีส่วนของผู้ถือหุ้น 96,469.52 บาท และมีหนี้สิน 831,198.53 บาท มีผลกำไรจากการดำเนินงานทั้งสิ้น 24,669.52 บาท คิดเป็นกำไรต่อสินทรัพย์รวม หรือผลตอบแทนจากการลงทุนร้อยละ 2.66

ผลการศึกษาด้านความรู้ของคณะกรรมการ พบว่า คณะกรรมการทั้งสองสถาบันมีความรู้ อยู่ในระดับมาก สำหรับสมาชิกมีความรู้ในหลักการ การดำเนินงานของสถาบันอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 2 สถาบัน ส่วนเรื่องความพึงพอใจสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง มีความพึงพอใจ ในระดับมาก สถาบันที่มีความสำเร็จต่ำมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในเรื่องของการมีส่วนร่วม สมาชิกทั้ง 2 สถาบันมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับทางสถาบันในระดับปานกลางเหมือนกัน ส่วนเรื่องความเชื่อมั่นต่อคณะกรรมการของสมาชิกนั้นทั้ง 2 สถาบัน มีความเชื่อมั่นต่อคณะกรรมการ สถาบันอยู่ในระดับมาก

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จสถาบันการเงินชุมชนพอสรุปได้ดังนี้

1. ด้านผู้นำ เมื่อนำสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคณะกรรมการสถาบันการเงิน ชุมชนที่มีความสำเร็จแตกต่างกัน มาทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสถิติไคสแควร์ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 พบว่า เพศ อายุ และประสบการณ์ในการบริหารงานของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์ กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

ในเรื่องความรู้ของคณะกรรมการ พบว่า ความรู้ของคณะกรรมการสถาบันการเงิน ชุมชนที่มีความสำเร็จสูง มีความรู้ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 89.50 สำหรับความรู้ของคณะกรรมการ สถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จต่ำ มีความรู้ระดับมาก หรือคิดเป็นร้อยละ 88.52 ซึ่งจะดูเหมือนว่า สถาบันที่มีความสำเร็จสูงคณะกรรมการมีความรู้ที่มากกว่าสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำ แต่เมื่อนำมา จัดลำดับความรู้แล้ว พบว่าระดับความรู้ของคณะกรรมการทั้ง 2 กลุ่มอยู่ในระดับมากเหมือนกัน จากนั้นได้ทำการทดสอบทางสถิติอีกครั้งหนึ่ง เพื่อยืนยันความเหมือน หรือความแตกต่างดังกล่าว โดยการทดสอบด้วย Mann-Whitney U test พบว่า ไม่แตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งอาจตีความได้ว่า ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน และระดับความรู้ของคณะกรรมการ เกี่ยวกับหลักการทำงานของสถาบันการเงินชุมชน ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

2. ด้านสมาชิก พบว่า สถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง สมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับ หลักการของสถาบันการเงินชุมชนในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 72.99 ส่วนสถาบันการเงิน ชุมชนที่มีความสำเร็จต่ำสมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับหลักการสถาบันการเงินชุมชนในระดับปานกลาง ร้อยละ 66.52 ซึ่งจะดูเหมือนว่า สถาบันที่มีความสำเร็จสูงสมาชิกมีความรู้ที่มากกว่าสถาบันที่มี ความสำเร็จต่ำ แต่เมื่อนำมาจัดลำดับความรู้แล้ว พบว่า ระดับความรู้ของสมาชิกทั้ง 2 กลุ่มอยู่ใน

ระดับปานกลางเหมือนกัน เพื่อยืนยันความเหมือน หรือความแตกต่างดังกล่าว ได้ทำการทดสอบทางสถิติอีกครั้งหนึ่ง โดยการทดสอบด้วย Mann-Whitney U test พบว่า ความรู้โดยรวมของสมาชิกของสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูงกับสมาชิกของสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จต่ำไม่แตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งอาจตีความได้ว่าความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน และระดับความรู้ของสมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ในเรื่องของความพึงพอใจของสมาชิก พบว่า สถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มีเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 สำหรับสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จต่ำ สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มีเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 ซึ่งจะดูเหมือนว่าสถาบันที่มีความสำเร็จสูง สมาชิกมีความพึงพอใจที่มากกว่าสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำ แต่เมื่อนำมาจัดลำดับความพึงพอใจแล้ว พบว่า ระดับความพึงพอใจของสมาชิกทั้ง 2 กลุ่มอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน เพื่อยืนยันความเหมือน หรือความแตกต่างดังกล่าว ได้ทำการทดสอบทางสถิติอีกครั้งหนึ่ง โดยการทดสอบด้วย Mann-Whitney U test พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมของสมาชิกของสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง กับสมาชิกของสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จต่ำแตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งอาจตีความได้ว่า ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน และระดับความพึงพอใจของสมาชิกในการใช้บริการของสถาบันการเงินชุมชนมีความสัมพันธ์กัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ความพึงพอใจของสมาชิกในเรื่อง อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เรื่องอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เรื่องขั้นตอน และระยะเวลาที่ใช้ในการยืม เรื่องระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้ เรื่องการลงโทษเมื่อไม่ชำระคืนหรือผิดสัญญา และเรื่องสถานที่ตั้งลำบากในการเดินทาง มีความพึงพอใจของสมาชิกที่แตกต่างกัน

สำหรับเรื่องการมีส่วนร่วมของสมาชิก พบว่า สถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูง สมาชิกมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 สำหรับสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จต่ำ สมาชิกมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.05 ระดับปานกลาง ซึ่งจะดูเหมือนว่าสถาบันที่มีความสำเร็จสูง สมาชิกมีส่วนร่วมที่ต่ำกว่าสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำ แต่เมื่อนำมาจัดลำดับการมีส่วนร่วมแล้ว พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกทั้ง 2 กลุ่มอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน เพื่อยืนยันความเหมือน หรือความแตกต่างดังกล่าว ได้ทำการทดสอบทางสถิติอีกครั้งหนึ่ง โดยการทดสอบด้วย Mann-Whitney U test พบว่า ไม่แตกต่างกันที่ระดับ

ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งอาจตีความได้ว่า ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน และระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมของสถาบันการเงินชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ส่วนความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการ พบว่า ความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จสูงอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 สำหรับความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่มีความสำเร็จต่ำอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.52 ซึ่งจะดูเหมือนว่า สถาบันที่มีความสำเร็จสูง สมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อคณะกรรมการสถาบันมากกว่าสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำ แต่เมื่อนำมาจัดลำดับความเชื่อมั่นแล้ว พบว่า ระดับความเชื่อมั่นของสมาชิกทั้ง 2 กลุ่มอยู่ในระดับมากเหมือนกัน เพื่อยืนยันความเหมือนหรือความแตกต่างดังกล่าว ได้ทำการทดสอบทางสถิติอีกครั้งหนึ่ง โดยการทดสอบด้วย Mann-Whitney U test พบว่า แตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งอาจตีความได้ว่า ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน และระดับความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนมีความสัมพันธ์กัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนมีความแตกต่างกันในเรื่อง ความรู้และความสามารถในการบริหารสถาบันการเงินชุมชนของคณะกรรมการ เรื่องความกระตือรือร้นในการทำงาน เรื่องความเสียสละของคณะกรรมการ เรื่องความขัดแย้งของคณะกรรมการในการบริหารจัดการสถาบันการเงินชุมชน เรื่องการตัดสินใจเป็นประชาธิปไตย เรื่องความซื่อสัตย์ และความโปร่งใส เรื่องคณะกรรมการทำงานตามแผน เรื่องคณะกรรมการทำตามขั้นตอน ระเบียบ วิธีปฏิบัติ และเรื่อง การปรับปรุงวิธีการทำงานมากน้อยเพียงใดในระยะเวลาที่ผ่านมา

3. ด้านการบริหารอื่น พบว่า โครงสร้างระบบการบริหารสถาบันและระบบบัญชีและการตรวจสอบของทั้งสองสถาบันไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนเรื่องทำเลที่ตั้งอาคารสำนักงานนั้น สถาบันที่มีความสำเร็จสูงมีพื้นที่ให้บริการครอบคลุมในเขตชุมชน เข้าถึงสมาชิกได้ง่ายกว่าสถาบันที่มีความสำเร็จต่ำที่ให้บริการครอบคลุมพื้นที่กว้างขวาง

สรุปแล้วการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนให้ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลาย ๆ ปัจจัยร่วมกันเพื่อให้การดำเนินงานของสถาบันประสบความสำเร็จ ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัจจัยหลาย ๆ ปัจจัย ซึ่งอาจตีความได้ว่าปัจจัยเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำ ในเรื่องสภาพเศรษฐกิจและสังคมของคณะกรรมการ คือ เพศ อายุ และประสบการณ์ในการบริหารงาน

ปัจจัยด้านสมาชิก ได้แก่ ความพึงพอใจของสมาชิก และความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน ปัจจัยด้านการบริหารอื่น ๆ ได้แก่ ท่าเลที่ตั้งอาคารสถานที่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1. จากการศึกษาถึงปัญหา และอุปสรรคของสถาบันการเงินชุมชน พบว่า สมาชิกของทั้ง 2 สถาบันยังมีความรู้เรื่องหลักการ การดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ จำเป็นอย่างยิ่งที่คณะกรรมการจะต้องมีการอบรมเพิ่มความรู้ให้สมาชิกทราบถึงหลักการการทำงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกและคนในชุมชน โดยที่จะต้องสร้างความพึงพอใจให้กับสมาชิก จะเห็นได้ว่าสถาบันที่มีความสำเร็จสูง สมาชิกยังไม่พึงพอใจเท่าที่ควรในเรื่องของ อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เงินกู้ ขั้นตอน ระยะเวลาในการกู้และการชำระคืน การลงโทษเมื่อไม่ชำระคืน ต้องมีการชี้แจงให้สมาชิกทราบถึงขั้นตอน กระบวนการบริหารเงินทุนของทางสถาบัน ต้นทุน และผลประโยชน์ที่สมาชิกหรือคนในชุมชนที่จะได้รับรวมไปถึงบทลงโทษกรณีของการผิดสัญญาหรือไม่ชำระคืนเงินกู้ เพื่อให้สมาชิกเข้าใจและพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับทางสถาบันไม่ว่าจะเป็น การฝาก ถอนเงิน การกู้ยืม การชำระคืนเงินกู้ หรือการเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นสมาชิกทั้ง 2 สถาบันยังไม่ค่อยเข้าร่วมทำกิจกรรมกับทางสถาบันเท่าที่ควร

2. ด้านคณะกรรมการหรือผู้นำ จากการสำรวจพบว่า คณะกรรมการส่วนมากมีความรู้ในหลักการ การดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนอยู่ในระดับมีความรู้มาก แต่เมื่อสอบถามถึงความคิดเห็นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนนั้นสมาชิกทั้ง 2 สถาบัน มีบางเรื่องที่สมาชิกยังมีความเชื่อมั่นต่อคณะกรรมการน้อยในเรื่องการทำงานของคณะกรรมการที่ผ่านมายังไม่มีการปรับปรุงวิธีการทำงานเท่าที่ควร ดังนั้นคณะกรรมการจะต้องมีการปรับปรุงการทำงานและวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการพัฒนาการทำงาน ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้สอดคล้องกับสภาพสิ่งแวดล้อม ทันต่อสมัยและสถานการณ์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของคนในชุมชน เพื่อให้การทำงานได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ปัจจัยด้านการบริหารอื่น ๆ จะในเรื่องของทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ของทางสถาบัน ก็เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จของทางสถาบัน จึงจำเป็นต้องทำให้การเดินทางของคนในชุมชนง่าย สะดวกต่อการเดินทางมาติดต่อ อาจจะมีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมให้ดีขึ้น ปรับปรุงหนทางให้ เดินทางได้ง่ายขึ้น มีช่องทางการติดต่อสื่อสาร หรือมีการกระจายอำนาจโดยการมอบหมายให้ คณะกรรมการสามารถให้บริการแก่คนในชุมชนที่อยู่ห่างไกล ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ คณะกรรมการ เพื่อเพิ่มความสะดวกให้แก่สมาชิกและคนในชุมชนก็จะสามารถเข้าถึงคนในชุมชนได้

การศึกษาในครั้งต่อไป

1. การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน ที่เปิดดำเนินงาน มาเพียง 1 ปีบัญชี ซึ่งนับว่าเป็นข้อมูลที่ยังไม่สมบูรณ์มากนัก ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ มากยิ่งขึ้น ควรทำการศึกษหาเพิ่มเติมในกรณีที่สถาบันการเงินชุมชนมีระยะเวลาการดำเนินงาน ที่มากกว่านี้ และควรมีการศึกษาถึงเรื่องเดียวกันนี้ในพื้นที่อื่น

2. ศึกษาถึงตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน ซึ่งสามารถใช้เป็น มาตรฐานในการวัดระดับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนที่มีอยู่

3. ศึกษาบทบาทที่เหมาะสมของหน่วยงานที่ช่วยสนับสนุนต่อการพัฒนาสถาบันการเงิน ชุมชน

4. ศึกษาถึงผลกระทบของสถาบันการเงินชุมชนต่อสมาชิก ว่าเมื่อมีการจัดตั้งสถาบัน การเงินชุมชนแล้ว สมาชิกหรือคนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมากน้อยเพียงไร

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

เกศินี ปายะนันท์. 2537. การพัฒนาผู้นำเยาวชนชนบทและผู้นำท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

ขวัญใจ รุจิเรข และ อรัญญา คัมภีรานนท์. 2549. “สถาบันการเงินชุมชน แหล่งเงินทุนระดับรากหญ้า”. 2549. วารสารเพื่อการพัฒนาชนบท ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.). 6 (19): 28.

จิตรกร พงศดิลก. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรทำสวนยางพารา ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชาตรี บุญนาค. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชินรัตน์ สมสืบ. 2539. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ณัฐยา สันตะการผล. 2549. ผู้นำแห่งความสำเร็จ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โชคอนันต์การพิมพ์และบรรณกิจ. Coughlin Dan. 2005. **Corporate Catalysts**. USA: Career Press.

ธงชัย สันติวงษ์. 2539. หลักการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

นัชชา อินทวงษา. 2546. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- นิวัติ หิรัญ. 2548. **ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารกองทุนหมู่บ้านโรงเหล็ก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- บุญชัย วนิชย์วงศ์วาน. 2544. **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์ กรณีศึกษา กลุ่มออมทรัพย์ จังหวัดตราด**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รังสรรค์ ปิติปัญญา,ไพโรจน์ ลิ้มศรีสกุลวงศ์ และสุชิน ปลีหะจินดา. 2543. **ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจชุมชนในประเทศไทย โครงการย่อยที่ 6 สถานภาพและแนวทางในการพัฒนาเครือข่ายธุรกิจชุมชน**. รายงานการวิจัยเสนอคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. 2543. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- มัลลิกา บุญนาค. 2537. **สถิติเพื่อการตัดสินใจ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิชัย เหลืองธรรมชาติ. 2531. **ความพึงพอใจและการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่ของประชากรในหมู่บ้านอพยพโครงการเขื่อนรัชชประภา (เขื่อนหาลาน) จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- วีระยุทธ สุขเจริญ. 2532. **ความรู้และทัศนคติของนายอำเภอที่มีต่อโครงการกองทุนเพื่อความมั่นคงของชาติ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ, จำรัส ต้วงสุวรรณ, และ จิตติพงษ์ ธรรมานุสรณ์. 2522. **จิตวิทยาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชัยศิริการพิมพ์

สนธิ เหลืองบุตรนาถ. 2529. ความพึงพอใจของนักศึกษาโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกเกษตรศาสตร์ ที่มีต่อการเรียนวิชาขยายพันธุ์พืชของมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตรเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สายสุรี จุติกุล. 2541. สถิติศึกษา 1 โครงการหนังสือเล่ม “ผู้หญิงกับประเด็นต่างๆ”. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุภัทรา ตันอารีย์. 2539. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุภลักษณ์ อิงคนินันท์. 2537. การวิเคราะห์ความรู้และทัศนคติของสมาชิกสหกรณ์ที่มีต่อสหกรณ์การเกษตรเมืองกาฬสินธุ์ จำกัด. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุมาลี อุณหะนันท์. 2548. การบริหารการเงิน เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวรรณ หวังเจริญเดช. 2547. “ความสำเร็จของธุรกิจ คือ ผลิตภัณฑ์และงบการเงิน”. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. 24 (1): 61-68.

สุวรรณ ชูโชติ. 2544. วิจัยวิจัยทางสหกรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุวิทย์ คุณกิตติ. 2548. หลักการพัฒนากองทุนเป็นสถาบันการเงินชุมชน. สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (อัคราณา)

เอมอร์ อังสุรัตน์. 2538. เอกสารประกอบการสอนวิชาผู้นำองค์กรทางการเกษตร. ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

ภาคผนวก

ชุดที่ 1 สำหรับสมาชิก

เลขที่แบบสอบถาม _____

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนจังหวัดอุดรธานี

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วนคือ (1) สถานภาพส่วนบุคคล (2) ความรู้ของสมาชิกเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน (3) ส่วนที่ใช้วัดความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม และความคิดเห็นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน และ (4) ส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะของสมาชิก

ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน ○ ข้อความที่เหมาะสมที่สุดเพียงข้อเดียว

1. เพศ

○ หญิง

○ ชาย

2. อายุ

○ ต่ำกว่า 20 ปี

○ 21- 30 ปี

○ 31- 40 ปี

○ 41- 50 ปี

○ 51- 60 ปี

○ มากกว่า 60 ปี

3. สถานภาพ

○ โสด

○ สมรส

○ หย่า/หม้าย

4. ระดับการศึกษาสูงสุดที่ท่านจบ

○ ต่ำกว่าประถมศึกษา

○ ประถมศึกษา

○ มัธยมศึกษาตอนต้น

○ มัธยมตอนปลาย/ปวช

○ อนุปริญญา/ปวส.

○ ปริญญาตรี

○ ปริญญาโท/สูงกว่า

○ อื่นๆ ระบุ _____

5. อาชีพที่เป็นรายได้หลัก

○ ทำนา

○ ทำไร่

○ ทำสวน

○ เลี้ยงสัตว์

○ ค้าขาย

○ รับจ้างทั่วไป

○ รับราชการ/บริษัท

○ อื่นๆ ระบุ _____

6. รายได้เฉลี่ยของสมาชิกต่อเดือน

○ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท

○ 5,001-10,000 บาท

○ 10,001-15,000 บาท

○ 15,001-20,000 บาท

○ 20,001-25,000 บาท

○ 25,001- 30,000 บาท

○ 30,001-35,000 บาท

○ 35,001-40,000 บาท

○ มากกว่า 40,000 บาท

7. ในกรณีที่ทำการเกษตร พื้นที่ทำการเกษตรของท่านมีทั้งหมด_____ไร่ เป็นของใคร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ของตนเองทั้งหมดหรือบางส่วน ☐ เช่าผู้อื่นทั้งหมด ☐ ไม่ได้ทำการเกษตร

ส่วนที่ 2 ความรู้ของสมาชิกเกี่ยวกับหลักการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน ช่องทางขวามือที่ถูกต้องที่สุดเพียงช่องเดียว

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1. สถาบันการเงินชุมชนมีหน้าที่ให้คำปรึกษาทางการเงินแก่ชุมชน		
2. สถาบันการเงินชุมชนเป็นองค์กรของรัฐ		
3. สถาบันการเงินชุมชนรับฝากเงินเฉพาะจากสมาชิกเท่านั้น		
4. สถาบันการเงินชุมชนเน้นการให้บริการสินเชื่อเพียงอย่างเดียว		
5. แหล่งเงินทุนของสถาบันการเงินชุมชนคือเงินฝากและเงินหุ้นเท่านั้น		
6. สถาบันการเงินชุมชนให้สินเชื่อแก่สมาชิก ประชาชนทั่วไปและองค์กรการเงินอื่นที่ไม่ได้เป็นสมาชิกด้วย		
7. สถาบันการเงินชุมชนให้บริการทางการเงินแก่ชุมชนเพื่อมิให้คนในชุมชนไปใช้บริการสถาบันการเงินอื่น		
8. สถาบันการเงินชุมชนจัดให้มีการประชุมใหญ่ปีละ 1 ครั้ง		
9. สมาชิกมีหน้าที่เข้าร่วมประชุม และสนับสนุนกิจกรรมของสถาบันการเงินชุมชนอย่างจริงจัง		
10. สมาชิกต้องมีส่วนร่วมในการถือหุ้น และการออมเงินอย่างสม่ำเสมอไว้กับสถาบันการเงินชุมชน		
11. สมาชิกไม่มีสิทธิออกความคิดเห็นในการบริหารกิจการหรือแนะนำการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน		
12. สมาชิกเป็นเจ้าของสถาบันการเงินชุมชน		
13. คณะกรรมการของสถาบันการเงินชุมชนมาจากการเลือกตั้งดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี		
14. คณะกรรมการเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมดในการบริหารงานต่าง ๆ ของสถาบันการเงินชุมชน		

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
15. คณะกรรมการต้องมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบาท ภารกิจของสถาบันการเงินชุมชนและการบริหารจัดการสถาบันการเงินชุมชนด้วย		
16. อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เงินกู้ของสถาบันการเงินชุมชนกำหนดโดยผู้จัดการสถาบัน		
17. ผู้จัดการสถาบันการเงินชุมชนมีหน้าที่ในการกำหนดวงเงินกู้ให้แก่สมาชิกแต่ละคน		
18. คณะกรรมการและผู้จัดการสถาบันการเงินชุมชนต้องเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงเท่านั้น		
19. สถาบันการเงินชุมชนต้องมีการจัดสวัสดิการ สวัสดิภาพแก่ทั้งสมาชิกและชุมชน		
20. สถาบันการเงินชุมชนต้องจัดสรรกำไรไปใช้ในการดำเนินกิจการและใช้ในการพัฒนาสถาบันด้วย		

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม และความคิดเห็นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องด้านขวามือเพียงช่องเดียวที่ถูกต้องมากที่สุด

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความพึงพอใจในการใช้บริการ					
1. การให้บริการฝาก-ถอนเงิน					
2. อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก					
3. ระยะเวลาที่เปิดให้บริการรับฝากและถอนเงิน					
4. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้					
5. ปริมาณเงินให้กู้ยืมแต่ละครั้ง					
6. ขั้นตอนและระยะเวลาที่ใช้ในการกู้ยืม(ตั้งแต่ยื่นเรื่องจนได้รับเงินกู้)					
7. ระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. การลงโทษเมื่อไม่ชำระคืนตามกำหนดหรือผิดสัญญา					
9. สวัสดิการช่วยเหลือสมาชิกและชุมชนของสถาบันการเงินชุมชน					
10. ความสามารถ ความซื่อสัตย์ และความกระตือรือร้นในการทำงานของผู้จัดการและพนักงาน					
11. สถานที่ตั้งสถาบันการเงินชุมชนลำบากในการเดินทาง					
12. มีการแจ้งข่าวสารให้สมาชิกทราบอย่างเหมาะสม					
การมีส่วนร่วม					
1. ท่านเข้าร่วมประชุมที่สถาบันการเงินชุมชนจัดขึ้นบ่อยแค่ไหน					
2. ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมมากน้อยเพียงใด					
3. ท่านฝากเงินกับสถาบันการเงินชุมชนมากแค่ไหน					
4. ท่านกู้เงินกับสถาบันการเงินชุมชนบ่อยแค่ไหน					
5. ท่านแนะนำชักชวนเพื่อนบ้านหรือองค์กรอื่นที่ยังไม่เป็นสมาชิกให้เป็นสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนมากแค่ไหน					
ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน					
1. ความรู้และความสามารถของคณะกรรมการในการบริหารสถาบันการเงินชุมชนมีมากน้อยเพียงใด					
2. ความกระตือรือร้นในการทำงานของคณะกรรมการมีมากน้อยเพียงใด					
3. ความเสียสละของคณะกรรมการ(เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน)มีมากน้อยเพียงใด					
4. คณะกรรมการมีความขัดแย้งกันในการบริหารจัดการสถาบันการเงินชุมชนมากเพียงใด					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. การตัดสินใจของคณะกรรมการมีความเป็นประชาธิปไตยมากน้อยเพียงใด					
6. ความซื่อสัตย์และความโปร่งใสของคณะกรรมการมีมากเพียงใด					
7. ของการเปิดให้แสดงความคิดของคณะกรรมการ(ไม่ผูกขาดความคิด มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น)มีมากน้อยเพียงใด					
8. คณะกรรมการทำงานตามแผนมากเพียงใด					
9. คณะกรรมการทำตามขั้นตอน ระเบียบ วิธีปฏิบัติมากเพียงใด					
10. ในระยะที่ผ่านมากคณะกรรมการมีการปรับปรุงวิธีการทำงานมากน้อยเพียงใด					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

○ ด้านเงินฝาก.....

.....

○ ด้านเงินกู้.....

.....

○ ด้านสวัสดิการ.....

.....

○ คณะกรรมการ.....

.....

○ อื่น ๆ.....

.....

ขอขอบคุณ เป็นอย่างยิ่งต่อการตอบแบบสอบถามจนครบถ้วนสมบูรณ์

ชุดที่ 2 สำหรับคณะกรรมการ

เลขที่แบบสอบถาม _____

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนจังหวัดอุดรธานี

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วนคือ (1) สถานภาพส่วนบุคคล (2) ความรู้ของคณะกรรมการเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน และ (3) ส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ข้อความที่เหมาะสมที่สุดเพียงข้อเดียว

1. เพศ

☐ หญิง☐ ชาย

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 20 ปี☐ 21- 30 ปี☐ 31- 40 ปี☐ 41- 50 ปี☐ 50- 60 ปี☐ มากกว่า 60 ปี

3. สถานภาพ

☐ โสด☐ สมรส☐ หย่า/หม้าย

4. ระดับการศึกษาสูงสุดที่ท่านจบ

☐ ต่ำกว่าประถมศึกษา☐ ประถมศึกษา☐ มัธยมศึกษาตอนต้น☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.☐ อนุปริญญา/ปวส.☐ ปริญญาตรี☐ ปริญญาโท☐ ปริญญาเอก☐ อื่น ๆ _____

5. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

☐ ประธานกรรมการ☐ รองประธานกรรมการ☐ เลขานุการ☐ เหนรัญญิก☐ กรรมการ

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท☐ 5,001-10,000 บาท☐ 10,001-15,000 บาท☐ 15,001-20,000 บาท☐ 20,001-25,000 บาท☐ มากกว่า 25,000 บาท

7. ประสบการณ์ด้านการบริหารองค์กรต่างๆ

- ☐ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี ☐ ระหว่าง 1-3 ปี ☐ ระหว่าง 3-5 ปี
☐ ระหว่าง 5-8 ปี ☐ ระหว่าง 8-10 ปี ☐ 10 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ความรู้ของคณะกรรมการเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน ช่องทางขวามือที่ถูกต้องที่สุดเพียงช่องเดียว

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1. สถาบันการเงินชุมชนมีหน้าที่ให้คำปรึกษาทางการเงินแก่ชุมชน		
2. สถาบันการเงินชุมชนเป็นองค์กรหนึ่งของรัฐ		
3. แหล่งเงินทุนของสถาบันการเงินชุมชนคือเงินฝากและเงินหุ้นเท่านั้น		
4. โดยปกติสถาบันการเงินชุมชนจัดให้มีการประชุมใหญ่ปีละ 1 ครั้ง		
5. คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนมีหน้าที่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์และมติของที่ประชุมใหญ่		
6. คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนมาจากการเลือกตั้งดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี		
7. สมาชิกเป็นเจ้าของสถาบันการเงินชุมชน		
8. ผู้จัดการสถาบันการเงินชุมชนมีหน้าที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เงินฝากของทางสถาบัน		
9. ผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนต้องมีการเปิดเผยให้แก่สมาชิกและบุคคลทั่วไปให้ได้รับทราบ		
10. ถ้าไรสุทธิจากการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนถูกนำมาจัดสวัสดิการให้แก่ชุมชน		

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

O ด้านการเงิน.....

.....

O ด้านบุคคล.....

.....

O ด้านองค์กร.....

.....

O อื่นๆ.....

.....

ขอขอบคุณ เป็นอย่างยิ่งต่อการตอบแบบสอบถามจนครบถ้วนสมบูรณ์

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ –นามสกุล	นางสาวสุภาภรณ์ วงศ์รักตระกูล
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2516
สถานที่เกิด	จังหวัดอุดรธานี
ประวัติการศึกษา	คณะบริหารธุรกิจ สาขาการเงินและการธนาคาร มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	บุคลากร 7 กองบริหารอัตรากำลัง ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงานใหญ่นางเลิ้ง กรุงเทพฯ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงานใหญ่นางเลิ้ง เลขที่ 469 ถนนนครสวรรค์ แขวงจิดลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ (02) 2800180, 2817355 โทรสาร (02) 2800442, 2805320